

**Sprawozdanie opisowe z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Rudzie Śląskiej
za 2023 rok**

SPIS TREŚCI

I. Struktura wydatków Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w roku 2023	str. 3
II. Informacje ogólne	str. 5
III. Zadania statutowe realizowane przez Ośrodek w 2023 roku	str. 6
IV. Charakterystyka osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2023 roku.	str. 13
V. Szczegółowe sprawozdania komórek organizacyjnych Ośrodka	str. 15
1. Dział Pomocy Środowiskowej	str. 15
2. Dział Realizacji Świadczeń	str. 22
3. Dział Wsparcia Osób Starszych i Niepełnosprawnych	str. 25
4. Dział ds. Asysty Rodzinnej	str. 42
5. Dział Obsługi i Finansowania Opieki nad Dzieckiem	str. 50
6. Dział Pieczy Zastępczej	str. 56
7. Dział Świadczeń Rodzinnych	str. 60
8. Dział Świadczeń Wychowawczych	str. 67
9. Dział Świadczeń Alimentacyjnych	str. 71
10. Dział Dodatków Mieszkaniowych	str. 74
11. Dział Klub Integracji Społecznej	str. 76
12. Dział Realizacji Projektów	str. 80
13. Zespół ds. Organizacji Pozarządowych	str. 82
14. Dział Obsługi Klienta	str. 85
15. Zespół Monitoringu, Kontroli i Nadzoru	str. 88
16. Inspektor Ochrony Danych	str. 90
17. Stanowisko ds. Analiz Społecznych	str. 91
18. Dział Techniczno - Gospodarczy z Kancelarią	str. 92
VI. Zasoby kadrowe MOPS	str. 95
VII. Działania podejmowane w związku z zapobieganiem rozprzestrzeniania się COVID - 19	str. 103
VIII. Plan potrzeb Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na 2024r.	str. 104

WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW

Załącznik nr 1- Roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2023r. wraz z potrzebami związanymi z ich realizacją.

Załącznik nr 2 - Roczne sprawozdanie z działalności i efektów pracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej - organizatora pieczy zastępczej za rok 2023 oraz zestawienie potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej.

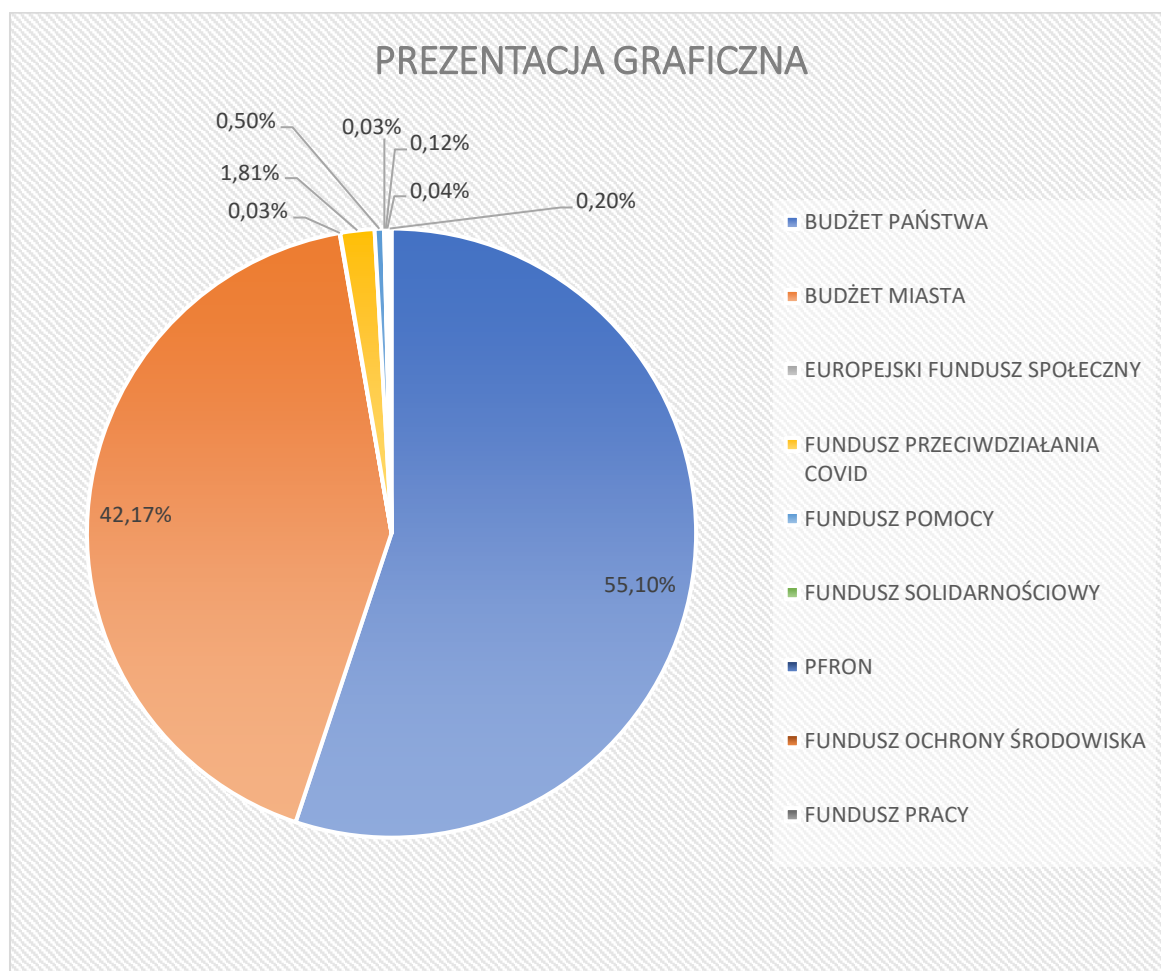
Załącznik nr 3 - Roczne sprawozdania za 2023r. Kierowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

I. STRUKTURA WYDATKÓW MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W ROKU 2023

Źródła finansowania wydatków MOPS:

BUDŻETOWE

Środki z Budżetu Państwa	73 793 695,17	55,10%
Środki z Budżetu Miasta	56 468 623,33	42,17%
Środki z Europejskiego Funduszu Społecznego	36 081,19	0,03%
Środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID	2 430 586,26	1,81%
Środki z Funduszu Pomocy	671 646,15	0,50%
Środki z Funduszu Solidarnościowego	38 385,00	0,03%
Środki z PFRON	166 029,70	0,12%
Środki z Funduszu Ochrony Środowiska	47 725,00	0,04%
Środki z Funduszu Pracy	264 561,00	0,20%
Suma	133 917 332,80	100,00%

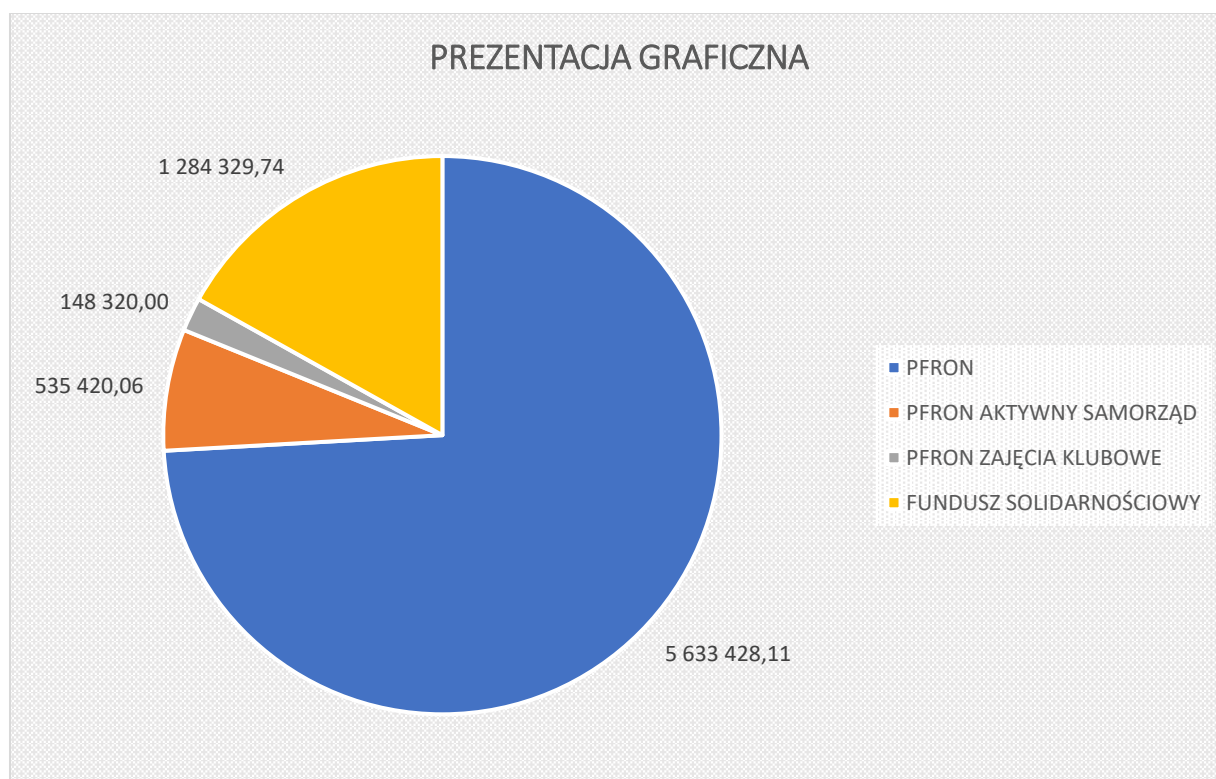
POZABUDŻETOWE

1. PFRON	5 633 428,11
WTZ	3 834 480,00
Turnusy rehabilitacyjne	554 298,00
Przedmioty, środki pomocowe	646 777,86
Sport, kultura	100 000,00
Likwidacja barier	497 872,25

2. PFRON AKTYWNY SAMORZĄD	535 420,06
----------------------------------	-------------------

3. PFRON ZAJĘCIA KLUBOWE	148 320,00
WTZ	148 320,00

4. FUNDUSZ SOLIDARNOŚCIOWY	1 284 329,74
Asystent osobisty	1 014 449,74
Opieka wytchnieniowa	269 880,00

II. INFORMACJE OGÓLNE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej jest jednostką organizacyjną Miasta Ruda Śląska powołana uchwałą Nr 55/XIII/90 z dnia 28 lutego 1990 roku do realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, wspierania rodziny i pieczy zastępczej oraz innych zadań przekazywanych do realizacji organom samorządowym gminy oraz powiatu.

Podstawę działalności Ośrodka stanowi ustawa o pomocy społecznej. Przedmiotem działalności Ośrodka w 2023r. były zadania wynikające z:

- ustawy o pomocy społecznej,
- ustawy o samorządzie gminnym,
- ustawy o samorządzie powiatowym,
- ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- ustawy o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- ustawy o zatrudnieniu socjalnym,
- ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ustawy o systemie oświaty,
- ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie / ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- ustawy o finansach publicznych,
- ustawy o rachunkowości,
- ustawy - Prawo zamówień publicznych,
- ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ustawy o cudzoziemcach,
- ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawy o gospodarce nieruchomościami,
- ustawy Prawo energetyczne,
- ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- ustawy Prawo ochrony środowiska,
- ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych,
- ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa,

- ustawy o dodatku ośłonowym,
- ustawy o dodatku węglowym,
- ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw,
- ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej,
- kodeksu postępowania administracyjnego,
- statutu.

III. ZADANIA STATUTOWE REALIZOWANE PRZEZ OŚRODEK W ROKU 2023

Ośrodek realizuje cele i zadania określone w przepisach ustawy o pomocy społecznej oraz przepisach wydanych na jej podstawie, a w szczególności podejmuje działania zmierzające do zaspakajania niezbędnych potrzeb życiowych osób, rodzin, oraz w miarę możliwości do życiowego ich usamodzielnienia, oraz do integracji tych osób i rodzin ze środowiskiem, a także zapobiega powstawaniu trudnych sytuacji życiowych rodzących zapotrzebowanie na pomoc społeczną.

1. Ośrodek realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej obejmujące w szczególności:

- 1) przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń;
- 2) prowadzenie i rozwój niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- 3) prowadzenie pracy socjalnej;
- 4) analizę i ocenę zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- 5) realizację zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
- 6) rozwijanie nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

2. Ośrodek realizuje zadania własne Miasta o charakterze obowiązkowym polegające na:

- 1) opracowaniu i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- 2) sporządzaniu corocznie oceny zasobów Miasta w zakresie pomocy społecznej;
- 3) udzielaniu schronienia, zapewnianiu posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- 4) przyznawaniu i wypłacaniu zasiłków okresowych;
- 5) przyznawaniu i wypłacaniu zasiłków celowych;

- 6) przyznawaniu i wypłacaniu zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- 7) przyznawaniu i wypłacaniu zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
- 8) przyznawaniu zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
- 9) opłaceniu składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która rezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- 10) prowadzeniu pracy socjalnej;
- 11) organizowaniu i świadczeniu usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych w miejscu zamieszkania z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 12) prowadzeniu i zapewnieniu miejsc w mieszkaniach chronionych;
- 13) dożywianiu dzieci;
- 14) sprawieniu pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- 15) kierowaniu do domu pomocy społecznej i ponoszeniu odpłatności za pobyt mieszkańca Miasta w tym domu;
- 16) pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 17) sporządzaniu sprawozdawczości oraz przekazywaniu jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- 18) przyznawaniu i wypłacaniu zasiłków stałych;
- 19) opłaceniu składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

3. Ponadto Ośrodek realizuje zadania własne Miasta polegające na:

- 1) przyznawaniu i wypłacaniu zasiłków specjalnych celowych;
- 2) przyznawaniu i wypłacaniu pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- 3) prowadzeniu i zapewnieniu miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowaniu do nich osób wymagających opieki;
- 4) podejmowaniu innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb, w tym tworzeniu i realizacji programów osłonowych;
- 5) współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

4. Ośrodek realizuje zadania zlecone Miastu, do których należy:

- 1) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 2) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
- 3) prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 4) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a ustawy o pomocy społecznej;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 7) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

5. Ośrodek realizuje zadania własne powiatu polegające na:

- 1) opracowaniu, realizacji i koordynacji powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- 2) prowadzeniu specjalistycznego poradnictwa;
- 3) przyznawaniu pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze;
- 4) udzielaniu pomocy w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się;
- 5) udzielaniu pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, mających trudności w integracji ze środowiskiem;

- 6) prowadzeniu i rozwoju infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczaniu w nich skierowanych osób;
- 7) prowadzeniu mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 8) współpracy z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej;
- 9) udzielaniu informacji o prawach i uprawnieniach;
- 10) szkoleniu i doskonaleniu zawodowym kadr pomocy społecznej z terenu miasta Ruda Śląska;
- 11) doradztwie metodycznym dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu miasta Ruda Śląska;
- 12) podejmowaniu innych działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- 13) sporządzaniu sprawozdawczości oraz przekazywaniu jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- 14) sporządzaniu corocznie oceny zasobów powiatu w zakresie pomocy społecznej.

6. Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez Ośrodek należy:

- 1) pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, w zakresie indywidualnego programu integracji, oraz opłacanie za te osoby składki na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
- 2) prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 3) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
- 4) udzielanie cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a ustawy o pomocy społecznej pomocy w zakresie interwencji kryzysowej.

7. Wykonywanie przez Ośrodek innych zadań realizowanych przez powiat obejmujących:

- 1) dofinansowania do uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych;
- 2) dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, realizowanych w odpowiedzi na wnioski indywidualnych osób niepełnosprawnych;
- 3) dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych;
- 4) dofinansowanie działania warsztatów terapii zajęciowej;
- 5) dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów;

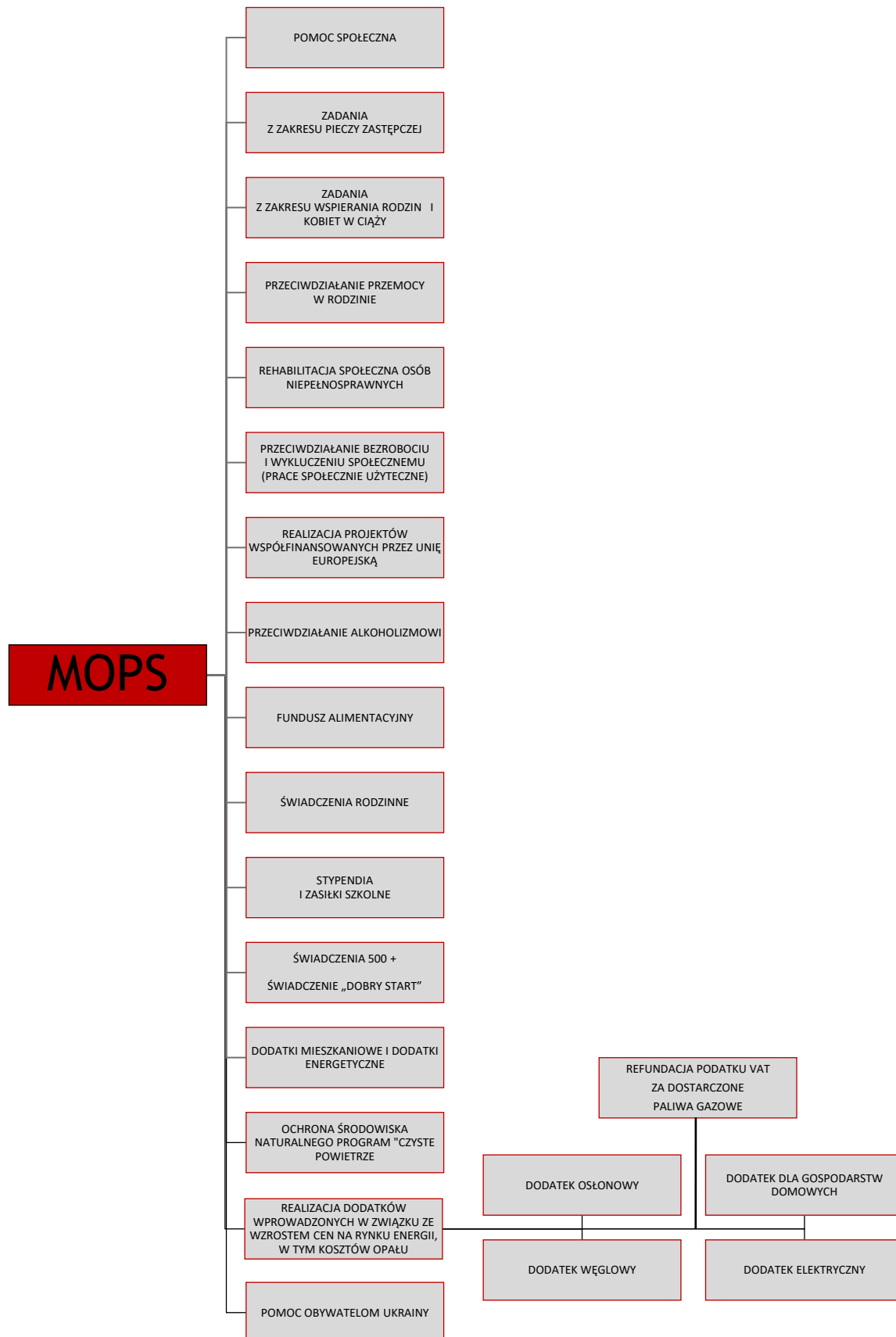
- 6) przedstawianie wniosków do planów finansowo - rzeczowych PFRON w zakresie zadań realizowanych przez miasto Ruda Śląska oraz sprawozdań rzeczowo - finansowych o zadaniach zrealizowanych z otrzymanych środków finansowych z PFRON;
- 7) opracowywanie i przedstawianie planów zadań i informacji z prowadzonej działalności w zakresie realizacji ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz o zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, oraz ich udostępnianie na potrzeby samorządu województwa - w ramach środków finansowych otrzymywanych przez Miasto z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
- 8) opracowywanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i przestrzegania praw osób niepełnosprawnych;
- 9) podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności;
- 10) dofinansowanie rehabilitacji dzieci i młodzieży;
- 11) przystępowanie do programów, o których mowa w przepisie art. 47 ust. 1 pkt 4 lit. a ustawy wymienionej w § 2 pkt 5 Statutu MOPS oraz realizacja zadań objętych tymi programami.

8. Do zadań Ośrodka należy ponadto:

- 1) Wykonywanie innych zadań Miasta z zakresu pomocy społecznej, określonych w porozumieniach zawartych z organami administracji rządowej.
- 2) Przyznawanie i wypłacanie osobom uprawnionym dodatków mieszkaniowych.
- 3) Przyznawanie i wypłacanie osobom uprawnionym świadczeń rodzinnych.
- 4) Prowadzenie i świadczenie usług w Klubie Integracji Społecznej, w tym m.in. prac społecznie- użytecznych.
- 5) Przyznawanie i wypłacanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym uczniom z terenu Miasta.
- 6) Prowadzenie postępowań w sprawach świadczeń i wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz prowadzenie postępowań w sprawach należności dłużników alimentacyjnych.
- 7) Prowadzenie postępowań w sprawach dodatku energetycznego, o którym mowa w ustawie- Prawo energetyczne.
- 8) Weryfikowanie, w drodze wywiadu, o którym mowa w art. 23 ust. 4a ustawy o świadczeniach rodzinnych, oświadczenia o samotnym wychowywaniu dziecka stosownie do art. 20c ust. 8 ustawy o systemie oświaty.
- 9) Ustalanie i wypłacanie zasiłków, o których mowa w ustawie o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.
- 10) Prowadzenie postępowań w sprawie świadczenia wychowawczego i wypłata tego świadczenia osobom uprawnionym.
- 11) Prowadzenie postępowań w sprawie świadczenia i wypłata świadczenia „Dobry start”.

- 12) Prowadzenie postępowań, o których mowa w przepisie art. 411 ust. 10 g ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska i wydawanie w tych sprawach zaświadczeń.
- 13) Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami działającymi w obszarze pomocy społecznej oraz wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.
- 14) Organizacja procesu otwartego konkursu ofert na zlecenie zadań z zakresu pomocy społecznej organizacjom pozarządowym na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej oraz o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 15) Realizacja zapisów ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.
- 16) Prowadzenie postępowań w sprawach jednorazowego świadczenia pieniężnego, o którym mowa w ustawie o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.
- 17) Prowadzenie postępowań w sprawie ustalenia prawa do dodatku osłonowego, o którym mowa w ustawie o dodatku osłonowym i wypłata tego świadczenia.
- 18) Prowadzenie postępowań w sprawach dotyczących wypłaty dodatku węglowego, o którym mowa w ustawie o dodatku węglowym, wypłata tego świadczenia i przeprowadzenie wywiadu środowiskowego w tej sprawie.
- 19) Prowadzenie postępowań w sprawach dotyczących wypłaty dodatku dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła, o którym mowa w ustawie o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw, wypłata tego świadczenia i przeprowadzenie wywiadu środowiskowego w tej sprawie.
- 20) Prowadzenie postępowań w sprawach dotyczących wypłaty dodatku elektrycznego, o którym mowa w ustawie o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej, wypłata tego świadczenia i przeprowadzenie wywiadu środowiskowego w tej sprawie.
- 21) Realizacja „Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Mieście Ruda Śląska na lata 2021-2023”.
- 22) Realizacja „Programu rozwoju pieczy zastępczej w Mieście Ruda Śląska na lata 2021-2023”.
- 23) Realizacja „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Mieście Ruda Śląska na lata 2021 - 2025”.
- 24) Realizacja pilotażowego programu „Aktywny Samorząd”,
- 25) Realizacja programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”- edycja 2023 finansowanego ze środków państwowego funduszu celowego - Funduszu Solidarnościowego,
- 26) Realizacja programu „Opieka wytchnieniowa”- edycja 2023 finansowanego ze środków państwowego funduszu celowego - Funduszu Solidarnościowego.
- 27) Realizacja Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023 Moduł II finansowanego ze środków pochodzących z dotacji celowej budżetu państwa.

Struktura zadań realizowanych przez Ośrodek w 2023r.

IV. CHARAKTERYSTYKA OSÓB I RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ W 2023r.

Tabela poniższa przedstawia liczbę rodzin, w których występują określone w ustawie dysfunkcje oraz liczbę osób w tych rodzinach, jednakże należy podkreślić, że często u jednej osoby bądź w jednej rodzinie dysfunkcje występują łącznie np. ubóstwo jako główna przyczyna, która może być spowodowana bezrobociem, niepełnosprawnością i długotrwałą chorobą, bądź innymi wymienionymi niżej powodami.

1) Powody przyznania pomocy (według wymagań sprawozdawczych Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej) Stan na 31.12.2023r.

Powód trudnej sytuacji życiowej (dysfunkcja)	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	1161	2608
Sieroctwo	0	0
Bezdomność	287	300
Potrzeba ochrony macierzyństwa	211	1026
w tym wielodzietność	101	565
Bezrobocie	440	1008
Niepełnosprawność	787	1487
Długotrwała lub ciężka choroba	408	609
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego - ogółem	689	2156
w tym rodziny niepełne	239	818
rodziny wielodzietne	138	811
Przemoc domowa	42	150
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
Alkoholizm	155	264
Narkomania	6	11
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	30	31
Trudności w integracji osób, które uzyskały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy	0	0
Zdarzenie losowe	23	61
Sytuacja kryzysowa	0	0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0

2) Typy rodzin objętych pomocą w 2023 roku

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Rodziny ogółem	2584	5581
o liczbie osób: 1	1371	1371
2	404	808
3	313	939
4	227	908
5	134	670
6 i więcej	135	885
W tym rodziny z dziećmi ogółem	835	3318
o liczbie dzieci: 1	256	681
2	227	989
3	166	783
4	82	476
5	36	241
6	11	88
7 i więcej	7	60
Rodziny niepełne ogółem	332	1073
o liczbie dzieci: 1	113	233
2	118	360
3	62	251
4 i więcej	39	229
Rodziny emerytów i rencistów ogółem	468	863
o liczbie osób: 1	268	268
2	108	216
3	46	138
4 i więcej	46	241

Niniejsza tabela zawiera rodziny korzystające ze wszystkich form pomocy, tj.: zarówno materialnej, jak i usługowej oraz pracy socjalnej.

V. SZCZEGÓŁOWE SPRAWOZDANIA KOMÓREK ORGANIZACYJNYCH OŚRODKA

1. DZIAŁ POMOCY ŚRODOWISKOWEJ

Dział Pomocy Środowiskowej jest największym działem merytorycznym Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, grupującym pracowników socjalnych, wykonujących pracę w środowisku zamieszkania osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

W celu ułatwienia kontaktów klientów pomocy społecznej z pracownikiem socjalnym, działania realizowane są w Lokalnych Punktach Pracowników Socjalnych zlokalizowanych w poszczególnych dzielnicach Miasta, udzielając wsparcia i pomocy mieszkańcom Rudy Śląskiej. Pomoc ta obejmuje zarówno wsparcie o charakterze materialnym w formie świadczeń pieniężnych oraz o charakterze niematerialnym w formie pracy socjalnej.

Wykaz punktów, w których przyjmują pracownicy socjalni:

- Lokalny Punkt Pracowników Socjalnych Ruda, ul. Wolności 14,
- Lokalny Punkt Pracowników Socjalnych Godula i Orzegów, ul. Przedszkolna 6,
- Lokalny Punkt Pracowników Socjalnych Bykowina, ul. Sławika 1a,
- Lokalny Punkt Pracowników Socjalnych Halemba, ul. Solidarności 7,
- Lokalny Punkt Pracowników Socjalnych Kochłowice, ul. Ks. Tunkla 1,
- Lokalny Punkt Pracowników Socjalnych Nowy Bytom i Chebzie, ul. Markowej 22,
- Lokalny Punkt Pracowników Socjalnych Wirek, ul. Jankowskiego 8,
- Lokalny Punkt Pracowników Socjalnych Bielszowice, ul. Bielszowicka 114,
- Punkt ds. Usług Opiekuńczych, Wirek ul. Jankowskiego 8,
- Zespół Pracowników Socjalnych ds. Realizacji Projektów, Godula ul. Przedszkolna 6,
- Sekcja ds. Pierwszego Kontaktu, Nowy Bytom ul. Markowej 20.
- Punkt Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa, Nowy Bytom ul. Markowej 22.

W Dziale Pomocy Środowiskowej od 2020r. funkcjonuje system organizacyjny polegający na oddzieleniu zadań administracyjnych od pracy socjalnej i usług. Wyodrębnione są zespoły/ stanowiska pracowników socjalnych tj.: stanowisko ds. pierwszego kontaktu, zespoły ds. pracy socjalnej, zespół ds. usług i zespoły ds. świadczeń w zakresie prowadzenia postępowań administracyjnych. Wprowadzony system usprawnił pracę pracowników socjalnych, jak również przyczynił się do poprawy funkcjonowania rodzin objętych wsparciem tutejszego Ośrodka, co przełożyło się na ich usamodzielnienie.

Pracownicy socjalni w ramach swoich kompetencji zawodowych realizują zadania w zakresie szeroko rozumianej pracy socjalnej, która jest dostosowana do problemów, z jakimi boryka się osoba bądź rodzina. Nasze działania zmierzają do przywrócenia rodzinie zdolności do prawidłowego wypełniania swoich ról społecznych.

Praca socjalna wymaga współpracy pracownika socjalnego z wieloma podmiotami, w szczególności organizacjami pozarządowymi i społecznymi, związkami wyznaniowymi,

instytucjami charytatywnymi, służbą zdrowia, szkołami w celu przeprowadzenia wspólnych oraz uzupełniających działań. Podstawą pracy socjalnej prowadzonej z rodziną przeżywającą trudności opiekuńczo- wychowawcze jest kontrakt socjalny, karta pracy socjalnej oraz współpraca z asystentem rodziny.

Pracownik socjalny w zakresie wielu różnorodnych zadań pomocowych korzysta z konsultacji i wsparcia innych instytucji, włączając je do kręgu wsparcia rodziny - mowa tu o kuratorach sądowych, pedagogach szkolnych, psychologach, dzielnicowych. Problemy o szczególnym stopniu trudności są omawiane na Spotkaniach Interdyscyplinarnych, w których biorą udział wszyscy specjaliści, których wiedza może wspomóc pracownika socjalnego w jego pracy.

Często pracownik socjalny podejmuje działania o charakterze interwencyjnym. Niejednokrotnie działania takie są podejmowane na wniosek policji, straży miejskiej, sąsiadów itp.

Pracownik socjalny, działając na wniosek mieszkańca naszego Miasta oczekującego pomocy materialnej, przeprowadza w miejscu zamieszkania tej osoby wywiad środowiskowy. Wywiad taki pozwala określić sytuację życiową danej osoby, rodziny, nakreślić jej problemy i wspólnie z nią ustalić plan działań pozwalający na rozwiązanie zgłaszanych problemów.

Na podstawie rozpoznania, przez pracownika socjalnego, potrzeb klientów w zakresie materialnym, usług socjalnych, tworzony jest plan pomocy dla indywidualnych klientów i grup wymagających wsparcia o różnym charakterze.

Pracownik socjalny mając kontakt z różnymi grupami osób i ich problemami, dokonuje także oceny zjawisk rodzących zapotrzebowanie na różne formy pomocy, służące poprawie jakości życia i funkcjonowania w środowisku zamieszkania.

Pracownicy Lokalnych Punktów Pracowników Socjalnych pełnią także dla mieszkańców danej dzielnicy funkcję informacyjną dotyczącą m.in. miejskiej infrastruktury pomocowej, ułatwiają kontakt z innymi instytucjami, udzielają pomocy w załatwieniu różnych spraw urzędowych, którzy nie posiadają odpowiedniej wiedzy i umiejętności pozwalających na samodzielne załatwienie różnych osobistych problemów.

Kontakty z pracownikiem socjalnym obejmują nierzadko konieczność poruszania bardzo osobistych tematów dotyczących życia klientów pomocy społecznej, w związku z czym jest on zobowiązany do zachowania tajemnicy służbowej.

Dane dotyczące ilości spraw prowadzonych przez Dział Pomocy Środowiskowej:

1. Liczba wywiadów środowiskowych przeprowadzonych przez pracowników socjalnych z rodzinami i osobami w miejscu zamieszkania, w celu udzielenia pomocy społecznej w różnej formie - 5 007
 - a) przeprowadzono pełnych wywiadów środowiskowych - 1646,
 - b) wywiadów kontrolnych przeprowadzonych w celu weryfikacji aktualnej sytuacji rodziny - 3361.
2. Liczba wywiadów w celu realizacji usług opiekuńczych w domach klientów chorych, starszych i niepełnosprawnych - 505.
3. Liczba wywiadów i adnotacji urzędowych przeprowadzonych na potrzeby przyznawanych

świadczeń rodzinnych - 296.

4. Liczba wywiadów środowiskowych u osób nieubezpieczonych dla potrzeb Wydziału Zdrowia Urzędu Miasta - 169.
5. Liczba wywiadów przeprowadzonych z rodziną osób ubiegających się o pomoc społeczną zobowiązaną do udzielania pomocy tej rodzinie w związku z art.103 ustawy o pomocy społecznej - 137.
6. Liczba adnotacji urzędowych dotyczących rodzin osób ubiegających się o pomoc społeczną zobowiązanych do udzielania pomocy tej rodzinie w związku z art.103 ustawy o pomocy społecznej - 344.
7. Liczba wywiadów na dodatki mieszkaniowe - 947.
8. Liczba wywiadów w celu przyznania pomocy w formie asystenta rodziny: 43.
9. Ilość rodzin, w których prowadzono pracę socjalną - 2483.
10. Liczba kontraktów socjalnych - 352 (125 zawartych w 2023r. i 227 kontynuowanych z 2022r.).
11. Ilość środowisk, w których jest prowadzona ewaluacja po zakończeniu kontraktu socjalnego - 63.
12. Ilość spotkań interdyscyplinarnych z uczestnictwem pracowników socjalnych - 1 059.
13. Ilość działających Grup Roboczych/ Grup diagnostyczno - pomocowych w ramach procedury „Niebieskie Karty” -322, w związku z czym odbyły się 924 spotkania.
14. Liczba skierowań do otrzymania pomocy żywnościowej wydanych przez pracowników socjalnych w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowej 2014-2020, Podprogram 2021+ - 687 (1769 osób objęto pomocą żywnościową).

W ramach Sekcji ds. Pierwszego Kontakt, pracownicy socjalni udzielają informacji w sprawach pomocy społecznej, organizacji Ośrodka jak również instytucjach właściwych do załatwienia sprawy osoby zgłaszającej się do Ośrodka. W ramach punktu zostało przyjętych 2325 osób, którym udzielono pomocy i wsparcia. Dodatkowo wydano 701 talonów, jak również przyjęto 930 wniosków od mieszkańców z prośbą o wydanie zaświadczenia. Przyjęto i zaopiniowano 185 wniosków o rozłożenie na raty zaległości czynszowych lub o przedłużenie umowy lokalu socjalnego.

Dział Pomocy Środowiskowej prowadzi obsługę korespondencji pracowników socjalnych z różnymi instytucjami, organizacjami i osobami prywatnymi w ramach prowadzonych postępowań administracyjnych oraz pracy socjalnej.

Liczba zarejestrowanej korespondencji przychodzącej i wychodzącej z Działu Pomocy Środowiskowej - **10118**.

Rozpatrzone **26** wniosków w różnych sprawach mieszkańców związanych z problemami socjalnymi, kierowanych przez Prezydenta Miasta Ruda Śląska.

Do Działu wpłynęło **496** zgłoszeń w sprawie objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym osób nieposiadających takiego ubezpieczenia, w tym **330** zgłoszeń z Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta i **166** zgłoszeń na prośbę klienta oraz ośrodków i szpitali z innych miast.

Realizacja projektów socjalnych:

1. Projekt „Działamy razem” przewiduje podnoszenie kompetencji pracowników instytucji w zakresie pomocy ofiarom i świadkom przemocy w rodzinach realizujących procedurę „Niebieskie Karty”.
2. Projekt „Spotkania Interdyscyplinarne” zakłada integrację instytucji budujących system wsparcia i pomocy rodzinom dysfunkcyjnym. W 2023r. odbyło się **1059** spotkań interdyscyplinarnych przedstawicieli różnych instytucji w celu pomocy rodzinie w rozwiązywaniu jej problemów.
3. W ramach projektu „Bezpieczna Rodzina” realizowanego przez pracowników socjalnych wspólnie z Strażą Miejską miało miejsce **18** wyjazdów w godzinach popołudniowych dzięki czemu odwiedzono **111** rodzin.

Na podstawie porozumienia pomiędzy tutejszym Ośrodkiem a Śląskim Centrum Profilaktyki i Psychoterapii, pracownicy socjalni przeprowadzili **25** wywiadów środowiskowych. Na podstawie wywiadów środowiskowych wydawane zostały opinie dot. uczestnictwa osób zgłaszających się w Centrum Inicjatyw Społecznych.

W związku z konfliktem zbrojnym na Ukrainie Pracownicy Działu Pomocy Środowiskowej podejmowali następujące działania:

- przeprowadzono **169** wywiadów z obywatelami Ukrainy w celu przyznania pomocy w formie zasiłku okresowego oraz pokrycia ciepłego posiłku w szkole lub przedszkolu
- przyjęto **116** wniosków o jednorazową wypłatę świadczenia pieniężnego dla obywatela Ukrainy.

Pracownicy socjalni przeprowadzali liczne działania w ramach pracy socjalnej, mające na celu pomoc obywatelom Ukrainy w załatwianiu spraw urzędowych, lekarskich jak również udzielali pomocy w procesie integracji.

W ramach programu ośłonowego „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023 Moduł II pracownicy socjalni monitorowali sytuację 109 seniorów, którzy otrzymali opaski bezpieczeństwa. W razie potrzeby udzielali im wsparcia jak również pomocy w codziennym funkcjonowaniu. Program realizowany był przez 36 pracowników socjalnych. Pracownicy socjalni w trakcie trwania programu łącznie odwiedzili seniorów 450 razy.

Do obowiązków Ośrodka w 2023r. należała także obsługa organizacyjno- techniczna, a od 21 czerwca 2023r. również obsługa finansowa, Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Od dnia 21 września 2023r. ww. Zespół funkcjonuje pod nazwą Zespół Interdyscyplinarny w Rudzie Śląskiej.

Zespół obsługiwany był przez Punkt Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa, znajdujący się w strukturze Działu Pomocy Środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej.

Do zadań Punktu w 2023 roku należało:

1. współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (od 21 września 2023r. z Zespołem Interdyscyplinarnym w Rudzie Śląskiej) w zakresie realizacji procedury „Niebieskie Karty”,
2. wsparcie metodyczne grup roboczych (od 21 września 2023r. grup diagnostyczno - pomocowych) w zakresie procedury „Niebieskiej Karty”, w tym:
 - a. koordynowanie działań Grup Roboczych powołanych w związku z realizowaną procedurą Niebieskie Karty, udział w Grupach w celu udzielania wsparcia merytorycznego i konsultacyjnego w zakresie realizowanych planów pomocy rodzinom z problemem przemocy do 20 września 2023r.,
 - b. od 21 września 2023r. ścisła współpraca pracowników socjalnych PIKP MOPS z funkcjonariuszami Policji - dzielnicowymi w ramach pracy w Grupach diagnostyczno - pomocowych zgodnie z nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 9 marca 2023r.
 - c. dokonywanie, na podstawie procedury „Niebieskie Karty”, oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
 - d. realizacja procedury „Niebieskie Karty” w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia;
 - e. zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność;
 - f. realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
 - g. występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
 - h. występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. -Kodeks wykroczeń;
 - i. monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”;
 - j. zakończenie procedury „Niebieskie Karty”;

- k. dokumentowanie podejmowanych działań, stanowiących podstawę:
 - a) uznania braku zasadności wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”,
 - b) wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”;
- l. informowanie przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego o efektach podjętych działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Pracownicy PIKP uczestniczyli w **776** spotkaniach Grup Roboczych/ Grup diagnostyczno - pomocowych oraz udzielili **563** konsultacji telefonicznych.

3. prowadzenie całokształtu spraw związanych z obsługą techniczno - organizacyjną Zespołu Interdyscyplinarnego w Rudzie Śląskiej.

W ramach obsługi organizacyjno- technicznej Zespołu Interdyscyplinarnego w 2023 roku podjęto następujące działania:

1. Przyjęto, rejestrowano i prowadzono ewidencję Niebieskich Kart:
 - „Niebieska Karta – formularz A” wszczynający procedurę - **219**, kolejny druk „Niebieska Karta - formularz A” - **25**
 - „Niebieska Karta - formularz C” - **116**,
 - „Niebieska Karta - formularz D” - **115**,
2. Przygotowano:
 - 1) zaproszenia dla poszczególnych członków Grup Roboczych, na pierwsze spotkanie Grupy, a w razie potrzeby na kolejne spotkania Grupy - **1 024**,
 - 2) wezwania na spotkanie Grupy Roboczej oraz wysyłanie ich do osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie - **190**,
 - 3) zaproszenia na spotkania Grupy Roboczej dla osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie - **156**,
 - 4) informacje do koordynatorów dotyczące zmiany składów poszczególnych Grup Roboczych - **268**,
 - 5) informacje do członków Grup o zakończeniu uczestnictwa w działaniach Grupy Roboczej - **253**,
 - 6) informacje dla poszczególnych członków Grup Roboczych o zakończeniu procedury Niebieskie Karty - **1 282**,
 - 7) informacje do koordynatorów poszczególnych Grup Roboczych (w związku z wnioskiem o zakończenie działań) zawierających wskazówki Zespołu Interdyscyplinarnego, co do kontynuowania działań w ramach procedury Niebieska Karta - **2**,
 - 8) powołania grup diagnostyczno - pomocowych - **719**,
 - 9) wnioski o wskazanie przedstawiciela instytucji do udziału w grupie diagnostyczno-pomocowej - **90**,
 - 10) informacje o zakończeniu procedury Niebieskie Karty dla osoby doznającej przemoc domową oraz osoby stosującej przemoc - **38**,

- 11) informacje o odstąpieniu od dalszych działań dla osoby doznającej przemoc domową oraz osoby stosującej przemoc - **4**,
- 12) inne pisma, dotyczące prac Grup Roboczych/ Grup diagnostyczno - pomocowych i Zespołu Interdyscyplinarnego - **337**.
3. Przekazano do organów ścigania **78** zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa (w tym 4 sporządzone przez członków grupy roboczej w czasie trwania procedury Niebieskie Karty).
4. Współpracowano z instytucjami realizującymi procedurę „Niebieskie Karty” w sprawach dotyczących gromadzenia dokumentacji związanej z prowadzeniem tej procedury.
5. Prowadzono kalendarz posiedzeń Zespołu oraz organizowano spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w tym:
 - 1) przygotowywano zaproszenia dla członków Zespołu - **23**,
 - 2) przygotowywano dokumentację na spotkanie Zespołu,
 - 3) protokołowano na spotkaniach Zespołu do 18 września 2023r.
 - 4) przygotowano projekty uchwał podejmowanych przez Zespół - **282**,
 - 5) przygotowano **103 załączniki** do uchwały nr 3/2023 Zespołu Interdyscyplinarnego w Rudzie Śląskiej z dnia 21 września 2023 roku w sprawie: powołania grup diagnostyczno - pomocowych oraz udzielenia upoważnienia w tym zakresie Przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego i jego Zastępcy

Zgodnie z obowiązującymi przepisami Przewodnicząca Zespołu przedłożyła sprawozdanie z jego pracy za 2022r. we wskazanym terminie (do 31.03.2023r.). Sprawozdanie za 2023r. zostanie złożone przez Przewodniczącego Zespołu w terminie do 31.03.2024r.

Ponadto:

- przygotowano sprawozdanie z realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w mieście Ruda Śląska na lata 2021-2025 za 2022r. w ustalonym terminie do 15 lutego 2023r. Sprawozdanie za 2023r. zostało przygotowane do 15 lutego 2024r.,
- 18 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie do 18 września 2023r., odbywało się regularnie co dwa tygodnie w sposób tradycyjny lub w formie zdalnej za pomocą komunikatora internetowego SKYPE. Od dnia 21 września 2023r. w sposób tradycyjny odbyło się 5 spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego.
- spotkania Grup Roboczych/ Grup diagnostyczno-pomocowych miały miejsce zgodnie z wyznaczonymi terminami. Odbywały się w formie tradycyjnej oraz w formie zdalnej.

2. DZIAŁ REALIZACJI ŚWIADCZEŃ

W roku sprawozdawczym Dział Realizacji Świadczeń wydał **11 172** decyzje administracyjne, w tym **9 954** decyzje przyznające, **277** decyzji zmieniających, **597** decyzji odmownych i **176** decyzji umarzających.

W ramach zadań własnych gminy udzielono pomocy na kwotę **7 904 493,76 zł**.

Formy udzielanej pomocy

Rodzaj świadczenia	Liczba osób	Kwota świadczeń
posiłek	716 osób (w tym 34 osoby dorosłe, 309 dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej, 378 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub szkoły ponadgimnazjalnej)	470 031,20 zł (w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 - 2023)
dożywianie bez wydania decyzji administracyjnych i przeprowadzenia wywiadu środowiskowego	0 dzieci w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” (brak zgłoszeń ze strony dyrektorów placówek oświatowych)	0 zł
dowóz posiłków	15 osób	23 192 zł (w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 - 2023)
zasiłek celowy na pokrycie niezbędnych potrzeb powstałych w wyniku zdarzenia losowego	23 osoby	78 300 zł
zasiłek celowy i w naturze	1 383 osób	2 544 429,68 zł (w tym: zasiłki celowe specjalne dla 215 osób na kwotę 85 419 zł i świadczenia pieniężne na zakup żywności dla 1 340 osób na kwotę 2 118 890 zł)
zasiłek okresowy	1 053 osób	1 961 741,60 zł (świadczenie to realizowano w całości z otrzymanej

		dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych)
zasilek stały	448 osób	2 489 010,05 zł
sprawienie pogrzebu	55 osób	124 235 zł

Ponadto realizowane były następujące gminne programy osłonowe:

1) Program „**Oszczędzam z wodomierzem**”.

- Program został przyjęty do realizacji uchwałą nr 791/XLI/2005 Rady Miejskiej Ruda Śląska z dnia 19 maja 2005r.
- Adresaci Programu: Program skierowany jest do osób i rodzin (mieszkańców Miasta Ruda Śląska), które nie są w stanie pokrywać narastających wciąż opłat za zużycie wody.
- Cel Programu: Sfinansowanie najuboższym mieszkańcom Miasta Ruda Śląska zakupu wodomierzy, umożliwiających uzależnienie opłat za wodę od rzeczywistego jej zużycia.
- Realizator Programu: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej.
- W roku 2023 udzielono pomocy łącznie 14 rodzinom na montaż 17 wodomierzy.
- Łączna kwota realizacji programu w 2023 r. wyniosła 1 937,81 zł.

Program ten obejmuje zadanie wynikające z rozeznaczonych potrzeb mieszkańców i stanowi dla nich działania osłonowe przed nadmiernymi wydatkami na opłaty mieszkaniowe, spośród których koszty zużycia wody i odprowadzania ścieków stanowią jeden z istotniejszych składników.

2) Program „**Trojaczki i więcej - pomagamy szczęściu**”.

- Program został przyjęty do realizacji uchwałą Nr PR.0007.132.2012 Rady Miasta Ruda Śląska z dnia 31.05.2012r.
- Adresaci Programu: Program skierowany jest do rodzin (mieszkańców Miasta Ruda Śląska), w których podczas jednego porodu urodziło się troje i więcej dzieci.
- Cel Programu: Udzielenie pomocy rodzinom- mieszkańcom Miasta Ruda Śląska, w których podczas jednego porodu urodziło się troje i więcej dzieci.
- Realizator Programu: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej.
- W roku 2023 udzielono pomocy 2 rodzinom.
- Kwota realizacji programu w 2023 r. wyniosła 14 400 zł.

W ramach ww. Programu przyznawana jest pomoc na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych (żywność, odzież, obuwanie itd.) w wysokości iloczynu ilości osób w rodzinie i kwoty odpowiadającej kryterium dochodowemu dla osoby w rodzinie, określonego

w ustawie o pomocy społecznej.

Uprawnione rodziny mogą ubiegać się o wskazaną pomoc dwa razy w roku, w odstępach nie krótszych niż co 6 miesięcy od daty poprzedniego wniosku. Ostatnim rokiem udzielania Ww. rodzinom pomocy jest rok, w którym wieloraczki ukończą 13 lat.

W ramach zadań własnych gminy udzielono również pomocy w formie opłacenia składki na ubezpieczenie zdrowotne za 365 osób pobierających zasiłki stałe na kwotę **192 557,30 zł** oraz za 13 osób objętych indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego na kwotę **4 659,12 zł**.

W Dziale Realizacji Świadczeń przygotowywano i weryfikowano dane ze zrealizowanych zadań do następujących meldunków i sprawozdań:

1. W wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 - 2023 - świadczenia pieniężne na zakup żywności, posiłki.
2. Program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc Miasta w zakresie dożywiania na lata 2019 - 2023” - udzielanie pomocy bez wydawania decyzji administracyjnej.
3. Sprawozdanie MRPiPS - 03- półroczne i roczne.
4. Sprawozdanie MRPiPS - 06- roczne.
5. Informacja dot. składek zdrowotnych i składek emerytalno-rentowych.
6. Przygotowywanie i przekazywanie informacji za pośrednictwem aplikacji CAS.
7. Przygotowywanie i przekazywanie informacji (ze zmienną częstotliwością średnio kilka razy w miesiącu) za pośrednictwem aplikacji CAS dotyczących realizacji pomocy dla osób z terytorium Ukrainy, tj.:
 - zapotrzebowanie dotyczące uruchomienia środków oraz weryfikacja zapotrzebowania na realizację jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł,
 - zapotrzebowanie dotyczące uruchomienia środków oraz weryfikacja zapotrzebowania na realizację posiłku dla dzieci i młodzieży,
 - zapotrzebowanie dotyczące uruchomienia środków oraz weryfikacja zapotrzebowania na realizację zasiłku okresowego, zasiłku stałego, składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz na sprawienie pogrzebu,
 - sprawozdanie z realizacji zadań na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy- posiłek dla dzieci i młodzieży - liczba dzieci,
 - sprawozdanie z realizacji wydatków z Funduszu Pomocy.

W związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy realizowano pomoc ze środków z Funduszu Pomocy w formie:

- jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł dla 155 obywateli Ukrainy na łączną kwotę **47 430 zł** (w tym 2% na koszty obsługi zadania w wysokości 930 zł),
- zasiłku okresowego dla 53 osób w wysokości **114 629 zł**,
- posiłku dla dzieci i młodzieży dla 56 osób w wysokości **25 416,50 zł**,

- zasiłku stałego dla 5 osób w wysokości **8 826,36 zł**,
- opłacenia składki na ubezpieczenie zdrowotne za 7 osób na kwotę **1 243,91 zł**,
- opłacenia kosztów sprawienia pogrzebu za 1 osobę na kwotę **3 315 zł**.

Dodatkowo Dział Realizacji Świadczeń brał udział w realizacji dodatku osłonowego, o którym mowa w ustawie z dnia 17 grudnia 2021 roku o dodatku osłonowym oraz w realizacji dodatku węglowego, o którym mowa w ustawie z dnia 5 sierpnia 2022 roku o dodatku węglowym, a także w realizacji dodatku elektrycznego, o którym mowa w ustawie z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej.

3. DZIAŁ WSPARCIA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Realizacja usług opiekuńczych

W roku sprawozdawczym usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi realizowane były przez wyłonioną w wyniku przetargów firmę REH-MED. Wyszyński Mirosław z siedzibą w Ossach, będącą liderem konsorcjum, którego członkiem jest ANERI Sp. z o.o. z siedzibą w Ossach.

Zadania własne - usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze udzielane są w miejscu zamieszkania osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób. Usługi przyznawane są również osobom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze obejmują przede wszystkim pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną oraz zapewnienie kontaktów z otoczeniem, jak również zabezpieczają osoby w środowisku, obniżając ewentualne koszty związane z umieszczeniem w domach pomocy społecznej. Usługi są płatne - wysokość odpłatności uzależniona jest od sytuacji dochodowej osoby korzystającej z usług i ustalana w oparciu o Uchwałę Nr 468/XXVI/2004 Rady Miejskiej w Rudzie Śląskiej z dnia 27.05.2004r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze zapewniane w miejscu zamieszkania oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat jak również trybu ich pobierania z późniejszymi zmianami. Pełna cena 1 godziny usługi opiekuńczej wynosiła 28,50 zł.

Realizacja usług opiekuńczych

Liczba osób objętych pomocą	237
Liczba zrealizowanych godzin	29 762,5
Koszt zrealizowanych w 2023 roku usług	848 231,25 zł

Zadania własne - specjalistyczne usługi opiekuńcze

Specjalistyczne usługi opiekuńcze stanowią pomoc skierowaną do tej samej grupy osób, co usługi opiekuńcze, przy czym są one dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności osób korzystających z usług i świadczone są przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych realizowane jest zgodnie z rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 22.09.2005r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych. Specjalistyczne usługi opiekuńcze w głównej mierze obejmowały pomoc w utrzymaniu higieny podopiecznych, pielęgnację zleconą przez lekarzy oraz podawanie leków. Usługi są płatne - wysokość odpłatności uzależniona jest od sytuacji dochodowej osoby korzystającej z usług i tak jak usługi opiekuńcze ustalana w oparciu o powołaną wyżej Uchwałę. Pełna cena 1 godziny specjalistycznych usług opiekuńczych wynosiła 34,00 zł.

Realizacja specjalistycznych usług opiekuńczych

Liczba osób objętych pomocą	73
Liczba zrealizowanych godzin	9 268,5
Koszt zrealizowanych w 2023 roku usług	315 129,00 zł

Zadania zlecone - specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Organizacja i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania należy do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, realizowanych przez gminę zgodnie z rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 22.09.2005r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi te dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności osób z nich korzystających - zakresy usług ustalane są na podstawie zaświadczeń lekarzy specjalistów i świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Usługi są płatne - wysokość odpłatności uzależniona jest od sytuacji dochodowej osoby korzystającej z usług i ustalana w oparciu o przywołane rozporządzenie. Pełna

cena 1 godziny specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi wynosiła: 55,00 zł.

Realizacja specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Liczba osób objętych pomocą	56
Liczba zrealizowanych godzin	13 609
Koszt zrealizowanych w 2023 roku usług	748 495,00 zł

Realizacja, finansowanych ze środków Funduszu Solidarnościowego, resortowych Programów Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej: „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” - edycja 2023 i „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2023.

W roku sprawozdawczym pozyskano środki w łącznej wysokości 1 957 635,00 zł z czego: w ramach Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” - edycja 2023 - 1 580 643,00 zł, zaś w ramach Programu „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2023 - 376 992,00 zł. Z pozyskanych środków na realizację usług przeznaczonych było 1 919 250,00 zł (tj.: 1 465 504,00 zł na pokrycie kosztu świadczonych usługi asystenckich, 84 146,00 zł na inne przewidziane Programem koszty świadczenia tych usług, takie jak: koszt zakupu jednorazowych biletów komunikacji publicznej/prywatnej dla asystentów towarzyszących uczestnikowi, koszt przejazdu asystentów własnym/udostępnionym przez osobę trzecią/innym środkiem transportu np. taksówką w związku z wyjazdami, które dotyczą realizacji usług wymienionych w treści Programu, koszt zakupu biletów wstępu na wydarzenia kulturalne, rozrywkowe, sportowe lub społeczne itp. dla asystenta towarzyszącego uczestnikowi oraz koszt ubezpieczeń OC oraz NNW asystentów, zaś 369 600,00 zł na pokrycie kosztu świadczonych usług opieki wytchnieniowej), natomiast na koszty obsługi Programów 38 385,00 zł.

Ponadto na koszty ponoszone, w związku ze świadczeniem ww. usług, przez podmiot bezpośredni je realizujący, przeznaczono środki pochodzące z budżetu Miasta (wkład własny Miasta Ruda Śląska), w łącznej wysokości 15 000,00 zł (po 7 500,00 zł na każdy z rodzajów usług).

Usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej oraz usługi opieki wytchnieniowej świadczone były przez wyłonioną w wyniku przetargu firmę VITAL-MED. Sp. z o.o. z siedzibą w Przeworsku, ul. Niepodległości 59, 37-200 Przeworsk.

1. Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” - edycja 2023

Usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej udzielane są dzieciom do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz osobom niepełnosprawnym posiadającym orzeczenie

o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych albo orzeczenie równoważne do wyżej wymienionych. Usługi asystenta mają na celu pomoc uczestnikom Programu w wykonywaniu codziennych czynności oraz w funkcjonowaniu w życiu społecznym. W szczególności mogą polegać na pomocy asystenta w: wyjściu, powrocie lub dojazdach z uczestnikiem w wybrane przez uczestnika miejsca, załatwianiu przez uczestnika spraw urzędowych, korzystaniu przez uczestnika z dóbr kultury (np. muzeum, teatr, kino, galeria sztuki, wystawa), zaprowadzaniu i odebraniu dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności do lub z placówki oświatowej. Usługi były bezpłatne. Koszt 1 godziny usługi wynosił 34,20 zł.

Realizacja usług asystenta

Liczba osób objętych pomocą	70
Liczba zrealizowanych godzin	29 209,5
Koszt zrealizowanych usług	998 964,90 zł
Inne koszty związane z realizacją usług, tj.: koszt zakupu jednorazowych biletów komunikacji publicznej/prywatnej dla asystentów towarzyszących uczestnikowi oraz koszt przejazdu asystentów własnym/udostępnionym przez osobę trzecią/innym środkiem transportu np. taksówką w związku z wyjazdami, które dotyczą realizacji usług wymienionych w treści Programu oraz koszt zakupu biletów wstępu na wydarzenia kulturalne, rozrywkowe, sportowe lub społeczne itp. dla asystenta towarzyszącego uczestnikowi oraz koszt ubezpieczeń OC oraz NNW asystentów	15 484,84 zł

2. Program „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2023

Usługi opieki wytchnieniowej udzielane są członkom rodzin lub opiekunom sprawującym bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności lub osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych albo orzeczenie równoważne do wyżej wymienionego, zamieszkującym z nimi we wspólnym gospodarstwie domowym. Usługi opieki wytchnieniowej mają za zadanie odciążenie członków rodzin lub opiekunów osób niepełnosprawnych poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. Dzięki temu wsparciu osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki dysponowały czasem, który mogły przeznaczyć na odpoczynek i regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw.

Świadczenie usług opieki wytchnieniowej odbywało się w ramach pobytu dziennego w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej. Usługi były bezpłatne. Koszt 1 godziny usługi wynosił 32,50 zł.

Realizacja usług opieki wytchnieniowej

Liczba osób objętych pomocą	44
Liczba zrealizowanych godzin	8424
Koszt zrealizowanych usług	269 880,00 zł

Pozyskane środki pozwoliły przyznać usługi asystencji oraz usługi opieki wytchnieniowej wszystkim, spełniającym warunki formalne osobom, które złożyły Karty zgłoszenia do Programów, a w przypadku Programu „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2023 oczekiwały usług w formie pobytu dziennego. Pomimo powyższego, pozyskanych środków nie wykorzystano w całości. Środki niewykorzystane zwrócono.

Kierowanie do domów pomocy społecznej

Osoby, dla których organizowana pomoc w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania jest niewystarczająca, po spełnieniu wymogów ustawowych kierowane są do domów pomocy społecznej odpowiedniego typu.

Na terenie Miasta Ruda Śląska w roku sprawozdawczym funkcjonowało 5 domów pomocy społecznej:

1. Dom Pomocy Społecznej „Senior”- miejska jednostka organizacyjna pomocy społecznej z siedzibą: 41-704 Ruda Śląska, ul. Puszkina 7. Dom przeznaczony jest dla 180 osób przewlekłe somatycznie chorych. Ofertą Domu na przestrzeni całego roku objęto 221 osób.
2. Dom Pomocy Społecznej „Św. Elżbieta” z siedzibą: 41-700 Ruda Śląska, ul. Wolności 30. Dom przeznaczony jest dla 90 osób w podeszłym wieku. Ofertą Domu na przestrzeni całego roku objęto 123 osoby.
3. Dom Pomocy Społecznej prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia Św. Karola Boromeusza, dla osób przewlekłe psychicznie chorych z siedzibą: 41-707 Ruda Śląska, ul. Oddziałów Młodzieży Powstańczej 3. Dom przeznaczony jest dla 45 osób. Skorzystały 52 osoby (zmiana liczby miejsc statutowych Domu z 53 miejsc na 45 miejsc - decyzja Wojewody Śląskiego Nr PSII.9423.23.2023 z dnia 17 listopada 2023 r.).
4. Dom Pomocy Społecznej prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia Św. Karola Boromeusza dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych osób niepełnosprawnych intelektualnie z siedzibą: 41-707 Ruda Śląska, ul. Piłsudskiego 43. Dom przeznaczony jest dla 48 osób. Skorzystało 48 osób.

1. Dom Pomocy Społecznej dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie prowadzony przez Ośrodek dla Osób Niepełnosprawnych „Najświętsze Serce Jezusa” z siedzibą: 41-706 Ruda Śląska ul. Kłodnicka 103. Dom przeznaczony jest dla 95 osób. Skorzystało 95 osób.

W 2023 roku łączny koszt utrzymania mieszkańców w 4 domach pomocy społecznej wyłonionych w drodze otwartego konkursu ofert, działających na terenie Miasta wyniósł: **12 034 751,52 zł**, w tym z budżetu Miasta Ruda Śląska: **6 243 982,51 zł** oraz **5 790 769,01 zł** z Budżetu Wojewody (w tym: **1 150 879,05 zł** z przeznaczeniem na dofinansowanie wypłat dodatków do wynagrodzenia dla pracowników zatrudnionych w domach pomocy społecznej, w kwocie 600 zł miesięcznie na pracownika oraz pochodnych wynagrodzeń w części finansowanej przez pracodawcę).

W powyższych kwotach nie jest ujęty budżet Domu Pomocy Społecznej „Senior” (szczegółowe informacje dotyczące funkcjonowania placówki znajdują się w sprawozdaniu Dyrektora Domu Pomocy „Senior” znajdującym się w załączniku nr 3 do niniejszego sprawozdania).

Domy Pomocy Społecznej działające na terenie Miasta Ruda Śląska

Liczba osób objętych pomocą we wszystkich dps działających na terenie Rudy Śląskiej w trakcie roku sprawozdawczego	539
Liczba osób umieszczonych w dps w roku sprawozdawczym	78
Liczba wniosków dps*	120

* Wśród złożonych wniosków o dps są wnioski osób spoza Rudy Śląskiej. Osoby oczekujące na dps z obawy o swój stan zdrowia składają wnioski „na przyszłość”, nie zawsze są gotowe na pójście do dps w momencie uzyskania wolnego miejsca. Osoby wymagające zabezpieczenia w dps są umieszczane niezwłocznie.

Ze względu na brak na terenie naszego Miasta domów dla przewlekłe psychicznie chorych mężczyzn oraz dorosłych kobiet niepełnosprawnych intelektualnie, jak również w nagłych przypadkach, a także w sytuacji, gdy termin umieszczenia w dps na terenie Rudy Śląskiej jest zbyt długi, konieczne jest kierowanie osób wymagających całodobowej opieki do domów pomocy społecznej funkcjonujących poza Rudą Śląską. Koszt utrzymania mieszkańców Miasta w domach pomocy społecznej funkcjonujących poza Rudą Śląską wyniósł w 2023 roku **9 160 801,63 zł**.

Ponadto z Funduszu Pomocy na rzecz obywateli Ukrainy przeznaczono kwotę 27 452,06 zł z tytułu odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej poza Rudą Śląską dla 1 małoletniego obywatela Ukrainy.

Należy nadmienić, że w domach pomocy społecznej na terenie naszego miasta są też umieszczane osoby z innych gmin.

W 2023 r. łącznie 49 osób spoza Rudy Śląskiej zamieszkiwało w rudzkich DPS.

Domy Pomocy Społecznej poza powiatem

Liczba osób objętych pomocą w roku sprawozdawczym	219
Liczba osób umieszczonych w dps w roku sprawozdawczym	36
Liczba osób oczekujących na dps wg. Stanu na dzień 31.12.2023 r.	17

Łączna liczba osób objętych pomocą we wszystkich dps w roku sprawozdawczym - 758.

Kierowanie do Dziennego Domu „Senior - Wigor”

Dzienny Dom „Senior- Wigor” z siedzibą w Nowym Bytomiu jest ośrodkiem wsparcia dziennego pobytu przeznaczonym dla 60 osób starszych i niepełnosprawnych powyżej 60 roku życia, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokojeniu niezbędnych potrzeb życiowych.

Skierowanie do Placówki następuje na podstawie decyzji administracyjnej Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej lub innej osoby upoważnionej na wniosek osoby ubiegającej się o tę formę pomocy, po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego. Pobyt w Placówce jest odpłatny. Wysokość odpłatności za pobyt ustala podmiot kierujący w uzgodnieniu z osobą kierowaną, zgodnie z uchwałą Rady Miasta w przedmiotowej sprawie.

W okresie sprawozdawczym z usług Domu skorzystało 80 osób. Szczegółowe informacje dotyczące funkcjonowania placówki znajdują się sprawozdaniu Dyrektora Dziennego Domu „Senior - Wigor” znajdującym się w załączniku nr 3 do niniejszego sprawozdania).

Kierowanie do środowiskowych domów samopomocy

Działalność Środowiskowych Domów Samopomocy finansowana jest ze środków Wojewody. Środowiskowy Dom Samopomocy jest ośrodkiem wsparcia przeznaczonym dla osób przewlekle psychicznie chorych, osób z niepełnosprawnością intelektualną, osób wykazujących inne przewlekle zaburzenia czynności psychicznych, osób ze spektrum autyzmu, a także z niepełnosprawnościami sprzężonymi. Prowadzi swą działalność przez 5 dni w tygodniu, od poniedziałku do piątku.

Zajęcia w domu organizowane są w grupach oraz indywidualnie.

Głównym zadaniem placówki jest realizacja programu wspierająco-rehabilitacyjnego mającego służyć wszechstronnemu rozwojowi uczestników na miarę ich możliwości indywidualnych oraz przygotowaniu ich do codziennego życia tak, by byli zaradni, umieli sterować własnym zachowaniem i by mogli uczestniczyć w życiu społecznym.

Usługi świadczone w Placówkach są nieodpłatne. Odpłatność za wyżywienie ustalana jest na poziomie stawki żywieniowej określonej zgodnie z kalkulacją obowiązujących cen towarów i usług.

Na terenie Miasta funkcjonują dwa środowiskowe domy samopomocy, którym Miasto zleca realizację zadania w drodze otwartego konkursu ofert:

1. Środowiskowy Dom Samopomocy w Rudzie Śląskiej - Halembie, ul. Kłodnicka 103

Dom przeznaczony jest dla 40 osób. Posiada wyłącznie miejsca dziennego pobytu. W okresie od 01.01.2023r. do 31.12.2023r. z pobytu dziennego skorzystało 47 osób.

Przekazano środki Wojewody w wysokości **1 246 197,80 zł**.

2. Środowiskowy Dom Samopomocy w Rudzie Śląskiej - Rudzie przy ul. Wolności 30.

Dom przeznaczony jest dla 21 osób. W okresie od 01.01.2023r. do 31.12.2023r. z pobytu dziennego skorzystały 24 osoby.

Przekazano środki Wojewody w wysokości **636 219,12 zł**

Kierowanie do mieszkań chronionych / wspomaganych oraz treningowych

W dniu 1 listopada 2023 r. w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej dokonano zmiany w zakresie dotychczasowych mieszkań chronionych, wprowadzając w ich miejsce formy mieszkań treningowych oraz wspomaganych.

Mając na uwadze powyższe, konieczne jest wypełnienie delegacji ustawowej poprzez dostosowanie nazewnictwa form wsparcia w postaci mieszkań do aktualnie przewidzianej ich formuły tj. mieszkań treningowych oraz wspomaganych.

Mieszkania treningowe lub wspomagane są formą pomocy społecznej przygotowującą, przy wsparciu specjalistów, osoby w nich przebywające do prowadzenia niezależnego życia lub wspierającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu.

W mieszkaniu treningowym świadczy się usługi bytowe, pracę socjalną oraz naukę w obszarze rozwijania lub utrwalania niezależności, sprawności w zakresie samoobsługi, pełnienia ról społecznych w integracji ze społecznością lokalną, w celu umożliwienia prowadzenia samodzielnego życia.

W mieszkaniu wspomaganim świadczy się usługi bytowe, pracę socjalną oraz pomoc w wykonywaniu czynności niezbędnych w codziennym funkcjonowaniu i realizacji kontaktów społecznych, w celu utrzymania lub rozwijania niezależności osoby na poziomie psychofizycznych możliwości.

Mieszkanie wspomagane przeznaczone jest w szczególności dla:

- osoby niepełnosprawnej, w tym osoby niepełnosprawnej fizycznie lub osoby z zaburzeniami psychicznymi;
- osoby w podeszłym wieku lub przewlekle chorej.

Wsparcie w mieszkaniu może być przyznane osobom wymienionym w art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej.

Podstawą przyznania wsparcia w mieszkaniu treningowym lub wspomaganim jest decyzja administracyjna, wydana po dokonaniu ustaleń między podmiotem kierującym do tej formy wsparcia, podmiotem prowadzącym mieszkanie oraz osobą ubiegającą się o pobyt w tym mieszkaniu lub jej przedstawicielem ustawowym, zwanym „kontraktem mieszkaniowym”.

Wsparcie w mieszkaniu treningowym jest przyznawane na czas określony. Wsparcie w mieszkaniu wspomaganim jest przyznawane na czas określony, a w przypadku osób, które posiadają orzeczenie

o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, a także w szczególnie uzasadnionych przypadkach w stosunku do innych osób - może zostać przyznane na czas nieokreślony.

Minimalne standardy usług świadczonych w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych oraz minimalne standardy pomieszczeń w mieszkaniach określa Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie mieszkań treningowych i wspomaganych.

Zasady odpłatności określa Uchwała Rady Miasta Ruda Śląska w przedmiotowej sprawie.

W 2023 roku funkcjonowały następujące mieszkania:

- **dwa mieszkania wspomagane (dla osób z zaburzeniami psychicznymi)**
 - w Rudzie Śląskiej 6 przy ul. Kłodnickiej (uruchomione w grudniu 2001 roku, dla 3 osób),
 - w Rudzie Śląskiej 6 przy ul. Kłodnickiej (uruchomione w styczniu 2003 roku, dla 3 osób).

W 2023 roku z ww. mieszkań skorzystało łącznie 5 osób (3 kobiety oraz 2 mężczyźni).

Prowadzenie mieszkań wspomaganych przeznaczonych dla osób z zaburzeniami psychicznymi wynika z konieczności zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi różnych form opieki i pomocy, niezbędnych do życia w środowisku. Wiele osób z zaburzeniami psychicznymi, które stały się klientami pomocy społecznej, w związku z chorobą, utraciło własne mieszkanie lub mieszka w warunkach uniemożliwiających rehabilitację. Mieszkanie wspomagane jest formą pomocy społecznej przygotowującą osoby w nim przebywające, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub zastępującą pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Wsparcie w mieszkaniu zapewnia warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną. Mieszkanie stanowi formę wsparcia, z której można korzystać do czasu uzyskania własnego mieszkania lub na stałe. Dzięki tej formie pomocy osoby z zaburzeniami psychicznymi mogą rozwijać umiejętności nabyte w toku wcześniejszej rehabilitacji oraz kształtować poczucie pełnej odpowiedzialności za podejmowane działania i decyzje.

Wszelkie sprawy socjalne załatwia pracownik socjalny Działu Wsparcia Osób Starszych i Niepełnosprawnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej dochodzący i sprawujący nadzór nad funkcjonowaniem mieszkań i ich mieszkańców. Wsparcia psychologicznego udziela psycholog Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej, Środowiskowego Domu Samopomocy lub Poradni Zdrowia Psychicznego. Ponadto osoby przebywające w mieszkaniach objęte są pomocą w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczonych w miejscu zamieszkania (zleceńbiorca wyłoniony w drodze przetargu). Osoby te mogą także korzystać z pobytu dziennego w Środowiskowym Domu Samopomocy.

- **dwa mieszkania wspomagane (dla osób w podeszłym wieku)**, przeznaczone łącznie dla 9 osób.
 - mieszkanie w Rudzie Śląskiej przy ul. Matejki zostało oddane do użytku w 2000r. i przeznaczone jest dla 6 osób,

- mieszkanie znajdujące się w strukturach Ośrodka „Święta Elżbieta” w Rudzie Śląskiej przy ul. Wolności 30 (umowa użyczenia) oddane do użytku w 2007r. Mieszkanie przeznaczone jest dla 3 osób.

W 2023 roku z ww. mieszkań skorzystało łącznie 10 osób (7 kobiet oraz 3 mężczyzn). Mieszkania pozbawione są barier architektonicznych. Mieszkańcy posiadają samodzielne pokoje, a do ich dyspozycji oddano wspólną kuchnię oraz węzeł sanitarny. Wszyscy mieszkańcy korzystają z usług opiekuńczych świadczonych przez osobny podmiot wyłoniony w drodze przetargu. Wszelkie sprawy socjalne załatwia pracownik socjalny Działu Wsparcia Osób Starszych i Niepełnosprawnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej dochodzący i sprawujący nadzór nad funkcjonowaniem mieszkań i ich mieszkańców. Wsparcia psychologicznego udziela psycholog Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej.

- trzyście mieszkań treningowych, przeznaczonych łącznie dla 29 osób.

W 2023 roku z pomocy w formie wsparcia w mieszkaniach chronionych / treningowych skorzystały łącznie 33 osoby.

Łączna ilość decyzji administracyjnych wydanych dla ww. zadań: 3117.

USŁUGI I POMOC ŚWIADCZONA Z ZAANGAŻOWANIEM ŚRODKÓW PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Dział Wsparcia Osób Starszych i Niepełnosprawnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej udziela pomocy osobom niepełnosprawnym ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych działając na mocy ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

W 2023 roku Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przyznał Miastu Ruda Śląska środki w wysokości 5 698 561 zł na realizację zadań ustawowych, które Uchwałą Rady Miasta zostały rozdzielone pomiędzy zadania z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej.

Środki przyznane Miastu Ruda Śląska	5 698 561 zł
Rehabilitacja Zawodowa	57 743,25 zł
Rehabilitacja Społeczna:	5 640 817,75 zł
1. dofinansowanie do uczestnictwa w wtz	3 834 480,00 zł
2. dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych	557 801,00 zł
3. dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	500 100 zł
4. dofinansowanie do zaopatrzenia w środki pomocnicze, przedmioty ortopedyczne i sprzęt	648 436,75 zł

rehabilitacyjny	
5. dofinansowanie do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	100 000 zł

Ad 1) Dofinansowanie kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej

Na terenie Miasta Ruda Śląska w strukturach Ośrodka dla Osób Niepełnosprawnych „Najświętsze Serce Jezusa” działat Warsztat Terapii Zajęciowej przeznaczony dla 130 uczestników. Warsztat finansowany jest z dwóch źródeł: w 90 % ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz w 10 % ze środków budżetu Miasta Ruda Śląska. PFRON na realizację zadania przeznaczył w 2023 r. kwotę 3 834 480,00 zł, natomiast Miasto 426 053,33 zł.

Ponadto zgodnie z art.10b ust.1 ustawy o rehabilitacji powiat, którego mieszkańcy są uczestnikami rehabilitacji w warsztacie działającym na terenie innego powiatu zobowiązany jest do pokrywania kosztów rehabilitacji w odniesieniu do swoich mieszkańców. W związku z powyższym powiat Ruda Śląska ponosi koszty uczestnictwa swoich mieszkańców w warsztatach działających w innych powiatach. W okresie sprawozdawczym wydatkowane zostały środki w łącznej wysokości 32 773,30 zł stanowiące 10 % kosztów uczestnictwa w WTZ dla 10 mieszkańców Miasta.

Ad 2) Turnusy rehabilitacyjne

Turnus rehabilitacyjny jest zorganizowaną formą rehabilitacji społecznej realizowaną poprzez aktywną rehabilitację, połączoną z elementami wypoczynku, mającą na celu przede wszystkim ogólną poprawę sprawności, wyrobienie zaradności, pobudzanie i rozwijanie zainteresowań osób niepełnosprawnych. Pobyt na turnusie trwa 14 dni. Ośrodki organizujące turnusy rozmieszczone są w całej Polsce i przyjmują chętnych przez cały rok.

W okresie sprawozdawczym z turnusu rehabilitacyjnego skorzystało 326 osób niepełnosprawnych wraz z 100 opiekunami, z czego 36 osoby to dzieci lub młodzież niepełnosprawna wraz z 32 opiekunami. Wydatkowano kwotę 554 298,00 zł.

Ad 3) Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych

Na realizację zadania zgodnie z uchwałą Rady Miasta przeznaczone zostały środki w kwocie 500 100 zł.

W okresie sprawozdawczym zostały zawarte umowy o dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się oraz technicznych z 51 osobami niepełnosprawnymi na kwotę 500 812,35 zł. Wyplacono dofinansowanie 51 osobom niepełnosprawnym w łącznej wysokości 497 872,25 zł. Z ogólnej kwoty przeznaczonej na likwidację barier wydatkowano 281 496,94 zł na bariery architektoniczne dla 11 osób, 173 758,63 zł na bariery techniczne dla 27 osób oraz 42 616,68 zł na bariery w komunikowaniu się dla 13 osób.

W ramach likwidacji barier architektonicznych w roku sprawozdawczym celem umożliwienia osobom niepełnosprawnym opuszczenia mieszkania udzielono dofinansowania do montażu krzesółka przyściennego dla 1 osoby, podjazdu dla 1 osoby, 2 platform schodowych oraz montażu podnośnika

sufitowego. Ponadto przystosowano 5 łazienek poprzez m.in.: montaż uchwytów w pomieszczeniach higieniczno- sanitarnych, likwidację progów, wanien i budowę natrysków, montaż antypoślizgowych posadzek oraz specjalistycznych sprzętów dostosowanych indywidualnie dla osób niepełnosprawnych, zlikwidowano także ścianę pomiędzy kuchnią i przedpokojem w celu ułatwienia poruszania się po mieszkaniu.

Z kolei w ramach likwidacji barier technicznych udzielono pomocy m. in. do zakupu 16 łóżek rehabilitacyjnych dla osób obłożnie chorych, 5 schodolazów, 2 podnośników, szyn najazdowych, rampy, i 2 szt. słuchawek do odbioru telewizji. Ponadto w ramach likwidacji barier w komunikowaniu się dofinansowano zakup 6 urządzeń umożliwiających kontakt z otoczeniem pn. mówik, 5 zestawów komputerowych oraz 2 telefonów komórkowych.

Ad 4) Dofinansowanie do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny

Osoby niepełnosprawne mogą starać się o dofinansowanie do zakupu przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych i sprzętu rehabilitacyjnego tj. m.in. do aparatów słuchowych, obuwia ortopedycznego, wózków inwalidzkich, materacy i poduszek przeciwoślizgowych, protez, systemów FM. Warunkiem otrzymania dofinansowania do środków pomocniczych i przedmiotów ortopedycznych jest uzyskanie potwierdzenia otrzymania dofinansowania z Narodowego Funduszu Zdrowia i przedłożenia faktury za zakupiony przedmiot.

Uchwałą Rady Miasta na realizację zadania przeznaczono środki w wysokości 648 436,75 zł, z czego osobom dorosłym udzielono dofinansowania na kwotę 516 737,32 zł, a dla dzieci niepełnosprawnych wykorzystana została kwota 130 040,54 zł.

Rodzaj środków pomocniczych i przedmiotów ortopedycznych	Liczba dofinansowanych przedmiotów	Wydatkowane środki
Aparaty słuchowe	202	355 992,00 zł
Systemy FM	8	37 409,00 zł
Pieluchomajtki	54.222	55 503,58 zł
Protezy, ortezy	34	56 790,00 zł
Wózki inwalidzkie	25	96 858,00 zł
Sprzęt rehabilitacyjny	3	9 362,58 zł
Obuwie ortopedyczne	14	3300,50 zł
Środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne pozostałe	262	26 465,70 zł
Balkoniki i podpórki	7	1 927,00 zł
Cewniki i worki stomijne	360	312,00 zł
Pończochy kikutowe	12	240,00 zł
Materace p/odleżynowe	12	2185,00 zł
Soczewki	14	432,50 zł

Ad 5) Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych ze środków PFRON

W ramach rehabilitacji społecznej ze środków PFRON pomoc otrzymują również stowarzyszenia działające na rzecz osób niepełnosprawnych, które mogą otrzymać dofinansowanie do organizowania imprez z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki. W 2023 roku na realizację zadań z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki Rada Miasta przeznaczyła środki w kwocie 100 000 zł, z czego dla dzieci 8 400 zł. Stowarzyszenia działające na rzecz osób niepełnosprawnych złożyły 28 wniosków na kwotę 282 528 zł. W okresie sprawozdawczym zrealizowano 20 umów. Wszystkie organizacje, które złożyły wnioski otrzymały dofinansowanie dostosowane do posiadanych środków.

Realizacja pilotażowego programu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych pn. „Aktywny Samorząd”

W ramach programu realizowane są następujące zadania zawarte w dwóch modułach:

Moduł I - likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych. W ramach tego modułu realizowane są następujące obszary:

obszar A- likwidacja bariery transportowej

- **zadanie nr 1-** pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu (adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności - do 16 roku życia lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu),
- **zadanie nr 2** - pomoc w uzyskaniu prawa jazdy (adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu),
- **zadanie nr 3** -pomoc w uzyskaniu prawa jazdy (adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu, w stopniu wymagającym korzystania z usług tłumacza języka migowego),
- **zadanie nr 4** - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu (adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu),

obszar B - likwidacja w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym

- **zadanie nr 1** - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub do osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku lub obu kończyn górnych),

- **zadanie nr 2** - dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,
- **Zadanie nr 3** - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (adresowana do osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku),
- **zadanie nr 4** - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za pomocą mowy),
- **zadanie nr 5** - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego (adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności,

obszar C- likwidacja barier w poruszaniu się

- **zadanie nr 1** - pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją uniemożliwiającą samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym,
- **zadanie nr 2** - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności,
- **zadanie nr 3** - pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności,
- **zadanie nr 4** - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne (co najmniej na III poziomie jakości) adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności,
- **zadanie nr 5** - pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu powodującą problemy w samodzielnym przemieszczaniu się i posiadających zgodę lekarza specjalisty na użytkowanie przedmiotu dofinansowania,

obszar D - pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (dziecka przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką), pomoc adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, które są przedstawicielem ustawowym lub opiekunem prawnym dziecka.

Moduł II- pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

Na realizację programu w roku sprawozdawczym Miasto Ruda Śląska poprzez działania MOPS pozyskało środki w wysokości 727 395,00 zł, z czego na udzielenie pomocy Beneficjentom programu 683 000,00 zł, pozostała kwota zgodnie z umową przeznaczona była na obsługę realizacji zadania, promocję programu oraz jego ewaluację.

W Module I udzielono dofinansowania w ramach następujących obszarów:

ZADANIA	UDZIELONE WSPARCIE		
MODUŁ I	Liczba osób	Liczba umów	Przyznane dofinansowanie
Obszar A zadanie 1 - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu (adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności - do 16 roku życia lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu),	1 dziecko	1	2 377,45 zł
Obszar A zadanie 2 - pomoc w uzyskaniu prawa jazdy (adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu)	2	2	4 485,00 zł
Obszar A zadanie 3 - pomoc w uzyskaniu prawa jazdy (adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu, w stopniu wymagającym korzystania z usług tłumacza języka migowego)	1	1	4 350,00
Obszar B zadanie 1 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności - do 16 roku życia lub do osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku lub obu rąk),	3 w tym: 2 dzieci	3	19 238,40 zł
Obszar B zadanie 3 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (adresowana do osób z umiarkowanym	2	2	16 657,20 zł

stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku),			
Obszar B zadanie 4 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności do 16 roku życia lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za pomocą mowy),	1	1	5 399,10 zł
Obszar C zadanie 1 - pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym (adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności - do 16 roku życia lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją uniemożliwiającą samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym),	2	2	45 100,00 zł
Obszar C zadanie 2 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym (adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności - do 16 roku życia lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności),	1	1	3 850,00 zł
Obszar C zadanie 3 - pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości (adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności),	5	5	152 710,00 zł
Obszar C zadanie 4 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne - co najmniej na III poziomie jakości (adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności),	1	1	8 250,00 zł
Obszar D - pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (dziecka przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką, pomoc adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, które są	9	12	16 665,44 zł

przedstawicielem ustawowym lub opiekunem prawnym dziecka)			
---	--	--	--

Wśród beneficjentów programu szczególnie dużym zainteresowaniem cieszył się Moduł II - pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym - w ciągu roku skorzystało z niego 28 osób, którym udzielono dofinansowania na kwotę 139 626,72 zł. Z uwagi na wprowadzone przez Zarząd PFRON zmiany w realizacji Programu od 2016r. zakończenie wypłat w ramach modułu II nastąpi po zakończeniu przez studentów semestru zimowego tj. do dnia 15 kwietnia 2024r.

Realizacja innych zadań przypisanych Działowi:

1. Przewóz osób do domów pomocy społecznej lub innych placówek w zależności od potrzeb, do poradni na badania biegłych sądowych. W okresie od 01.01.2023 r. do 31.12.2023r. zorganizowano przewóz dla 39 osób na łączną kwotę **16 118,52 zł.**

2. Informacja dotycząca form udzielanej pomocy przez pracowników socjalnych Działu

W Dziale zatrudnionych było czterech pracowników socjalnych.

Do obowiązków pracowników socjalnych należało:

- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych w sprawach:
 - a) skierowania do domów pomocy społecznej,
 - b) umieszczania w domach pomocy społecznej,
 - c) odpłatności za pobyt osób w domach pomocy społecznej,
 - d) odpłatności osób zobowiązanych za pobyt członków rodzin w domach pomocy społecznej,
 - e) skierowania do dziennego domu pomocy społecznej,
 - f) skierowania do środowiskowych domów samopomocy,
 - g) skierowania do mieszkań wspomaganych,
 - h) przyznawania usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi dla prowadzonych przez nich podopiecznych,
 - i) przyznawania świadczeń pieniężnych dla swoich podopiecznych,
- oraz
- prowadzenie postępowań administracyjnych w ww. sprawach,
- udział w realizacji rządowego programu Korpus Wsparcia Seniorów - opaski bezpieczeństwa dla seniorów,
- przyznawanie pomocy żywnościowej w ramach programu FEAD,
- zlecanie przewozu podopiecznych do domów pomocy społecznej (w szczególnie uzasadnionych przypadkach uczestniczenie w przewozie), do poradni na badania biegłego sądowego wraz z doprowadzeniem (w szczególnie uzasadnionych przypadkach uczestniczenie w przewozie),

- obsługa mieszkań wspomaganych, prowadzenie kompleksowego wsparcia osób przebywających w mieszkaniach,
- prowadzenie pracy socjalnej.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono łącznie 1178 wywiadów środowiskowych.

Ze względu na specyfikę środowisk objętych pomocą Działu tj. osoby starsze, długotrwale chore i niepełnosprawne oraz bezradne, niemal we wszystkich przypadkach istniała konieczność udzielania szeroko rozumianego poradnictwa lub prowadzenia pracy socjalnej.

3. Sporządzenie projektów wniosków do Sądu oraz reprezentowanie MOPS przed Sądem w sprawach o:

- umieszczenie w domu pomocy społecznej bez zgody,
- leczenie psychiatryczne bez zgody.

Pracownicy socjalni Działu w 2023 roku złożyli 11 wniosków do Sądu Rejonowego o umieszczenie w domu pomocy społecznej bez zgody (2 osoby na mocy prawomocnego postanowienia Sądu zostały umieszczone w dps). Ponadto skompletowali 5 wniosków o leczenie bez zgody. Reprezentowali MOPS przed Sądem na 5 rozprawach oraz przygotowali 38 pism urzędowych.

4. DZIAŁ DS. ASYSTY RODZINNEJ

Dział ds. Asysty Rodzinnej zrealizował następujące zadania:

1. W ramach projektu „Asystent rodziny” zawartego w „Gminnym Programie Wspierania Rodziny w Mieście Ruda Śląska na lata 2021-2023”:
 - 1) opracowano i realizowano 156 planów pracy. Plany te były opracowane i realizowane we współpracy z członkami rodziny oraz w konsultacji z pracownikiem socjalnym i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej w sytuacji, gdy dziecko było zabezpieczone.
 - 2) udzielono wsparcia asystenta rodziny łącznie 164 rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej. W zależności od diagnozy praca polegała na:
 - a) zdobywaniu umiejętności w prowadzeniu gospodarstwa domowego, czyli praca nad prawidłowym prowadzeniem domu w przestrzeniach:
 - żywienia - planowanie zakupów spożywczych, przygotowanie menu, przygotowywanie pełnowartościowych posiłków dla wszystkich członków rodziny z uwzględnieniem diety oraz dostosowanych do wieku i potrzeb dzieci, rozszerzanie diety małego dziecka, zapoznanie z piramidą żywieniową, przygotowywanie posiłków w higienicznych warunkach, motywowanie do wspólnego celebrowania posiłków i spożywania posiłków w miejscu do tego przeznaczonym, wprowadzanie nowych i ekonomicznych przepisów kulinarnych z uwzględnieniem otrzymywanej pomocy w naturze, wprowadzanie

- do jadtospisu większej ilości warzyw i owoców, uświadamianie negatywnego wpływu spożywania nadmiernej ilości szkodliwych przekąsek, np. chipsów, napojów energetycznych itp., trening umiejętności przechowywania produktów spożywczych;
- higieny - planowanie zakupu środków czystości i środków do higieny osobistej, omówienie i praca nad umiejętnościami związanymi z utrzymaniem czystości w poszczególnych pomieszczeniach w mieszkaniu, planowanie prac remontowych, segregacja zużytej odzieży oraz przedmiotów zbędnych w mieszkaniu, przygotowywanie listy zakupów brakującej bielizny, odzieży, a także sprzętów gospodarstwa domowego, praca nad wzrostem świadomości członków rodziny w zakresie utrzymywania higieny osobistej (higiena jamy ustnej, dbanie o czystość skóry, włosów i paznokci, zmiana bielizny i odzieży, profilaktyka i pomoc w radzeniu sobie z chorobami skóry - świerzb oraz chorobami pasożytniczymi w tym wszawicą), motywowanie do dbania o własne zdrowie, regularnych kontroli lekarskich, wizyt u lekarzy specjalistów oraz badań profilaktycznych, trening umiejętności prawidłowego dbania o zwierzęta domowe, w tym do ich regularnego szczepienia i odrobaczania; uświadomienie konieczności segregacji odpadów z gospodarstwa domowego;
 - budżetu - założenie zeszytu budżetowego służącego do planowania wydatków i monitorowania przychodów oraz rozchodów, nauka planowania wydatków, sporządzenie listy potrzeb, jak również szczegółowe omówienie sytuacji finansowej rodziny (posiadane zobowiązania finansowe m.in. kredyty, pożyczki, zajęcia komornicze, zaległe opłaty mieszkaniowe) i harmonogramu działań zmierzających do jej uregulowania, praca nad regularnym opłacaniem czynszu i innych rachunków, praca nad planowaniem zakupów w tańszych sklepach (nabywanie i doskonalenie umiejętności porównywania cen w różnych sklepach), organizowanie pomocy w naturze (odzież, pościel, zabawki, sprzęty gospodarstwa domowego, meble, żywność) i współpraca w tym zakresie z innymi instytucjami;
- b) rozwiązywaniu problemów socjalnych:
- pomoc w załatwianiu istotnych spraw urzędowych (przedłużenie umowy najmu mieszkania, rozłożenie zaległości czynszowych, energetycznych na raty itd.), motywowanie do wykorzystania własnych możliwości i uprawnień (zasiłki rodzinne, stypendium, alimenty, dodatek mieszkaniowy i energetyczny), towarzyszenie klientom w załatwianiu spraw urzędowych, kierowanie do poradnictwa specjalistycznego - prawnik, pomoc w przygotowywaniu pism i wypełnianiu wniosków;
- c) rozwiązywaniu problemów psychologicznych:
- informowanie o możliwości skorzystania z poradnictwa specjalistycznego w postaci pomocy psychologa, motywowanie do podjęcia stosownej terapii, współpraca z Ośrodkiem Terapii Uzależnień i Pomocy Psychologicznej oraz Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej, motywowanie do utrzymywania abstynencji, motywowanie do konsultacji z lekarzem psychiatrą w Poradni Zdrowia Psychicznego;

- d) rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi:
- praca nad rozeznaniem relacji w rodzinie, informowanie o możliwości skorzystania z poradnictwa specjalistycznego w tym pomocy psychologa (praca nad relacjami, praca nad kompetencjami wychowawczymi - trening umiejętności stawiania granic dzieciom, znaczenie konsekwencji w wychowaniu, stosowanie systemu kar i nagród), praca nad sposobami spędzania czasu wolnego z dziećmi (wypożyczanie książeczek, gier planszowych, puzzli i innych zabawek edukacyjnych sprzyjających rozwojowi dziecka, organizowanie wspólnych zabaw i wyjść na podwórko);
- e) zapewnianiu dzieciom prawidłowego rozwoju we wszystkich przestrzeniach:
- zdrowotnej - motywowanie do leczenia dziecka i jego konsultowania ze specjalistami zgodnie z zaleceniami pediatry, pomoc w ustalaniu terminów wizyt u specjalistów, praca nad terminowym wykonywaniem bilansów i szczepień, towarzyszenie rodzicom z dzieckiem/dziećmi u lekarza, motywowanie do regularnego podawania leków,
 - edukacyjnej - współpraca z wychowawcami w szkole i przedszkolu, motywowanie rodziców do uczestniczenia w zebraniach i konsultacjach indywidualnych, motywowanie do uzyskania pełnej diagnozy dziecka, które przejawia trudności edukacyjne lub sprawia trudności wychowawcze, pomoc w ustaleniu terminu badania w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, omówienie otrzymanej opinii i praca z rodzicem nad realizacją zaleceń ww. Poradni, kierowanie do placówek wsparcia dziennego i współpraca z wychowawcami,
 - emocjonalnej - praca nad budowaniem prawidłowych relacji w rodzinie, edukacja w zakresie prawidłowego pełnienia ról rodzicielskich, nauka rozpoznawania i wyrażania emocji w adekwatny sposób, praca nad pogłębieniem wiedzy o potrzebach dziecka na danym etapie rozwojowym, praca nad umiejętnością konstruktywnego komunikowania się z dzieckiem;
- f) wspieraniu aktywności społecznej rodzin:
- motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, zachęcanie do udziału w uroczystościach ważnych dla dzieci, rozmowy dotyczące relacji sąsiedzkich, trening umiejętności korzystania ze wsparcia lokalnego, zachęcanie do korzystania z Programu Aktywności Lokalnej.
- g) motywowaniu członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, a także udzielaniu pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu oraz utrzymaniu zatrudnienia:
- współpraca z Klubem Integracji Społecznej, motywowanie do współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy (rejestracja, utrzymanie statusu osoby bezrobotnej, korzystanie z ofert pracy, stażów), pomoc w napisaniu CV, pomoc w poszukiwaniu ofert pracy, zachęcanie do skorzystania z prac społecznie-użytecznych, rozmowy dotyczące wartości pracy, pokazywanie korzyści płynących z posiadania własnych środków finansowych.
- 3) prowadzono ścisłą współpracę z placówką wsparcia dziennego oraz instytucjami, które prowadzą zajęcia dla dzieci działającymi w mieście - na bieżąco:

- monitorowanie uczestnictwa dzieci w zajęciach świetlicowych, udział w spotkaniach interdyscyplinarnych, współpraca z wychowawcami placówek wsparcia dziennego, motywowanie rodziców do współpracy z wychowawcami;
 - 4) dokonano okresowej oceny sytuacji rodziny - 707 ocen okresowych;
 - 5) monitorowano sytuację rodziny po zakończeniu pracy z rodziną - 30 rodzin:
 - asystent rodziny po zakończeniu planu pracy jeszcze przez okres 3 miesięcy (lub do czasu zmiany postanowienia przez Sąd, który zobowiązał rodzinę do współpracy z asystentem) monitoruje czy wypracowane w planie pracy efekty utrzymują się;
 - 6) przygotowano opinie, a także sprawozdania z prowadzonej pracy z rodziną do Sądu Rodzinnego lub na prośbę strony;
 - 7) prowadzono współpracę z osobami, instytucjami i organizacjami podejmującymi działania na rzecz rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych - na bieżąco:
 - współpraca z kuratorami zawodowymi i społecznymi, wychowawcami ze szkół, przedszkoli, placówką wsparcia dziennego, poradniami rejonowymi i specjalistycznymi, terapeutami Ośrodka Terapii Uzależnień i Pomocy Psychologicznej, psychologami Ośrodka Interwencji Kryzysowej;
 - 8) prowadzono współpracę z grupą roboczą / grupą diagnostyczno-pomocową - wg potrzeb;
 - realizowano zadania ustawy z dn. 04.11.2016r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” - koordynacją wsparcia była objęta jedna rodzina. Natomiast 12 rodzinom (w tym 2 kobietom w ciąży zagrożonej) objętych wsparciem asystenta rodziny udzielono porad w zakresie uprawnień wynikających z ustawy „Za życiem”.
2. Współpracowano z pracownikami socjalnymi w tworzeniu i realizowaniu indywidualnych planów pracy z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez prowadzenie 182 kontraktów socjalnych.
3. Wspierano merytorycznie pracowników prowadzących pracę socjalną:
- udział w spotkaniach interdyscyplinarnych i konsultacjach superwizyjnych - 892,
 - udzielanie pracownikom socjalnym konsultacji indywidualnych dotyczących pracy socjalnej - na bieżąco.
4. Świadczone specjalistyczne poradnictwo psychologiczne dla klientów (140 osób) Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej realizowane poprzez:
- a) porady - ukierunkowane na określenie odpowiedniej formy pomocy,
 - b) konsultacje psychologiczne - rodzinne i indywidualne,
 - c) diagnozę psychologiczną,
 - d) terapię wspierającą,
 - e) psychoedukację w zakresie prawidłowego pełnienia ról rodzicielskich,

f) przygotowanie oraz wydawanie opinii i zaświadczeń na prośbę klientów.

5. Prowadzono współpracę z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie/ Zespołem Interdyscyplinarnym i z grupą roboczą/grupą diagnostyczno-pomocową:

- udział w pracy Zespołu - 20 posiedzeń;
- liczba grup roboczych/grup diagnostyczno-pomocowych, których członkami byli pracownicy Działu - 52 grupy.

6. Prowadzono grupę wsparcia dla rodziców i dzieci: „Mądry rodzic - szczęśliwe dziecko” - odbyło się 12 spotkań grupy (z różną częstotliwością wzięło w niej udział 30 osób dorosłych, a w zajęciach dla dzieci - 9 dzieci).

Celem głównym grupy jest podniesienie umiejętności wychowawczych rodziców, stymulowanie rozwoju dzieci oraz społeczna aktywizacja rodzin z dziećmi.

Podniesienie umiejętności wychowawczych rodziców:

- nabycie umiejętności łączenia zabawy i wychowania,
- nabycie umiejętności organizowania i spędzania czasu wolnego z dzieckiem,
- nabycie umiejętności stawiania i respektowania granic,
- nabycie wiedzy na temat właściwego stosowania systemu kar i nagród,
- nabycie wiedzy na temat zasad zdrowego odżywiania się oraz dbania o higienę osobistą i otoczenia.

Stymulowanie rozwoju dzieci:

- pobudzenie wyobraźni,
- usprawnianie funkcji manualnych i ruchowych,
- doskonalenie koncentracji uwagi,
- wzbogacanie słownictwa,
- nabycie umiejętności współdziałania w grupie podczas zabawy i pracy,
- nauka zwrotów grzecznościowych.

Społeczna aktywizacja rodzin z dziećmi:

- poszerzenie samoświadomości,
- poszerzenie wiedzy o uczuciach i sposobach ich wyrażania,
- nabycie umiejętności rozpoznawania i nazywania własnych stanów emocjonalnych,
- poznanie i zrozumienie wzajemnych potrzeb w związku partnerskim,
- nabycie umiejętności aktywnego słuchania,
- nabycie wiedzy na temat skutecznej i nieskutecznej komunikacji,
- nabycie umiejętności nawiązywania i utrzymywania prawidłowych relacji z innymi osobami,
- nabycie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach stresowych,
- nabycie wiedzy na temat zachowań agresywnych i przemocowych oraz dostępnych form pomocy i wsparcia.

Tematy zajęć w 2023r.: „Samoakceptacja”, „Asertywność rodzicielska”, „Uzależnienia od internetu wśród dzieci i młodzieży”, „Największe mity o wychowaniu dzieci”, „Trening Jacobsona”, „Wypalenie rodzicielskie”, „Czy klaps to przemoc”, „Parentyfikacja”, „Obudź swoje wewnętrzne dziecko”, „Podziękowania”, „Zajęcia organizacyjne”, „Zimowe bałwanki”.

7. Prowadzono zajęcia „Rudzkie Warsztatowo” - odbyło się 9 spotkań (z różną częstotliwością wzięło w nich udział 21 osób dorosłych i 5 dzieci).

Celem głównym zajęć jest podniesienie kompetencji społecznych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz ich aktywizacja społeczna.

Podniesienie umiejętności społecznych:

- nabywanie umiejętności adekwatnego zachowania się w różnych sytuacjach,
- kształtowanie samoświadomości i autoprezentacji,
- wzajemna integracja, budowanie poczucia wspólnoty,
- nabycie umiejętności nawiązania i utrzymywania prawidłowych relacji z innymi ludźmi,
- nabycie umiejętności stawiania i respektowania granic,
- nabycie umiejętności współdziałania i współpracy z innymi osobami,
- nabycie umiejętności łączenia zabawy i wychowania,
- nabycie umiejętności organizowania i spędzania czasu wolnego z dzieckiem,
- nabycie wiedzy na temat zachowań prozdrowotnych.

Tematy zajęć w 2023r.: „Walentynkowe inspiracje”, „Dzień Kobiet”, „Tradycje Wielkanocne w Polsce”, „Tulipany z papieru na Dzień Matki”, „Czas wakacji”, „Halloween”, „Wełniane języki”, „Ozdoby bożonarodzeniowe”, „Świąteczne dekoracje”.

8. Prowadzono grupę wsparcia dla osób mających emocjonalne trudności w funkcjonowaniu społecznym: „moc-E” - odbyło się 11 spotkań grupy (z różną częstotliwością wzięło w niej udział 28 osób dorosłych i 8 dzieci).

Celem głównym jest udzielenie wsparcia osobom, które mają trudności z radzeniem sobie z własnymi emocjami, aby ułatwić im funkcjonowanie społeczne.

Podniesienie umiejętności społecznych:

- rozwój osobisty w wymiarze indywidualnym każdego uczestnika,
- rozwijanie świadomości na temat powstawania i dynamiki emocji,
- możliwość odreagowania emocji nagromadzonych w interakcji społecznej,
- uświadomienie własnego potencjału,
- kształtowanie samoświadomości,
- kształtowanie własnego wizerunku, nabywanie umiejętności autoprezentacji,
- budowanie pozytywnego obrazu siebie,
- wypracowanie skutecznych sposobów radzenia sobie z trudnościami życia codziennego,
- wzajemna integracja, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu ze względu na brak umiejętności społecznych,

- wzajemnie udzielanie wsparcia emocjonalnego,
- utrwalenie prawidłowych zachowań w kontaktach z innymi osobami.

Tematy w 2023r.: „Komunikacja interpersonalna”, „Depresja wśród dzieci i młodzieży”, „Błędy rodziców podczas wychowywania dziecka. Test „Jaką jesteś matką, jakim jesteś ojcem”, „Temperament dziecka”, „Poznanie siebie - moje mocne i słabe strony”, „Zagrożenia w internecie i wyzwania typu challenge”, „Zaburzenia odżywiania”, „Święto zmarłych w Polsce i na świecie”, „Rola przekonań w naszym życiu”, „Afirmacje”, „Zajęcia relaksacyjno-afirmacyjne”.

9. Prowadzono grupę „Co w środku piszczy” - odbyło się 2 spotkania, w których wzięło udział z różną częstotliwością 16 osób dorosłych i 25 dzieci.

Celem projektu jest przede wszystkim aktywizacja społeczna rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny. Uczestnicy, w ramach projektu mogą zobaczyć ciekawe miejsca, a poprzez to poznać możliwości i sposoby aktywnego spędzania wolnego czasu, przy dysponowaniu niekiedy dużymi środkami finansowymi. W 2023r. zorganizowano ścieżkę edukacyjną przez Dolinę Rowu Rudzkiego oraz spotkanie mikołajkowe.

10. Realizowano projekt „Mama i Tata - MoTyle Mocy”, w którym wzięło udział wzięty 3 osoby dorosłe oraz 6 dzieci.

Celem głównym projektu jest poszerzenie wiedzy rodziców na temat etapów rozwoju dziecka oraz nabycie umiejętności wspomagania go poprzez stymulację sfery poznawczej, emocjonalnej i fizycznej.

Asystenci rodziny prowadzą zajęcia indywidualne z rodzicami i dziećmi, w miejscu ich zamieszkania. Projekt składa się z 6 konspektów: „Rozwój 2,3,4 latka”, „Ćwiczenia ogólnorozwojowe z wykorzystaniem Metody Ruchu Rozwijającego W. Sherborne”, „Bajka dobra na wszystko - bajki terapeutyczne”, „Kolorowe żabki - gry i zabawy rozwojowe”, „Pomaluj mój świat - zabawy plastyczne”, „Balon, bułka i bibułka - ćwiczenia logopedyczne”.

11. Realizowano projekt „Jestem wyjątkowy - podaj mi klucz do samodzielności”, w którym wzięły udział 3 osoby dorosłe i 5 dzieci.

Celem projektu jest poszerzenie wiedzy rodziców na temat możliwości wspomagania rozwoju dzieci w wieku od 5 do 8 lat.

Asystenci rodziny prowadzą zajęcia indywidualne z rodzicami i dziećmi, w miejscu ich zamieszkania. Projekt realizowany jest według sześciu konspektów: „Przedstawienie założeń i filozofii szkoły M. Montessori oraz ustalenie zasad bezpieczeństwa”, „Precyzja”, „Znaczenie zmysłów”, „Język i pismo”, „Matematyka”, „Rozwój poznawczy”.

12. Opracowano i realizowano nowy projekt „Zdrowa zabawa”, promujący zachowania prozdrowotne wśród dzieci w wieku przedszkolnym, w którym wzięły udział 4 osoby dorosłe i 10 dzieci.
- Celem głównym projektu jest poszerzenie wiedzy rodziców i dzieci na temat zdrowego odżywiania się i jego wpływ na samopoczucie fizyczne i psychiczne dzieci.
- Asystenci rodziny prowadzą zajęcia indywidualne w miejscu zamieszkania rodziny w ramach czterech spotkań na temat: „Zdrowe odżywianie - czyli witaminki dla chłopczyka i dziewczynki”, „Zamieniamy słodczyce na owoce - wspólna zabawa dla dzieci i rodziców”, „Woda wszystko umyje - czyli dbamy o higienę osobistą”, „Ruch to zdrowie”
13. Prowadzono analizę pod kątem merytorycznym korespondencji Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z Sądem dotyczącej rodzin naturalnych przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych - łącznie 594 pisma, w tym:
- 95 wniosków o wydanie lub zmianę zarządzeń opiekuńczych,
 - 170 adnotacji pracowników socjalnych bądź asystentów rodziny o aktualnej sytuacji w rodzinie do toczących się postępowań sądowych i wydanych postanowień,
 - 329 sprawozdań asystentów rodziny z realizacji planu pracy przez rodziny, które były zobowiązane do takiej współpracy na mocy postanowienia Sądu.
14. W okresie Świąt Bożego Narodzenia zorganizowano spotkanie mikołajkowe dla rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.
15. Organizowano pomoc w naturze dla rodzin objętych wsparciem Działu ds. Asysty Rodzinnej (odzież, żywności, sprzęty gospodarstwa domowego, zabawki, książki, gry) - na bieżąco.
16. Pozyskano dofinansowanie w ramach rządowego programu „Asystent rodziny w 2023 roku” z przeznaczeniem na dodatki do wynagrodzenia dla asystentów rodziny w wysokości 20.000 zł. dofinansowanie zatrudnienia asystentów rodziny w wysokości 47.928,64 zł., a także rozliczono dotację za 2022r. w ramach „Programu asystent rodziny na rok 2022” w kwocie 33.000 zł.
17. Współpracowano z innymi Działami Miejskiego Ośrodka poprzez wsparcie merytoryczne, współpracę przy tworzeniu projektów, superwizje, konsultacje indywidualne, spotkania interdyscyplinarne.
18. Realizowano „Gminny Program Wspierania Rodziny w Mieście Ruda Śląska na lata 2021 - 2023”.
19. Przygotowano sprawozdanie z Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 za rok 2023 wraz z potrzebami na rok 2024.
20. Gromadzono i analizowano dane oraz opracowano „Gminny Program Wspierania Rodziny w Mieście Ruda Śląska na lata 2024 - 2026”.

Zakres zadań realizowanych przez Dział zawarty jest również w rocznym sprawozdaniu z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2023r. wraz z potrzebami związanymi z ich realizacją na 2024, stanowiącym załącznik nr 1 do niniejszego sprawozdania.

5. DZIAŁ OBSŁUGI I FINANSOWANIA OPIEKI NAD DZIECKIEM

W szczególności do zadań Działu należy finansowanie świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu Miasta w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, finansowanie pomocy przyznawanej usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej oraz prowadzenie postępowań administracyjnych związanych z odpłatnością rodziców biologicznych za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

Rodzinna piecza zastępcza:

Rodziny zastępcze z terenu Miasta Ruda Śląska otrzymujące świadczenia na dzieci

Rodzina	Ilość rodzin	Ilość dzieci
rodziny zastępcze spokrewnione:	159	211
rodziny zastępcze niezawodowe:	66	85
rodziny zastępcze zawodowe:	18	151
rodziny pomocowe:	21	37
Razem:	264	484

Rodziny zastępcze poza terenem Rudy Śląskiej otrzymujące świadczenia na dzieci

Rodzina:	Ilość rodzin	Ilość dzieci
rodziny zastępcze spokrewnione:	23	34
rodziny zastępcze niezawodowe:	25	38
rodziny zastępcze zawodowe:	8	18
Razem:	56	90

Wynagrodzenia wraz z pochodnymi (ZUS, FP, pdof) dla zawodowych rodzin zastępczych, rodzin pomocowych oraz osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i pracach gospodarskich

	Liczba świadczeń	Wydatki w zł
Rodziny zastępcze zawodowe, rodziny pomocowe, osoby do pomocy:	404	1 054 189,27

Udzielone świadczenia dla rodzin zastępczych

	Liczba świadczeń	Wydatki w zł
1. Rodziny na terenie Miasta Ruda Śląska:	4904	4 408 321,05
2. Rodziny poza Miastem Ruda Śląska	960	1 203 023,11

Usamodzielniani wychowankowie z rodzinnej pieczy zastępczej, którzy otrzymywali świadczenia w 2023 roku - **68 osób**.

	Liczba świadczeń	Wydatki w zł
Usamodzielniani wychowankowie z rodzinnej pieczy zastępczej:	433	400 837,35

Instytucjonalna piecza zastępcza

Placówki opiekuńczo-wychowawcze prowadzone przez Miasto Ruda Śląska lub prowadzone na zlecenie Miasta Ruda Śląska

	Liczba miejsc	Ilość dzieci przebywająca w ciągu roku
Prowadzone przez Miasto Ruda Śląska:		
Rodzinny Dom Dziecka Nr 1	8	12
Rodzinny Dom Dziecka Nr 2	8	10
Rodzinny Dom Dziecka Nr 3	8	8
Centrum Administracyjne Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych: W strukturze Centrum znajdują się 4 placówki opiekuńczo-wychowawcze oraz Ośrodek Pomocy Dzieciom i Rodzinie.	64	89
Łącznie:	88	119
Prowadzone na zlecenie Miasta Ruda Śląska:		
Ośrodek Święta Elżbieta - Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza Nr 1 typu socjalizacyjnego (umowa od 01.01.2023 do 31.12.2023):	11	16
Ośrodek Święta Elżbieta - Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza Nr 2 typu socjalizacyjnego (umowa od 01.01.2023 do 31.12.2023):	11	15
Ośrodek Święta Elżbieta - Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza Nr 1 typu socjalizacyjnego (umowa od 01.09.2023 do 31.12.2023):	1	1

Ośrodek Święta Elżbieta - Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza Nr 2 typu socjalizacyjnego (umowa od 01.09.2023 do 31.12.2023):	1	1
Łącznie:	24	33
Razem:	112	152

Do 2023 roku na terenie Miasta funkcjonowały trzy placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego - Rodzinny Dom Dziecka nr 1,2,3.

W związku z procesem deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej czyli dostosowaniem się do zaleceń Unii Europejskiej i Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, który stanowi przejście od stałej opieki zapewnionej w instytucjonalnych formach do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności, nastąpiły zmiany:

- placówka opiekuńczo-wychowawcza Rodzinny Dom Dziecka Nr 3 w Rudzie Śląskiej:
 - data powstania: 25.03.2004 rok
 - data likwidacji: 01.11.2023 rok
 - utworzono rodzinny dom dziecka: 01.02.2024 rok (zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt. 2),
- placówka opiekuńczo-wychowawcza Rodzinny Dom Dziecka Nr 1 w Rudzie Śląskiej:
 - data powstania: 15.04.1981 rok
 - data likwidacji: 28.12. 2023 roku
 - utworzono rodzinny dom dziecka: 29.12.2023 roku (zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt. 2),
- placówka opiekuńczo-wychowawcza Rodzinny Dom Dziecka Nr 2 w Rudzie Śląskiej:
 - data powstania: 01.03.1981 rok
 - data likwidacji: 31.12.2023 rok
 - utworzono rodzinny dom dziecka: 01.01.2024 rok (zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt. 2).

Placówki opiekuńczo-wychowawcze poza powiatem.

Dzieci umieszczone na podstawie porozumień (umów cywilno-prawnych) zawieranych pomiędzy powiatami

Placówka	Ilość dzieci przebywająca w ciągu roku
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 2 w Mysłowicach:	2
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 2 w Kędzierzynie Koźlu:	2
Regionalna Placówka Opiekuńczo-Terapeutyczna Kazimiera Wielka:	1
Regionalna Placówka Opiekuńczo-Terapeutyczna w Gliwicach	1
Placówka opiekuńczo-Wychowawcza w Nieskurzowie Nowym:	2

Dom Dziecka im. D. Savio w Sarnowie:	2
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 5 w Piekarach Śląskich:	1
Centrum Wsparcia Kryzysowego Dzieci i Młodzieży w Zabrze:	1
Placówka opiekuńczo-wychowawcza nr 2 w Chorzowie	1
Placówka opiekuńczo-wychowawcza nr 5 w Chorzowie	2
Razem:	15

Środki wypłacane przez Dział na instytucjonalną pieczę zastępczą

Placówka	Ilość zleceń	Wydatki
Rodzinne Domy Dziecka (zryczałtowana kwota na utrzymanie dziecka):	34	277 187,96
Ośrodek Święta Elżbieta - Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza Nr 1 typu socjalizacyjnego:	10	761 600,00
Ośrodek Święta Elżbieta - Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza Nr 2 typu socjalizacyjnego:	10	761 600,00
Placówki poza powiatem (porozumienia):	164	1 108 888,58
Razem:	218	2 909 276,54

Usamodzielniani wychowankowie z instytucjonalnej pieczy zastępczej, którzy otrzymywali świadczenia w 2023 roku - **38 osób**.

	Liczba świadczeń	Wydatki w zł
Usamodzielniani wychowankowie z instytucjonalnej pieczy zastępczej	254	243 278,62

Dzieci umieszczone w Zakładach Opiekuńczo-Lecznicznych na podstawie orzeczeń Sądu

Placówka	Ilość dzieci przebywająca w ciągu roku
Zakład leczniczo Opiekuńczy dla Dzieci w Piskowicach:	1
Stowarzyszenie Pielęgniarsko-Opiekuńcze w Częstochowie:	4
Ośrodek leczniczo-Rehabilitacyjny w Zbrostawicach:	2
Zakład Opiekuńczo-Leczniczny dla dzieci w Jaskotle	1
Zakład Pielęgniacyjno-Opiekuńczy dla Dzieci w Częstochowie:	1
Razem:	9

Środki wypłacane przez Dział na dzieci umieszczone w Zakładach Opiekuńczo-Lecznicznych

Placówka	Ilość zleceń	Wydatki
Zakłady Opiekuńczo-Leczniczne:	62	221 382,04

Inne zadania

1. Ilość wydanych decyzji administracyjnych

Decyzje administracyjne	Ilość decyzji
świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej:	270
dofinansowanie do wypoczynku dziecka:	1
koszty związane z potrzebami przyjmowania dziecka -jednorazowo	2
środki na utrzymanie lokalu dla rodziny zastępczej:	54
pokrycie kosztów remontu dla rodziny zastępczej:	0
pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki dla usamodzielnianych wychowanków:	112
pomoc pieniężna na usamodzielnienie dla usamodzielnianych wychowanków:	27
pomoc pieniężna na zagospodarowanie dla usamodzielnianych wychowanków:	21
pomoc w formie uzyskania odpowiednich warunków mieszkaniowych dla usamodzielnianych wychowanków:	24
ustalające opłatę za pobyt dzieci pieczy zastępczej dla rodziców naturalnych:	414
odstępujące od ustalenia za pobyt dzieci w pieczy zastępczej dla rodziców naturalnych:	215
Inne (m.in.: umorzeniowe, zmieniające, uchylające)	2 122
Razem:	3 262

2. Ilość wydanych skierowań do placówek opiekuńczo wychowawczych: 57

3. Ilość wniosków dot. skierowań do placówek opiekuńczo-wychowawczych poza powiatem: 1

4. Porozumienia (umowy cywilno-prawne) pomiędzy powiatami dotyczące zwrotu kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych:

Porozumienia	Ilość
ilość porozumień dot. dzieci z Rudy Śląskiej umieszczonych poza powiatem	142
ilość porozumień dot. dzieci umieszczonych na terenie Miasta:	67
ilość aneksów do porozumień:	47
Ilość porozumień dot. Kosztów objęcia rodziny zastępczej opieką koordynatora	49

5. Umowy cywilno-prawne w roku sprawozdawczym

Rodzaj umowy	Ilość
rodziny zastępcze, w tym:	
- rodziny zawodowe:	14
- rodziny zawodowe o funkcji pogotowia rodzinnego:	4
- rodziny pomocowe:	25
- osoba do pomocy przy sprawowaniu opieki i przy pracach gospodarskich:	20
- aneksy do umów dot. osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki i przy pracach gospodarskich	10

Łącznie:	73
umowy o prowadzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej:	4
aneksy do umów	6
Razem:	83

6. Ilość sporządzonych sprawozdań (MRiPS, ŚUW, UM i inne): **194**.
7. Ilość przyjętych wniosków i stron (od rodziców naturalnych, usamodzielnianych wychowanków oraz rodzin zastępczych): **1 354**.
8. Ilość wydanych zaświadczeń: **403**.
9. Wynagrodzenie dla opiekuna prawnego:
 - ilość osób którym przyznano wynagrodzenie: **15**
 - kwota wypłaconych wynagrodzeń: **87 790,79 zł**.
10. Interwencyjny przewóz dzieci:
 - liczba przewozów: **35**
 - kwota: **5 422,20 zł**.
11. Pozwy o zasądzenie alimentów na rzecz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej: **15**.
12. Festyn dla rodzin zastępczych - propagowanie rodzicielstwa zastępczego - kwota: **378,88 zł**.

Realizacja dodatkowych zadań:

- przekazywanie informacji do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w ramach ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, o osobach i dzieciach z pieczy zastępczej uprawnionych do wsparcia w ramach ww. ustawy. W 2023 roku przekazano informację o **276** osobach i dzieciach z pieczy zastępczej uprawnionych do świadczenia wychowawczego,
- przekazywanie informacji do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w ramach Rządowego Programu „Dobry Start”, o osobach i dzieciach z pieczy zastępczej uprawnionych do wsparcia w ramach ww. programu. W 2023 roku przekazano informację o **96** osobach i dzieciach z pieczy zastępczej uprawnionych do świadczenia z programu „Dobry Start”,
- przekazywanie informacji do Krajowej Izby Turystycznej, w ramach ustawy o polskim Bonie Turystycznym, o osobach i dzieciach z pieczy zastępczej uprawnionych do wsparcia w ramach ww. ustawy. W 2023 roku przekazano informację o **1** osobie uprawnionej do Polskiego Bonu turystycznego,
- współpraca z Działem Pieczy Zastępczej przy realizacji XIII Festynu dla Rodzin Zastępczych w ramach Metropolitalnego Święta Rodziny,
- realizacja Rządowego programu wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2023 roku, finansowanego ze środków Funduszu Pracy, który miał za

zadanie dofinansowanie do wynagrodzeń dla rodzin zastępczych zawodowych. W ramach Programu Miasto Ruda Śląska otrzymało dofinansowanie w kwocie 205 360,00 zł,

- pomoc w prowadzeniu postępowań w sprawach dotyczących wypłaty dodatku węglowego i osłonowego,
- realizacja wraz z Działem Pieczy Zastępczej 3-letniego „Programu rozwoju pieczy zastępczej w Mieście Ruda Śląska na lata 2021-2023” oraz sporządzenie rocznego sprawozdania z Programu za 2022 rok,
- gromadzenie, analizowanie danych i opracowanie wraz z Działem Pieczy Zastępczej 3-letniego „Programu rozwoju pieczy zastępczej w Mieście Ruda Śląska na lata 2024-2026”.

Zakres zadań realizowanych przez Dział zawarty jest również w rocznym sprawozdaniu z działalności i efektów pracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej - organizatora pieczy zastępczej za rok 2023 oraz zestawieniu potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej, stanowiącym załącznik nr 2 do niniejszego sprawozdania.

6. DZIAŁ PIECZY ZASTĘPCZEJ

Pracownicy Działu Pieczy Zastępczej realizowali w 2023 roku następujące zadania:

Działania w zakresie pieczy zastępczej

- Okresowe oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinach zastępczych spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych: **547**.
- Ilość opracowanych/ modyfikowanych planów pomocy dziecku: **573**.
- Udział w zespołach do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka w Rodzinnych Domach Dziecka i Placówkach Socjalizacyjnych: **149**.
- Liczba konsultowanych ocen rodzin zastępczych: **93**.
- Ilość wykonanych diagnoz psychofizycznych dzieci: **49**.
- Ilość pism służących pozyskiwaniu informacji na temat sytuacji rodziców biologicznych dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub jego sytuacji szkolnej: **582**.
- Ilość sprawozdań do sądu o całokształcie sytuacji dziecka w rodzinie zastępczej: **547**.
- Liczba pism do sądu m.in. o zmianę zarządzeń opiekuńczych, uregulowanie sytuacji prawnej, rozwiązanie rodziny zastępczej: **144**.
- Przesłuchania w charakterze świadka (na policji, w sądzie): **10**.
- Monitorowanie sytuacji usamodzielnianych wychowanków w mieszkaniach chronionych/ treningowych: **294**.
- Ilość Indywidualnych Programów Usamodzielnienia: **334**.
- Ilość przestanych zgodnie z właściwością miejscową programów usamodzielnienia: **52**.

- Liczba wniosków o pomoc zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dla usamodzielnianych wychowanków: **166**.
- Ilość przestanych zgodnie z właściwością miejscową wniosków o pomoc: **16**.
- Ilość opinii o rodzinach zastępczych dla celów działu Obsługi i Finansowania Opieki nad Dzieckiem (umieszczenie większej ilości dzieci, podejmowanie dodatkowego zatrudnienia osób w rodzinach zastępczych, przekwalifikowanie rodziny zastępczej niezawodowej na rodzinę zastępczą zawodową): **79**.
- Pozostałe pisma, zaświadczenia i adnotacje urzędowe: **1209**.
- Ilość obsługiwanych widzeń rodzin naturalnych z rodzinami zastępczymi: **173**.
- Pełnienie funkcji opiekuna usamodzielnienia: dla **158** wychowanków.
- Współpraca na rzecz rodzin zastępczych spoza powiatu (kompletowanie dokumentów do pozwu o alimenty, nadzór nad dokumentacją odnośnie usamodzielnionych wychowanków, stała współpraca z pracownikiem DOFD).
- Współpraca z Ośrodkiem Adopcyjnym, w tym zgłaszanie do adopcji dzieci z uregulowaną sytuacją prawną i koordynowanie spraw adopcyjnych: dla **34** dzieci, z czego wobec **12** ukończono proces adopcyjny, **16** dzieci niezakwalifikowano do adopcji, wobec pozostałych proces nie został jeszcze zakończony.
- Koordynowanie pracy z rodziną naturalną, gromadzenie informacji o rodzinach naturalnych, współpraca z Działem ds. Asysty Rodzinnej i Działu Pomocy Środowiskowej.
- Poszukiwanie i pozyskiwanie rodzin zastępczych, prowadzenie naboru na Szkolenie Rodzin Zastępczych, prowadzenie naboru na kandydatów na rodziców zastępczych w Mieście rozłożenie rollupów i plakatów do ośrodków sportowych, banków, szkół, urzędu skarbowego, urzędu pracy, szpitala.
- Zorganizowanie, z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego, Festynu dla Rodzin Zastępczych pod hasłem „Żyj kolorowo, zdrowo i wesoło”.
- Przygotowanie i rozesłanie dyplomów dla **21** rodzin pomocowych za owocną współpracę na rzecz 21 dzieci z rodzin zastępczych i chęć zorganizowania wypoczynku letniego w czasie urlopów rodzin zawodowych.
- Udział pracowników Działu w VI Charytatywnej wystawie Owczarków Niemieckich w ramach promocji idei rodzicielstwa zastępczego.
- Zgłębianie wiedzy prawnej, pedagogicznej dotyczącej rodzicielstwa zastępczego.
- Informowanie rodzin zastępczych o szkoleniach tematycznie związanych z rodziną i dzieckiem, procesem wychowania oferowanych przez Fundację Ernst & Young, Nasz Dom, ROPS. Przekazywanie ofert wyjazdów kolonijnych zimowych i letnich.
- Konsultacje wewnętrzne pracowników DPZ.
- Rejestracja danych i archiwizacja akt.
- Prowadzenie rejestru klientów, opracowanie statystyki działu i sprawozdań z działalności.
- Realizacja zadania związanego z wybuchem wojny na Ukrainie poprzez udzielenie wsparcia i sprawowanie nadzoru nad opiekunami tymczasowymi, którzy po 24 lutego 2022 roku wraz

z dziećmi przekroczyli granicę oraz realizacja wytycznych w tym zakresie. Obsługa 41 opiekunów tymczasowych z 51 dziećmi.

- Opracowanie programu pod nazwą „DOM” - szkolenia rodzin zastępczych na kolejne 5 lat zgodnie z nowymi wytycznymi ustawy.
- Liczba zebrań zespołu: 49,
- Liczba konsultacji superwizyjnych i wewnętrznych pracowników: 167,
- Liczba superwizji indywidualnych: 33,
- Realizacja wraz z Działem Obsługi i Finansowania Opieki Nad Dzieckiem 3-letniego „Programu rozwoju pieczy zastępczej w Mieście Ruda Śląska na lata 2021-2023” oraz sporządzenie rocznego sprawozdania z Programu za 2022 rok,
- Gromadzenie, analizowanie danych i opracowanie wraz z Działem Obsługi i Finansowania Opieki Nad Dzieckiem 3-letniego „Programu rozwoju pieczy zastępczej w Mieście Ruda Śląska na lata 2024-2026”.

Zakres zadań realizowanych przez Dział zawarty jest również w rocznym sprawozdaniu z działalności i efektów pracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej - organizatora pieczy zastępczej za rok 2023 oraz zestawieniu potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej, stanowiącym załącznik nr 2 do niniejszego sprawozdania.

Badania kandydatów na rodziny zastępcze

- Odkonano 9 kwalifikacji wstępnych i 7 kwalifikacji ostatecznych dla kandydatów na rodziców zastępczych.
- Zgłosiły się 4 rodziny chętne do pełnienia funkcji niezawodowej rodziny zastępczej. Koordynator i psycholog sporządzili opinie na temat kandydatów. Kandydaci zostali skierowani na szkolenie dla rodzin zastępczych, odbyli staż.
- 2 funkcjonujące rodziny zastępcze spokrewnione otrzymały kwalifikacje na rodzinę zastępczą niezawodową w celu przyjęcia niespokrewnionego dziecka.
- Dwie placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego zostały przekwalifikowane w rodzinne domy dziecka.
- W zakresie opiniowania kandydatów na rodziny zastępcze z zalecenia sądu koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej przeprowadzili 35 konsultacji osobistych i 85 telefonicznych z kandydatami. Sporządzono 52 opinie koordynatorskich.
- Przeprowadzono diagnozę psychologiczną 41 rodzin (55 osób) pod kątem oceny ich motywacji i predyspozycji wychowawczych, sporządzono 59 opinii psychologicznych o kandydatach dla sądu.
- Psycholodzy przeprowadzili rebadania 16 rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych (27 osób) oraz 3 konsultacje z kandydatem na opiekuna w zawodowych rodzinach zastępczych. Łącznie sporządzono 23 opinie z powyższych działań.

KOORDYNATORZY RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

Przeprowadzono **821** konsultacji osobistych oraz **3221** konsultacji telefonicznych z klientami. Odbyto się **1651** wizyt pracowników w środowisku.

SPECJALIŚCI PRACY SOCJALNEJ

Przeprowadzono **451** konsultacji osobistych i **729** telefonicznych z klientami. Podjęto **291** wizyt w środowiskach. Wykonano **36** wywiadów środowiskowych u usamodzielnianych wychowanków. Skierowano do mieszkań treningowych **17 osób** (w tym 5 kobiet i 12 mężczyzn) oraz monitorowano ich funkcjonowanie.

PSYCHOLODZY

Kontakt z psychologami Działu Pieczy Zastępczej podjęto **120** osób. Wykonano **588** usług psychologicznych (terapię indywidualną, rodzinną, konsultacje, poradnictwo opiekuńczo-wychowawcze, diagnozy, spotkania grupowe, interwencje w kryzysie).

Działania interwencyjne

- Koordynowanie działań interwencyjnych - 43.
- Zabezpieczenie dziecka w trybie interwencyjnym w pieczy zastępczej - 7.
- Realizacja postanowień Sądu Rejonowego dot. zabezpieczenia dzieci - 37.

Konsultacje interdyscyplinarne

Przeprowadzono **5 251** konsultacji osobistych i telefonicznych z profesjonalistami, m.in. pracownikami Sądu Rejonowego, placówek opiekuńczo-wychowawczych, placówek służby zdrowia i placówek oświatowych.

Prowadzenie różnego typu Grup

I. Szkolenie Rodzin Zastępczych

czas trwania: I grupa 08.02.2023 - 17.05.2023 rok

II grupa 13.09.2023 - 13.12.2023 rok

liczba spotkań: każda grupa po 13 spotkań

liczba uczestników: 41, w tym liczba małżeństw: 10

ukończyło: 31 osób, w tym liczba małżeństw: 7

II. Szkoła dla Rodziców i Wychowawców

czas trwania: 11.10.2023 - 07.02.2024 rok

liczba spotkań: 4

liczba uczestników: 6, ukończyło: 5

Działania na rzecz dzieci z problemem FAS

- Liczba wywiadów z opiekunami dzieci: 4
- Liczba badanych dzieci: 3
- Ilość diagnoz neurorozwojowych: 3
- Ilość indywidualnych programów neurostymulacji: 3
- Liczba wydanych opinii: 3
- Liczba przeprowadzonych instruktaży do programów neurostymulacji: 3
- Praca koncepcyjna na temat FAS - przygotowywanie materiałów do pracy z dziećmi, studiowanie specjalistycznej literatury z zakresu tematyki FAS, analiza dokumentacji medycznej, psychologicznej i pedagogicznej badanych dzieci.

Przesłuchania, rozprawy

- Uczestnictwo w rozprawie sądowej w charakterze świadka: 7
- Przesłuchanie w Komendzie Miejskiej Policji w charakterze świadka: 3

7. DZIAŁ ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH

Dział Świadczeń Rodzinnych od 01 stycznia 2023 roku do 31 grudnia 2023 roku realizował:

Świadczenia rodzinne oraz zasiłki dla opiekunów:

- ilość rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych oraz zasiłków dla opiekunów: **6605** (w tym 113 rodzin ze statusem UKR za wyjątkiem zasiłków dla opiekunów)
- ilość decyzji wydanych w sprawach o świadczenia rodzinne oraz zasiłki dla opiekunów: **7486**.

Jednorazowe świadczenie „Za życiem”:

- ilość rodzin, którym wypłacono jednorazowe świadczenia „Za życiem”: **24**
- ilość decyzji wydanych w sprawach o jednorazowe świadczenie „Za życiem”: **27**.

Stypendia szkolne:

- ilość dzieci, którym wypłacono stypendia: **74** (w tym **9** dzieci ze statusem UKR)
- ilość decyzji wydanych w sprawach stypendium szkolnego: **154** (w tym **39** decyzji wydanych dla osób ze statusem UKR).

Zasiłki szkolne:

- ilość dzieci, którym wypłacono zasiłki szkolne: 0
- ilość decyzji wydanych w sprawach zasiłku szkolnego: 1.

I. Realizacja świadczeń rodzinnych, zasiłków dla opiekunów oraz jednorazowego świadczenia „Za życiem” (zaokrąglone do pełnych złotych):

1. Zasiłki rodzinne wypłacono: 3 666 519 zł (w tym 128 311 zł dla osób ze statusem UKR)
2. Dodatki do zasiłków wypłacono: 2 278 062 zł (w tym 31 596 zł dla osób ze statusem UKR)
3. Świadczenia opiekuńcze (zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy i świadczenie pielęgnacyjne) wypłacono: 38 106 419 zł (w tym 109 748 zł dla osób ze statusem UKR)
4. Jednorazowa zapomoga (becikowe) wypłacono: 337 000 zł (w tym 1000 zł dla osób ze statusem UKR)
5. Świadczenia rodzicielskie: wypłacono: 2 395 178 zł (w tym 66 611 zł dla osób ze statusem UKR)
6. Zasiłki dla opiekuna wypłacono: 24 180 zł
7. Jednorazowe świadczenie w wysokości 4000 zł „Za życiem” wypłacono: 104 000 zł (w tym 0 zł dla osób ze statusem UKR)

Ogółem wypłacono: 46 911 359 zł (w tym 337 266 zł dla osób ze statusem UKR)

W powyższej kwocie zostało zawarte 53 099 zł świadczeń nienależnie pobranych za rok 2023, które zostały odzyskane w danym roku.

8. Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wypłacono: 4 935 838 zł (w tym 18 264 zł za osób ze statusem UKR).
9. Składki na ubezpieczenie zdrowotne wypłacono: 637 220 zł (w tym 3539 zł za osób ze statusem UKR).

Wysokość dotacji wydanej z budżetu państwa na finansowanie kosztów obsługi zadania świadczenia rodzinne, zasiłki dla opiekunów oraz jednorazowe świadczenie „Za życiem”: 1 508 383 zł (w tym 9 307 zł kosztów obsługi ww. zadania dla osób ze statusem UKR).

II. Realizacja pomocy materialnej uczniom

1. Stypendia o charakterze socjalnym

- wydatki z budżetu państwa: 42 295 zł (w tym 4956 zł dla osób ze statusem UKR)
 - wydatki z budżetu miasta: 9335 zł
- Wydatki ogółem wyniosły: 51 630 zł (w tym 4956 zł dla osób ze statusem UKR).

2. Zasiłki szkolne

- wydatki z budżetu państwa: 0 zł (w tym 0 zł dla osób ze statusem UKR)
 - wydatki z budżetu miasta: 0 zł
- Wydatki ogółem wyniosły: 0 zł.

Ogółem na pomoc materialną uczniom wypłacono: 51 630 zł.

Szczegółowy podział rodzin korzystających w 2023 roku ze świadczeń realizowanych przez dział:

Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin (w tym rodziny ze statusem UKR)	Liczba świadczeń
Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego, w tym:	1411	52138 (w tym 1365 świadczeń dla osób ze statusem UKR)
Zasiłek rodzinny		
Zasiłek rodzinny na dziecko w wieku do 5 lat	600	6645 (w tym 144 zasiłki dla osób ze statusem UKR)
Zasiłek rodzinny na dziecko w wieku 5-18 lat	1199	22266 (w tym 918 zasiłków dla osób ze statusem UKR)
Zasiłek rodzinny na dziecko w wieku 18-24 lat	141	974 (w tym 2 zasiłki dla osób ze statusem UKR)
Dodatki do zasiłku rodzinnego, w tym z tytułu:		
Urodzenie dziecka	118	119 (w tym 1 świadczenie dla osoby ze statusem UKR)
Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	42	293 (w tym 0 świadczeń dla osób ze statusem UKR)
Samotnego wychowywania dziecka	216	2734 (w tym 58 świadczeń dla osób ze statusem UKR)
Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	489	7720 (w tym 78 świadczeń dla osób ze statusem UKR)
Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	349	4096 (w tym 38 świadczeń dla osób i ze statusem UKR)
Rozpoczęcia roku szkolnego	953	1815 (w tym 62

		świadczenia dla osób ze statusem UKR)
Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	88	627 (w tym 22 świadczenia dla osób ze statusem UKR)
Zasiłek rodzinny i dodatki na podstawie art. 5 ust. 3	152	4849 (w tym 42 świadczenia dla osób ze statusem UKR)
Świadczenia opiekuńcze, w tym:	5194	65968 (w tym 228 świadczenia dla osób ze statusem UKR)
Zasiłek pielęgnacyjny z tytułu niepełnosprawności	4801	55275 (w tym 201 świadczeń dla osób ze statusem UKR)
Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu sprawowania opieki	969	10693 (w tym 27 świadczeń dla osób ze statusem UKR)
Specjalny zasiłek opiekuńczy	0	0
Zasiłek dla opiekuna	5	39
Składki na ubezpieczenie społeczne oraz zdrowotne, w tym:	723	10244 (w tym 43 składki odprowadzone za osoby ze statusem UKR)
Składki na ubezpieczenie społeczne	684	7357 (w tym 27 składek odprowadzonych za osoby ze statusem UKR)
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	294	2887 (w tym 16 składek odprowadzonych za osoby ze statusem UKR)
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia	328	337 (w tym 1 świadczenie dla osoby ze statusem UKR)

Świadczenie rodzicielskie	384	2529 (w tym 70 świadczeń dla osób ze statusem UKR)
Jednorazowe świadczenie „Za życiem”	24	26
Rodzaj świadczenia	Liczba uczniów	Liczba świadczeń
Pomoc materialna uczniom, w tym:	56	116 (w tym 11 świadczeń dla osób ze statusem UKR)
Stypendia szkolne	56	116 (w tym 11 świadczeń dla osób ze statusem UKR)
Zasiłki szkolne	0	0 (w tym 0 świadczeń dla osób ze statusem UKR)

Podczas realizacji obowiązków wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych pomoc udzielana jest rodzinom z dziećmi, samotnym rodzicom z dziećmi, pełnoletnim osobom uczącym się oraz osobom niepełnosprawnym i ich opiekunom. Rodziny otrzymujące świadczenia rodzinne najczęściej borykają się z problemami związanymi z niskim dochodem, bezrobociem oraz niedostatkami w zdrowiu. Osoby spełniające kryteria ustawowe (najważniejsze to kryterium dochodowe - *przeciętny miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674,00 zł, natomiast w przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności nie przekracza kwoty 764,00 zł*) mogą otrzymać zasiłek rodzinny wraz z dodatkami (z tytułu: urodzenia dziecka, opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka, wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, rozpoczęcia roku szkolnego oraz podjęcia nauki w szkole poza miejscem zamieszkania).

Należy zauważyć, iż w kolejnych latach nastąpił znaczny spadek liczby rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, czego przyczyną jest głównie zbyt niskie kryterium dochodowe uprawniające do pobierania świadczeń, którego ostatnia waloryzacja miała miejsce w 2015 roku.

W związku z urodzeniem dziecka lub jego przysposobieniem osoby spełniające kryteria ustawowe (najważniejsze to kryterium dochodowe - *przeciętny miesięczny dochód rodziny*

w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 1922,00 zł) mogą otrzymać jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka.

W związku z niepełnosprawnością osoby spełniające kryteria ustawowe mogą otrzymać następujące rodzaje świadczeń opiekuńczych: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek dla opiekuna a także specjalny zasiłek opiekuńczy.

Świadczenia uzależnione od kryterium dochodowego (zasiłek rodzinny wraz z dodatkami, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka, specjalny zasiłek opiekuńczy) ustalane są na okres zasiłkowy trwający od listopada danego roku do października roku następnego, natomiast pozostałe świadczenia uzależnione od niepełnosprawności na czas ważności orzeczenia.

Świadczenie rodzicielskie realizowane od stycznia 2016 roku przysługuje osobom, które urodziły (lub przysposobiły) dziecko, a nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu macierzyńskiego, okres urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego lub okres urlopu rodzicielskiego. Uprawnieni do pobierania tego świadczenia są więc między innymi bezrobotni (niezależnie od rejestracji lub nie w urzędzie pracy), studenci, rolnicy, a także wykonujący prace na podstawie umów cywilnoprawnych. Także osoby zatrudnione lub prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą, jeśli nie pobierają zasiłku macierzyńskiego oraz praca ta nie koliduje ze sprawowaniem osobistej opieki nad dzieckiem, mogą ubiegać się o świadczenie rodzicielskie. Świadczenie rodzicielskie nie jest uzależnione od kryterium dochodowego. Wsparcie finansowe w postaci świadczenia rodzicielskiego przysługuje przez rok (52 tygodnie) po urodzeniu dziecka w wysokości 1000 zł miesięcznie, a w przypadku urodzenia wieloraczków ten okres może być wydłużony nawet do 71 tygodni.

Zasiłek dla opiekuna jest świadczeniem, które zostało wprowadzone ustawą z dnia 4 kwietnia 2014 roku o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów w celu wsparcia osób niepełnosprawnych i ich opiekunów po utracie przez nich prawa do świadczenia pielęgnacyjnego w lipcu 2013 roku. Regulacja weszła w życie w maju 2014 roku i była wynikiem wyroku Trybunału Konstytucyjnego. Zasiłek dla opiekuna przysługuje osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa z dniem 1 lipca 2013 roku, na podstawie uznanego za niekonstytucyjny art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 roku o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw. W porównaniu do roku poprzedniego znacząco zmniejsza się tu liczba osób uprawnionych do zasiłku dla opiekuna.

W styczniu 2017 roku rozpoczęła się realizacja nowego jednorazowego świadczenia w wysokości 4000 zł na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Świadczenie przysługuje z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Stypendia szkolne dla uczniów przyznawane są zgodnie z ustawą o systemie oświaty z dnia 7 września 2010 roku. Pomoc materialna ma charakter socjalny, dotyczy uczniów mieszkających na terenie miasta Ruda Śląska. Kryterium dochodowe dla przyznania stypendium szkolnego wynosi 600

zł na członka rodziny. Stypendium szkolne przyznawane jest na rok szkolny od września do czerwca następnego roku, a wypłacane na podstawie imiennych faktur i rachunków.

Zaznaczyć należy, że osoby uprawnione do pomocy materialnej uczniom i ich przedstawiciele, zarówno w pierwszym jak i drugim okresie stypendialnym, okazywali dokumenty potwierdzające poniesienie kosztów o charakterze edukacyjnym na kwotę niższą niż wskazana w decyzji przyznającej. W związku z powyższym, mimo przysługującego prawa do stypendium szkolnego świadczenie to nie zostało wypłacone lub zostało wypłacone zgodnie z przedstawionymi dowodami księgowymi (64 przedstawiciele uprawnionych uczniów oraz uczniów - w tym 14 ze statusem UKR, pomimo przyznanego prawa do stypendium szkolnego na okres od stycznia 2023 roku do czerwca 2023 roku nie wykorzystało pełnej kwoty należnego stypendium szkolnego, ta sama sytuacja miała miejsce w odniesieniu do 57 przedstawicieli uprawnionych uczniów oraz uczniów - w tym 14 ze statusem UKR, w okresie od września 2023 roku do grudnia 2023 roku).

Dostarczone przez osoby uprawnione dokumenty potwierdzające poniesione wydatki o charakterze edukacyjnym (których termin dostarczenia upłynął zgodnie z wydanymi przez organ decyzjami przyznającymi stypendia szkolne za drugi semestr roku szkolnego 2022/2023 w dniu 7 lipca 2023 roku oraz za pierwszy semestr roku szkolnego 2023/2024 w dniu 5 grudnia 2023 roku), pozwoliły zrealizować w 2023 roku świadczenia pomocy materialnej uczniom na kwotę 51 630 zł (w tym 4956 zł wyniosła kwota świadczeń dla uczniów posiadających status UKR).

Podkreślenia wymaga fakt, iż kolejny rok z rzędu nastąpił spadek liczby uczniów uprawnionych do stypendium szkolnego. Wpływ na taką sytuację ma bardzo niskie kryterium dochodowe uprawniające do otrzymania świadczenia. Ponadto w 2018 roku wprowadzono nowy rządowy program „Dobry start”, który mógł powodować spadek zainteresowania osób uprawnionych pomocą materialną dla uczniów określoną w ustawie o systemie oświaty.

Należy zaznaczyć, iż w związku z trwającym od 24 lutego 2022 roku konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy, na mocy przepisów ustawy z 12 marca 2022 roku o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, przedstawione powyżej świadczenia (z wyłączeniem zasiłku dla opiekuna) począwszy od marca 2022 roku realizowane były również na rzecz obywateli tego państwa posiadających tzw. status UKR na mocy przepisów szczególnych.

Dodatkowo Dział Świadczeń Rodzinnych brał udział w realizacji dodatku węglowego, o którym mowa w ustawie z dnia 5 sierpnia 2022 roku o dodatku węglowym. W ramach tego zadania Dział wydał 146 rozstrzygnięć dotyczących dodatku węglowego.

8. DZIAŁ ŚWIADCZEŃ WYCHOWAWCZYCH

Dział Świadczeń Wychowawczych od 01 stycznia 2023 roku do 31 grudnia 2023 roku realizował:

I. Świadczenie wychowawcze:

- liczba dzieci korzystających ze świadczeń wychowawczych: 30
- ilość wydanych informacji przyznających świadczenie wychowawcze: 5
- ilość wydanych decyzji odmawiających świadczenia wychowawczego: 3.

Realizacja świadczeń wychowawczych:

- liczba świadczeń: 145
- wypłacono: 45 176,63 zł

(w tym zawarta kwota 1500,00 zł świadczeń nienależnie pobranych za rok 2017, które zostały odzyskane w danym roku).

Wysokość dotacji zrealizowanej z budżetu państwa na finansowanie kosztów obsługi zadania świadczenia wychowawczego: 47 176,63 zł.

W 2023 roku Dział Świadczeń Wychowawczych kontynuował realizację zadania na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, w związku z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 17 września 2021 roku o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw, który z uwagi na przejęcie od 01 stycznia 2022 roku zadania przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, w okresie przejściowym, reguluje właściwość organów dla rozstrzygnięć w sprawie świadczenia wychowawczego.

Na mocy ustawy z dnia 17 września 2021 roku o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw tut. Ośrodek był właściwy jedynie do prowadzenia postępowań w odniesieniu do wniosków złożonych do 31 grudnia 2021 roku, jak również do postępowań prowadzonych w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Świadczenie wychowawcze wypłacane było w wysokości 500 zł miesięcznie na dziecko a objęte nim były wszystkie dzieci do 18 roku życia, jeżeli spełnione były warunki do jego otrzymania. W Rudzie Śląskiej w 2023 roku z tej formy pomocy skorzystało 30 dzieci.

II. Świadczenie „Dobry start”:

Drugim zadaniem realizowanym w 2023 roku przez Dział Świadczeń Wychowawczych było świadczenie „Dobry start”, którego realizację od 1 lipca 2021 roku przejął w całości Zakład Ubezpieczeń Społecznych na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2021 roku w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”, a tutejszy Organ prowadził jedynie niezakończone sprawy wszczęte w tut. Ośrodku przed wejściem w życie powyższych regulacji prawnych.

Świadczenie to przyznawane było w związku z rozpoczęciem roku szkolnego - raz w roku - do roku kalendarzowego, w którym dziecko lub osoba ucząca się ukończyło 20 rok życia, natomiast w przypadku dzieci lub osób uczących się legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności do 24 roku życia. Kwota przysługującego świadczenia wynosiła 300 zł.

Realizacja tego świadczenia w roku 2023 dotyczyła niezakończonych postępowań w odniesieniu do wniosku złożonego na rok szkolny 2019/2020 i zakończyło się jego umorzeniem. Było to ostatnie postępowanie prowadzone przez tut. Ośrodek w zakresie dodatku dobry start, kończąc tym samym realizację tego zadania przez Gminę.

III. Punkt konsultacyjno-informacyjny utworzony w ramach Programu „Czyste powietrze” oraz wydawanie zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego dla osób ubiegających się o dofinansowanie w ramach Programu „Czyste powietrze”

- liczba przyjętych wniosków o płatność: 164
- liczba przyjętych wniosków o dofinansowanie: 137
 - w tym:
 - w ramach poziomu podstawowego: 99
 - w ramach poziomu podwyższonego: 26
 - w ramach poziomu najwyższego: 12
- liczba wydanych zaświadczeń: 94
 - w tym spełniających kryterium: 74
- ilość udzielonych konsultacji: 1793
- ilość udzielonej pomocy przy rozliczeniu przyznanego dofinansowania: 164.

Z dniem 12 lipca 2021 roku Miasto Ruda Śląska przystąpiło do Programu Priorytetowego „Czyste powietrze”. Na podstawie podpisanego porozumienia utworzony został Punkt konsultacyjno-informacyjny mieszczący się w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej.

Celem Programu jest dofinansowanie do wymiany starych i nieefektywnych źródeł ciepła na paliwo stałe (tzw. kopciuchy) na nowoczesne źródła ciepła spełniające najwyższe normy, jak również przeprowadzenie niezbędnych prac termomodernizacyjnych budynku, do których zaliczyć możemy m.in. ocieplenie przegród budowlanych, wymianę okien, drzwi zewnętrznych, drzwi/bram garażowych. Skierowany jest do właścicieli lub współwłaścicieli jednorodzinnych budynków mieszkalnych, bądź wydzielonych w budynkach jednorodzinnych lokali mieszkalnych z wyodrębnioną księgą wieczystą. W budynku mogą znajdować się maksymalnie 2 lokale mieszkalne.

Do zadań Punktu należy m.in. przyjmowanie wniosków o dofinansowanie oraz wniosków o płatność końcową a także udzielanie pomocy przy rozliczaniu przedsięwzięcia a także działania promocyjne i edukacyjne, w celu pozyskania potencjalnych Beneficjentów Programu.

Utworzony w Rudzie Śląskiej Punkt konsultacyjno-informacyjny cieszy się dużym zainteresowaniem wśród mieszkańców naszego Miasta. W 2023 roku zostało przyjętych łącznie 301

wniosków, 164 osoby otrzymały pomoc przy rozliczeniu przyznanego dofinansowania, udzielono 1793 konsultacji na temat zasad Programu. Mamy nadzieję, że istniejący Punkt przyczyni się do likwidacji sporej ilości kopciuchów, co w przyszłości przełoży się na poprawę jakości powietrza w naszym Mieście.

Ponadto:

- Przyjmowane i rozpatrywane były wnioski o wydanie zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego niezbędnego do otrzymania wyższego dofinansowania w ramach Programu „Czyste powietrze”. W 2023 roku wystawiono 94 takie zaświadczenia z czego 74 spełniało kryterium do otrzymania podwyższonego lub najwyższego poziomu dofinansowania.
- Zakupiono elektroniczną tablicę informacyjną, która została zawieszona na budynku Urzędu Miasta, na której wyświetlana jest liczba złożonych wniosków o dofinansowanie oraz sumaryczna kwota wypłaconych w ramach programu dotacji dla mieszkańców Miasta Ruda Śląska. Dane wyświetlane na tablicy aktualizowane są raz na kwartał na podstawie danych udostępnionych przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.
- Zorganizowano spotkania informacyjne dla mieszkańców Rudy Śląskiej dotyczące zasad Programu „Czyste powietrze”. Celem spotkań było przybliżenie mieszkańcom informacji dotyczących Programu „Czyste Powietrze”. Omawiany był nie tylko proces składania wniosku o dofinansowanie, ale także realizacji i rozliczania przedsięwzięcia. W 2023 roku odbyły się 2 takie spotkania.

IV. Dodatek osłonowy

Realizacja dodatku osłonowego:

- liczba dodatków: **171**
- wypłacono: **99 407,53 zł.**
- koszty obsługi zadania wyniosły: **1 988,15 zł.**

Ponadto wydano **133** decyzji odmawiające prawa do dodatku osłonowego.

Dział Świadczeń Wychowawczych w 2023 roku kontynuował realizację zadania jakim był dodatek osłonowy wprowadzony w 2022 roku na mocy ustawy z dnia 17 grudnia 2021 roku o dodatku osłonowym. Dodatek osłonowy przysługiwał osobie w gospodarstwie domowym po spełnieniu kryterium dochodowego, które w przypadku gospodarstwa domowego jednoosobowego wynosiło 2100 zł, a w przypadku wieloosobowego 1500 zł na osobę. Kwota przysługującego dodatku uzależniona była od ilości osób w gospodarstwie domowym oraz od źródła ogrzewania gospodarstwa domowego, gdyż dla osób których główne źródło ogrzewania jest opalane węglem lub paliwami węglopochodnymi kwota dodatku przysługiwała w podwyższonej wysokości. Celem dodatku osłonowego było zniwelowanie w roku 2022 kosztów energii, gazu i żywności, dla mniej zamożnych gospodarstw domowych. W Rudzie Śląskiej w 2023 roku tą formą pomocy objęto 171 gospodarstw domowych.

V. Dodatek węglowy

Realizacja dodatku węglowego:

- liczba dodatków: **467**,
- wypłacono: **1 401 000,00 zł**,
- koszty obsługi zadania wyniosły: **28 020,00 zł**.

Ponadto wydano **221** decyzji odmawiających prawa do dodatku węglowego.

Następnym zadaniem realizowanym w 2023 roku przez Dział Świadczeń Wychowawczych był dodatek węglowy wprowadzony w roku 2022 na mocy ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 roku o dodatku węglowym. Świadczenie to przysługiwało osobie w gospodarstwie domowym, w przypadku gdy głównym źródłem ogrzewania tego gospodarstwa był kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane paliwami stałymi przez które rozumie się węgiel kamienny, brykiet lub pellet zawierające co najmniej 85% węgla kamiennego. Warunkiem otrzymania dodatku węglowego było wpisanie lub zgłoszenie głównego źródła ogrzewania gospodarstwa domowego do centralnej ewidencji emisyjności budynków.

W Rudzie Śląskiej w 2023 roku z tej formy pomocy skorzystało 467 gospodarstw domowych.

VI. Refundacja podatku VAT za dostarczone paliwa gazowe w 2023 roku.

Realizacja dodatku gazowego:

- liczba dodatków: **129**
- wypłacono: **20 927,70 zł**.
- koszty obsługi zadania wyniosły: **418,55 zł**.

Ponadto wydano **61** decyzji odmawiających prawa do refundacji podatku VAT.

Kolejnym nowym zadaniem realizowanym w 2023 roku przez Dział Świadczeń Wychowawczych była refundacja podatku VAT za dostarczone paliwa gazowe w 2023 roku, tzw. dodatek gazowy wprowadzony na mocy ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu. Celem tego świadczenia jest ograniczenie wzrostu kosztów dla odbiorców paliw gazowych w gospodarstwach domowych o najniższych dochodach, zużywających paliwa gazowe do celów grzewczych.

Warunkiem otrzymania refundacji podatku VAT jest spełnienie kryterium dochodowego, które w przypadku gospodarstwa domowego jednoosobowego wynosi 2100 zł, a w przypadku wieloosobowego 1500 zł na osobę, a także wpisanie lub zgłoszenie głównego źródła ogrzewania gospodarstwa domowego (kocioł na paliwa gazowe) do centralnej ewidencji emisyjności budynków. Refundacja podatku VAT za dostarczone paliwa gazowe przysługuje odbiorcy tego paliwa na podstawie opłaconej faktury dokumentującej dostarczenie paliwa gazowego do tego odbiorcy. W Rudzie Śląskiej w 2023 roku z tej formy pomocy skorzystało 129 gospodarstw domowych.

9. DZIAŁ ŚWIADCZEŃ ALIMENTACYJNYCH

Dział Świadczeń Alimentacyjnych od 1 stycznia 2023 roku do 31 grudnia 2023 roku:

- 1) ilość rodzin korzystających ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego (średniomiesięcznie): **431**,
- 2) ilość decyzji wydanych w sprawach o świadczenia z funduszu alimentacyjnego: **901**,
- 3) ilość korespondencji w sprawach o świadczenia z funduszu alimentacyjnego: **7 290**.

I. Świadczenia Rodzinne:

- 1) egzekucja nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych: **226 318 zł**,
- 2) wysokość umorzonych świadczeń rodzinnych nienależnie pobranych: **7119 zł**,
- 3) ilość decyzji wydanych w sprawie nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych: **130**,
- 4) liczba decyzji rozkładających na raty ustaloną kwotę nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych: **9**,
- 5) liczba decyzji umarzających ustaloną kwotę nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych: **2**.

II. Fundusz Alimentacyjny:

- 1) ilość świadczeń: **8 635** wypłacono: **3 381 633,37 zł**,
- 2) otrzymane środki z tytułu kosztów obsługi zadania: **103 158,00 zł**,
- 3) egzekucja nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego: **46 466 zł**,
- 4) wysokość umorzonych świadczeń z funduszu alimentacyjnego nienależnie pobranych: **2 932 zł**,
- 5) ilość decyzji wydanych w sprawie nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego: **51**,
- 6) liczba decyzji rozkładających na raty ustaloną kwotę nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego: **2**,
- 7) liczba decyzji umarzających ustaloną kwotę nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego: **2**,
- 8) **dłużnicy alimentacyjni:**
 - a) liczba dłużników w gminie (średniomiesięcznie): **2 410**,
 - b) kwota wyegzekwowanych należności: **2 522 945,61 zł** w tym:
 - budżet państwa: **2 051 740,86 zł**, (w tym **2 018 689,55 z funduszu alimentacyjnego**).
 - gmina wierzyciela: **474 204,75 zł** (w tym **438 154,05 z funduszu alimentacyjnego**).
 - c) działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych:
 - wszczęcia postępowania w sprawie uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych: **73**,
 - ilość decyzji uznających dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych: **30**,
 - przekazanie komornikowi sądowemu informacji mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych: **167**,

- informacje o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego, przekazane do Powiatowego Urzędu Pracy: **34**,
- aktualizacja informacji gospodarczych przekazywanych do biura informacji gospodarczej o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego - średnio: **2 410** informacji gospodarczych miesięcznie,
- liczba spraw skierowanych do:
 - Prokuratury Rejonowej (wnioski o ściganie na zasadzie art. 209 kk): **20**,
 - Prezydenta Miasta (wnioski o zatrzymanie prawa jazdy): **15**.

Wnioski kierowane do komorników sądowych w przedmiocie wszczęcia postępowania egzekucyjnego lub przyłączenia się do już prowadzonego postępowania egzekucyjnego: **516**

Sporządzone odpowiedzi na zapytania instytucji dotyczące prowadzonych spraw z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów: **4 034**.

III. Świadczenie wychowawcze:

- 1) Liczba decyzji ustalających nienależnie pobrane świadczenia wychowawcze: **5**,
- 2) Liczba decyzji rozkładających na raty nienależnie pobrane świadczenia wychowawcze: **1**
- 3) Liczba decyzji umarzających nienależnie pobrane świadczenia wychowawcze: **0**
- 4) Kwota odzyskanych nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych: **58 187 zł**
- 5) Wysokość umorzonych nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych: **0 zł**.

IV. Zasiłki dla opiekunów

- 1) Liczba decyzji ustalających nienależnie pobrane zasiłki dla opiekunów: **9**,
- 2) Kwota odzyskanych nienależnie pobranych zasiłków dla opiekunów: **4 754 zł**.

V. Świadczenia „Dobry start”

- 1) Liczba decyzji ustalających nienależnie pobrane świadczenie: **5**,
- 2) Kwota odzyskana z tytułu zwrotu nienależnie pobranego świadczenia rodzicielskiego: **2 482 zł**,

VI. Stypendia szkolne

- 1) Liczba decyzji ustalających nienależnie pobrane stypendium: **1**
- 2) kwota nienależnie pobranego stypendium: **1041,60 zł**.

VII. Dodatek Elektryczny:

- 1) Liczba wypłaconych świadczeń: **676**,
- 2) Kwota wypłaconych dodatków: **803 500 zł**.

Dział Świadczeń Alimentacyjnych (DŚA) prowadził w roku 2023 działania o bardzo szerokim spektrum, które znajdowały umocowanie legislacyjne główne w przepisach ustaw: o pomocy osobom

uprawnionym do alimentów wraz ze stosownym rozporządzeniem, o świadczeniach rodzinnych wraz ze stosownym rozporządzeniem oraz o pomocy Państwa w wychowywaniu dzieci wraz z właściwym rozporządzeniem, o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz o systemie oświaty i o pomocy społecznej, a także o dodatku węglowym, dodatku osłonowym, elektrycznym i „peletowym”. Jednocześnie oprócz wyżej wymienionych aktów prawnych w podejmowanych czynnościach sięgano do przepisów ustaw o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz Kodeksu cywilnego i Kodeksu Postępowania cywilnego, kodeksu karnego, a także kodeksu postępowania administracyjnego i wielu innych, które z uwagi na powiązania między poszczególnymi przepisami należało w prowadzonych sprawach brać pod uwagę. Ponadto w związku z wprowadzeniem rządowych programów osłonowych pracownicy działu uczestniczyli w 2023 roku w ustalaniu uprawnień do dodatków: osłonowego, węglowego oraz elektrycznego. W trakcie funkcjonowania działu cytowane wyżej przepisy doznawały licznych nowelizacji.

W roku 2023 DŚA w dalszym ciągu z uwagi na zmianę przepisów, dotyczących przestępstwa niealimentacji stypizowanego w art. 209 kk. w świetle którego ustawodawca w opisach znamion przestępstwa odszedł od kryterium uporczywości w wykonywaniu obowiązku alimentacji na rzecz nowego kryterium opartego na zaległości w wysokości trzech świadczeń okresowych oraz w oparciu o dyspozycję art.304 kpk kierował zawiadomienia do organów ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez dłużników alimentacyjnych. Wystosowano **321** zawiadomienia. Trzeba zasygnalizować, iż w ramach prowadzonych postępowań organy ścigania dokonują zapytań, co z kolei pociąga za sobą konieczność wydawania przez DŚA zaświadczeń potwierdzających żądane w zapytaniach okoliczności. W 2023 roku wydano **1 080** takich zaświadczeń. Ponadto trzeba zaznaczyć, iż obok zawiadomień o popełnieniu przestępstwa tutejszy organ kieruje zgodnie z przepisami ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów wnioski o ściganie popełniających przestępstwo niealimentacji, których w 2023 roku wystosowano **20**. Opisywane okoliczności implikują zaangażowanie większej liczby pracowników w obsługę nowych zadań, stworzenie dodatkowych miejsc obsługi i gromadzenia dokumentacji.

Prowadzone przez DŚA działania doprowadziły do zwiększenia liczby przekazanych do biura informacji gospodarczej (BIG) informacji o dłużnikach alimentacyjnych. W roku 2023 zgłoszono do biur średniomiesięcznie **2 410** dłużników (dla porównania w 2015 roku zgłoszono do biur średniomiesięcznie 1490 dłużników podczas, gdy w roku 2016 1740 dłużników, a w 2017 roku 2 006, natomiast w 2018 roku 2 113, w 2019 roku 2 176, w 2020 roku 2 251, w 2021 roku 2 302, a w 2022 roku 2 354). DŚA w 2023 roku utrzymywał kontakt ze wszystkimi biurami informacji gospodarczej (początkowo 6 biur, a wobec likwidacji BIG BISNODE i zawieszeniu działalności KIDT BIG S.A. 4 biura), przekazując informację o zobowiązaniach dłużników z tytułu wypłaconych świadczeń za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

Ponadto należy zasygnalizować, iż w 2023 roku zwiększyła się w porównaniu z ubiegłym rokiem ilość wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, która wyniosła **8 635** świadczenia. W 2022 roku liczba wypłaconych świadczeń wynosiła 8 426. Warto podkreślić, iż zanotowany wzrost liczby świadczeń nastąpił w związku z podniesieniem przez ustawodawcę kryterium dochodowego

uprawnającego do otrzymywania świadczeń z funduszu alimentacyjnego na 900 złotych oraz wprowadzeniem zasady „złotówka za złotówkę”. Podniesienie kryterium oraz nowa instytucja „złotówka za złotówkę” przełożyło się zatem na wzrost liczby osób korzystających ze świadczeń wypłacanych w związku z bezskutecznością egzekucji alimentacyjnej.

Wspomniana okoliczność nie przełożyła się natomiast na zwiększenie kwoty wydatków jakie poczynił tutejszy DŚA na wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W 2023 roku wydatek z tytułu wypłaty świadczeń wyniósł **3 381 633,37** złotych, podczas gdy w 2022 roku wynosił **3 635 590,11** złotych.

Ponadto w 2023 roku DŚA w dalszym ciągu wdrażał postanowienia unijnego Rozporządzenia o Ochronie Danych Osobowych (RODO), powiadamiając zarówno pisemnie, jak także za pomocą aktualizowanej na bieżąco strony internetowej Ośrodka o wynikających z niego uprawnieniach wszystkie strony prowadzonych postępowań administracyjnych. Przyjdzie podkreślić, iż w 2023 roku pracownicy DŚA kontynuowali proces zwiększania wykorzystywania elektronicznych kanałów komunikacji z klientami oraz instytucjami (w tym PUH), co przełożyło się na mniejszą w porównaniu z rokiem poprzednim liczbę papierowej korespondencji kierowanej do stron oraz instytucji.

10. DZIAŁ DODATKÓW MIESZKANIOWYCH

Od 01.07.2021r., w związku ze zmianą ustawy o dodatkach mieszkaniowych, kryterium dochodowe wylicza się w oparciu o przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej, obowiązującego w dniu złożenia wniosku. Kryterium to w 2023r. wynosiło dla gospodarstwa jednoosobowego do dnia 08.02.2023r. - 2.265,01zł a od 09.02.2023r. - **2.538,46zł** i dla gospodarstwa wieloosobowego do dnia 08.02.2023r. - 1.698,76 zł a od 09.02.2023r. - **1.903,85zł**. Sama definicja dochodu również uległa zmianie, ponieważ od 01.07.2021r. za dochód uważa się dochód w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Jeżeli dochód na jednego członka gospodarstwa domowego jest wyższy od określonego wyżej, a kwota tej nadwyżki nie przekracza wysokości dodatku mieszkaniowego, to wówczas dodatek obniża się o tę kwotę.

Do dnia 27 listopada 2019r. obowiązywała w Mieście Uchwała nr PR.0007.57.2012 z dnia 29 marca 2012 roku określająca wskaźnik wysokości dodatku mieszkaniowego na poziomie do 60%. Uchwałą z dnia 29 października 2019r. Rady Miasta Ruda Śląska nr PR.0007.208.2019 obniżony został poziom wskaźników określających wysokość dodatku mieszkaniowego do 50% wydatków.

Oprócz tytułu prawnego i kryterium dochodowego ważna jest również powierzchnia zajmowanego lokalu. Normatywna powierzchnia w przeliczeniu na liczbę członków gospodarstwa domowego nie może przekraczać:

1. 35m²- dla 1 osoby,
2. 40m²- dla 2 osób,
3. 45m²- dla 3 osób,
4. 55m²- dla 4 osób,
5. 65m²- dla 5 osób,
6. 70m²- dla 6 osób, a w razie zamieszkiwania w lokalu mieszkalnym większej liczby osób dla każdej kolejnej osoby zwiększa się normatywna powierzchnia tego lokalu o 5m².

Jeżeli powierzchnia użytkowa zajmowanego lokalu nie przekracza powierzchni normatywnej o więcej niż 30% albo 50% pod warunkiem, że udział powierzchni pokoi i kuchni w powierzchni użytkowej lokalu nie przekracza 60%, wówczas dodatek mieszkaniowy może być przyznany.

Normatywną powierzchnię powiększa się o 15m², jeżeli w lokalu mieszkalnym zamieszkuje osoba niepełnosprawna, poruszająca się na wózku lub osoba niepełnosprawna, jeżeli jej niepełnosprawność wymaga zamieszkiwania w oddzielnym pokoju.

Liczba złożonych wniosków o dodatki mieszkaniowe w 2023 roku: 2 933

W przeważającym procencie, dodatki mieszkaniowe wypłacane są najemcom mieszkań komunalnych (47,5%) i spółdzielczych (28%), 1,4% wypłacany jest najemcom TBS-ów, 5,80% stanowią wypłaty na rzecz wspólnot, 9,73% - dla prywatnych zarządców i inni - 7,51% (w tym tzw. osoby uprawnione do pobierania należności za zajmowany lokal).

Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego w 2023 roku: 1 786.

W 2023 roku wydano łącznie 3 159 różnych decyzji (przyznających, odmownych, wstrzymujących, wznowiających, wygaszających dodatek, zmieniających, o umorzeniu postępowania) w tym:

- przyznających 2 721,
- odmownych 117,
- innych 321.

Zarządcy lub osobie uprawnionej do pobierania należności za lokal mieszkalny doręcza się informację o wysokości przyznanego dodatku mieszkaniowego oraz o okresie, na jaki został on przyznany. W 2023 r wysłano 2721 informacji o wysokości przyznanego dodatku.

Zawiadomień o pozostawieniu wniosku bez rozpoznania było 14 (w tym 1 wniosek o dodatek energetyczny).

Łącznie w 2023 roku wypłacono 34 303 dodatków mieszkaniowych (liczba świadczeń) na kwotę: 5 018 180,44 zł, co stanowi średnio miesięcznie około 2 858 świadczeń.

W 2021r. wprowadzono, na podstawie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, możliwość ubiegania się o dodatek mieszkaniowy z datą

wsteczną. Przepis obowiązywał do 30.07.2023r. W roku sprawozdawczym złożono 12 wniosków z mocą wsteczną i wydano 12 decyzji w tej sprawie.

Dodatki energetyczne

Zgodnie z art.15 ustawy z dnia 17 grudnia 2021r. o dodatku ośłonowym, wnioski o dodatek energetyczny złożone w 2023r. pozostawiało się bez rozpoznania. W 2023r. wpłynął 1 taki wniosek i wydano zawiadomienie o pozostawieniu bez rozpoznania.

Dodatki dla gospodarstw domowych

W 2023r. Dział Dodatków Mieszkaniowych realizował zadanie do realizacji związane z przyznawaniem i wypłacaniem dodatków dla gospodarstw domowych na podstawie ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw z dnia 15 września 2022r. Termin na składanie wniosków upływał 30.11.2022r. ale postępowania w ich sprawie prowadzono również na początku roku 2023 r.

W okresie od stycznia do czerwca 2023r wypłacono 90 dodatków dla gospodarstw domowych na łączną kwotę 160.650 zł.

11. DZIAŁ KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Dział Klub Integracji Społecznej realizuje działania związane w szczególności z bezrobociem, bezdomnością, pomocą osobom uzależnionym i ich rodzinom, a także zapobieganiem wykluczeniu społecznemu z innych przyczyn.

Wymienione problemy społeczne bardzo często występują w połączeniu ze sobą i rzeczywiste efekty pracy socjalnej może dać jedynie skuteczna oferta pomocy na kilku płaszczyznach pomocy m.in. zawodowej, mieszkaniowej oraz zdrowotnej w przypadku uzależnienia od środków psychoaktywnych.

Podejmowane przez Dział zadania są odpowiedzią na problemy i potrzeby klientów oraz pozostałych mieszkańców Rudy Śląskiej.

I. Bezrobocie

1. Zorganizowano i przeprowadzono zajęcia z zakresu reintegracji społeczno- zawodowej klientów pomocy społecznej. Łącznie zorganizowano 3 grupy zajęciowe, dla 27 osób w ramach „Warsztatu edukacyjno- rozwojowego dla osób bezrobotnych”,

Efekt:

- 35 osób wzięło udział w zajęciach z zakresu reintegracji społeczno- zawodowej, uzyskując wiedzę obejmującą m.in. aktywne metody samodzielnego poszukiwania

zatrudnienia oraz podstawy komunikacji interpersonalnej przygotowującej do kontaktu z pracodawcą.

- Z poradnictwa indywidualnego o charakterze zawodowym skorzystało 309 osób. Udzielono 1 170 porad (w tym wydano 561 ofert pracy).
- 4 osoby podjęły pracę, a 2 osoby realizowały prace społecznie użyteczne.

2. Prace społecznie użyteczne są formą aktywizacji bezrobotnych klientów pomocy społecznej, dzięki którym mogą oni przygotować się do skutecznego poszukiwania pracy, aktywności zawodowej a także wzmacniają nawyki i dyscyplinę pracowniczą. Ponadto prace społecznie użyteczne mają przyczynić się do zmiany wizerunku osoby bezrobotnej i wzmocnienia odpowiedzialności społecznej, a także dać możliwość aktywności osobom, które z różnych przyczyn nie mogą podjąć pracy na otwartym rynku pracy.

Efekt:

a) Zorganizowano program prac społecznie użytecznych w mieście. W ramach tego programu w 2023 roku, tutejszy MOPS dysponował 10 miejscami od 09.01.2023r. do 10.02.2023r. Do prac społecznie użytecznych zaproponowano - 97 osób, prace podjęło 56 osób.

b) W ramach prac społecznie użytecznych wykonano:

- prace remontowe w 11 pomieszczeniach MOPS,
- prace remontowe w 6 mieszkaniach treningowych,
- prace remontowe w siedzibie Polskiego Związku Niewidomych Koło w Ruda Śląska,
- prace remontowe w DPS Św. Elżbieta w Rudzie Śląskiej,
- prace porządkowe z MPGM Park Hallera, Park Dworski, Góra Antonii,
- prace remontowe w Szkole Podstawowej nr 4 w Rudzie Śląskiej,
- prace remontowe w Szkole Podstawowej nr 15 w Rudzie Śląskiej,
- prace remontowe w Lokalnym Punkcie Pracowników Socjalnych w Rudzie Śląskiej 7,
- prace remontowe w Lokalnym Punkcie Pracowników Socjalnych w Rudzie Śląskiej 5,
- prace remontowe w Lokalnym Punkcie Pracowników Socjalnych w Rudzie Śląskiej 11,
- prace remontowe w Szkole Podstawowej nr 23 w Rudzie Śląskiej,
- prace remontowe i porządkowe w Sekcji Zapasów w Rudzie Śląskiej - Nowym Bytomiu,
- prace remontowe II Liceum Ogólnokształcącym z Oddziałami Dwujęzycznymi im. G. Morcinka w Rudzie Śląskiej,
- prace remontowe Hospicjum Domowym im. św. Jana Pawła II w Rudzie Śląskiej,
- prace remontowe w Punkcie Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa MOPS,
- prace remontowe w pomieszczeniach archiwum MOPS,
- sprzątanie terenu przy ul. Nad Bytomką.

Ponadto we współpracy ze Strażą Miejską przeprowadzane były prace porządkowe, zebrano łącznie 183 680 litrów odpadów oraz przedmioty wielkogabarytowe.

Zdecydowana większość uczestników programu, którzy brali udział w pracach społecznie użytecznych, poprzez wykonywanie zadań w ramach obowiązków pracowniczych poprawiła swoje funkcjonowanie. Poprawie uległa dyscyplina pracownicza. Istotnym elementem programu jest możliwość uzyskania przez osoby bierne zawodowo dodatkowego dochodu. Prace społecznie użyteczne stanowią zarówno narzędzie aktywizujące osoby bezrobotne, jak i narzędzie szeroko rozumianej pracy socjalnej, dzięki któremu można pomóc osobie w trudnej sytuacji życiowej spowodowanej brakiem pracy, ale również dają możliwość zweryfikowania autentyczności deklaracji chęci podjęcia zatrudnienia. Ponadto realizacja prac społecznie użytecznych pozwala na zauważenie u klienta innych problemów, które do tej pory nie były zdiagnozowane np. przemoc czy problem alkoholowy. Dzięki tej formie pracy umożliwiono aktywizację osobom, które z różnych przyczyn nie mogły podjąć zatrudnienia na otwartym rynku pracy.

Niniejszy program jest często jedyną szansą na aktywizację zawodową osób długotrwale bezrobotnych w wieku 50+, bezdomnych, uzależnionych po leczeniu odwykowym oraz matek samotnie wychowujących małe dzieci. Program prac społecznie użytecznych jest często pierwszym etapem poprzedzającym powrót klienta do zatrudnienia w ramach otwartego rynku pracy. Ponadto praca na rzecz Miasta spowodowała wzrost poczucia odpowiedzialności społecznej za wspólne dobro i poprawę wizerunku osoby bezrobotnego klienta pomocy społecznej.

II. Bezdomność

1. Dział Klub Integracji Społecznej obejmuje wsparciem osoby bezdomne przebywające na terenie Miasta oraz takie, które ostatnie stałe miejsce zameldowania posiadały na terenie Rudy Śląskiej. W ramach podejmowanych czynności pracownicy socjalni kierowali takie osoby do całodobowego schroniska lub schroniska z usługami opiekuńczymi (zgodnie z podpisaną umową), do Domu Samotnej Matki (zgodnie z podpisaną umową), do mieszkań chronionych / treningowych, prowadzili pracę socjalną z osobami przebywającymi w Noclegowniach Miejskich w Rudzie Śląskiej, a także z bezdomnymi, którzy przebywają w innych miejscach na terenie Miasta. Ponadto pracownicy socjalni współpracowali z Ośrodkami Pomocy Społecznej i placówkami na terenie całego kraju w zakresie pomocy osobom bezdomnym, zgodnie z ich ostatnim miejscem stałego zameldowania.

Efekty:

- współpracowano ze **171** osobami bezdomnymi mężczyznami, **33** kobietami wraz z **8** dziećmi (łącznie 212 osób),
- podpisano **41** kontraktów socjalnych oraz kontynuowano **22** kontrakty socjalne z poprzednich lat,
- współpracowano z **6** rodzinami z Ukrainy w ramach zapewnienia tymczasowego schronienia i wsparcia w załatwianiu spraw urzędowych,
- **7** bezdomnych mężczyzn i **6** kobiet usamodzielniało się,
- **50** osób zostało skierowanych na leczenie odwykowe.

2. W sezonie zimowym 2023/2024 pracownicy socjalni regularnie monitorowali miejsca, w których istniało prawdopodobieństwo przebywania osób bezdomnych.

Efekty:

- Pracownicy MOPS w godzinach swojej pracy na bieżąco monitorowali miejsca, gdzie mogą przebywać osoby bezdomne motywując je do skorzystania z noclegowni, z pomocy społecznej i proponując ciepłe napoje, odzież i obuwie.
3. Liczba wywiadów środowiskowych u osób nieubezpieczonych dla potrzeb Wydziału Zdrowia Urzędu Miasta - 13.

III. Działania edukacyjne o charakterze profilaktycznym

- 1) W 2023 roku prowadzono zajęcia grupowe motywujące do trzeźwego stylu życia oraz zajęcia edukacyjne dla klientów pomocy społecznej o tematyce związanej z FAS/FAE.

Efekty:

- W 2 grupach w zajęciach z zakresu FAS/FAE wzięło udział 11 osób, w zajęciach 1 grupy motywującej do utrzymania trzeźwego stylu życia wzięło udział 5 osób.
- 2) Realizowano projekt socjalny „Eko-logiczni. Podniesienie świadomości ekologicznej wśród osób korzystających ze wsparcia w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej”.

Efekty:

- W zajęciach grupowych z zakresu podnoszenia świadomości ekologicznej wzięło udział 11 osób.

Inne zadania realizowane przez Dział:

1. Realizacja projektów ujętych w Miejskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Rudzie Śląskiej, w szczególności w zakresie bezrobocia i bezdomności. Prowadzenie ich ewaluacji oraz bieżącej sprawozdawczości.
2. Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Rudzie Śląskiej w oparciu o porozumienie o współpracy.
3. Nadzór techniczny nad mieszkaniami chronionymi / treningowymi będącymi w zasobach MOPS.
4. Przygotowanie projektu uchwały w sprawie przyjęcia do realizacji rocznego planu potrzeb w sprawie prac społecznie użytecznych.
5. Współpraca z innymi instytucjami, organizacjami pozarządowymi i wyznaniowymi w zakresie wsparcia osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.
6. Zapewnienie tymczasowego schronienia, pomocy w sprawach urzędowych, zawodowych, mieszkaniowych, zdrowotnych i innych obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium naszego Miasta z uwagi na konflikt zbrojny. Zapewniono także niezbędną odzież, środki czystości, żywność i inne produkty niezbędne do codziennego funkcjonowania.

7. Współpraca z Centrami Integracji Społecznej działającymi na terenie Rudy Śląskiej: tworzenie porozumień, aneksów do porozumień i innej niezbędnej dokumentacji, prowadzenie rejestru wniosków o wydanie opinii osobom ubiegającym się o przyjęcie do CIS.

12. DZIAŁ REALIZACJI PROJEKTÓW

Z uwagi na późne uruchomienie naborów projektów unijnych w nowym okresie programowania 2021 - 2027 w województwie śląskim, Dział Realizacji Projektów w 2023 r. kontynuował w ramach własnych możliwości realizację dwóch programów aktywności lokalnej (PAL), tj. dla osiedla Kaufhaus i dzielnicy Ruda oraz przystąpił do otwartego naboru partnerów w ramach projektu „CUS - Nowe spojrzenie na usługi społeczne”.

W ramach PAL Ruda w zajęciach z animatorami wzięło łącznie 30 osób dorosłych z dziećmi, a w ramach PAL Kaufhaus 18 osób dorosłych. Przez cały rok osoby te uczestniczyły w **cyklicznych spotkaniach świetlicowych** z animatorami lokalnymi (średnio 2 razy w tygodniu), w tym w:

- **zajęciach manualnych**, podczas których powstawały drewniane ozdobne tabliczki, zajęcia wielkanocne, bransoletki, scrapbooking, dekoracyjne wazoniki z wykorzystaniem sznurka, diamentowe obrazy, wełniane krasnale i duszki, stroiki okolicznościowe, w tym m.in. bożonarodzeniowe dla Hospicjum w Rudzie Śląskiej, anioły z masy porcelanowej i inne,
- **zajęciach ogrodowych** - przy każdej świetlicy PAL pielęgnowany jest przez uczestników/czki zajęć ogród społeczny, a pochodzące z nich warzywa i zioła w PAL R są wykorzystywane podczas zajęć kulinarnych,
- **zajęciach kulinarnych**, podczas których uczestnicy/zki mieli/ały okazję ugotować m.in. zupę ogórkową, krem z dyni z prażonymi ziarnami słonecznika, bigos z cukinii, kompot z jeżyn, upiec faworki, naleśniki, babkę piaskową, ziołowy chlebek, usmażyć pączki czy przygotować kiszonki z warzyw z własnego ogródka,
- **spotkaniach okolicznościowych** wynikających ze zgłaszanych inicjatyw lokalnych - np. z okazji Dnia Kobiet, Dnia Babci, śniadania wielkanocnego, 5 lat nowej świetlicy PAL Kaufhaus, Dnia Dziecka, V Odpustu u Brata Alberta, powitania wakacji, spotkania andrzejkowego i halloween'owego, opłatkowego, wigilijnego i in.
- **zajęciach plenerowych** - np. spacerów rekreacyjnych po halembskich lasach, wizyta na Burloch Arenie w Orzegowie, w tężni solankowej w Bykowinie, w Ośrodku Święta Elżbieta w dzielnicy Ruda, X Turniej Mikołajkowy piłki nożnej na Kaufhausie itp.,
- **zajęciach edukacyjnych** z zakresu komunikacji interpersonalnej, gospodarowania budżetem domowym, treningu pamięci i koncentracji czy bezpieczeństwa (Straż Miejska),

a także w wykładzie z prezentacją multimedialną z dziedziny bezpieczeństwa żywności w ramach kampanii #EUChooseSafeFood (Sanepid), w warsztatach kulinarnych (Caritas) i konferencji on-line z okazji Światowego Dnia Żywności 2023 (Federacja Polskich Banków Żywności),

- **wyjściach do instytucji kultury** - do kina Cinema City w Rudzie Śląskiej, Muzeum Śląskiego w Katowicach, Teatru Śląskiego w Katowicach, Teatru Rozrywki w Chorzowie, Bazyliki św. Ludwika Króla i Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Katowicach - Panewnikach,
- **jednodniowych wyjazdach edukacyjno - integracyjnych**, w tym np. kuligu w Wiśle Czarnej, grzybobraniu w Zielonej w gm. Kalety, spływie Kanalem Gliwickim czy wycieczce do Muzeum Zamkowego w Pszczynie.

Ponadto, animatorzy lokalni kontynuowali **współpracę z księdzem Tomaszem** - duszpasterzem osiedla Kaufhaus w zakresie spotkań z mieszkańcami, organizowania nabożeństw w świetlicy czy wyjazdów edukacyjno - integracyjnych, a także na bieżąco monitorowali stan techniczny i nadzorowali działalność **punktów pralniczych i łaźni** oferujących darmowe usługi dla osób potrzebujących.

W 2023 roku na Osiedlu Kaufhaus w punkcie pralniczym w ciągu roku wykonano 2 631 usług pralniczych oraz 1 547 kąpiei, natomiast w dzielnicy Ruda wykonano 2 391 usług pralniczych i 1 073 kąpiele.

W lipcu 2023 r. pracownicy DRP opracowali i złożyli ofertę współpracy w ramach otwartego naboru partnerów do projektu „**CUS - Nowe spojrzenie na usługi społeczne**” w ramach programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021 - 2027, Priorytet FESL.07 Fundusze Europejskie dla społeczeństwa, Działanie 7.5 Strategiczne projekty dla obszaru usług społecznych, Typ 4. Koordynacja usług społecznych - upowszechnienie i tworzenie CUS, współfinansowanego przez Unię Europejską. W efekcie powyższego, w dniu 9 października 2023 r. została podpisana umowa ramowa o partnerstwie, wspólnie opracowano wniosek o dofinansowanie projektu i podjęto negocjacje w zakresie oceny merytorycznej projektu przewidzianego do realizacji w latach 2024 - 2027.

Do zadań Działu należało:

1. Gromadzenie informacji na temat bieżących możliwości pozyskiwania środków unijnych.
2. Zapoznavanie się z Wytycznymi dotyczącymi realizacji projektów w nowym okresie programowania 2021 - 2027.
3. Przygotowanie części opisowej i budżetu wniosku o dofinansowanie projektu i podjęcie negocjacji w zakresie oceny merytorycznej wniosku.
4. Udział w szkoleniach i wizycie studyjnej w zakresie rozwoju usług społecznych oraz zasad tworzenia Centrum Usług Społecznych.
5. Współpraca z Partnerami i podmiotami działającymi w obszarze pomocy społecznej.

13. ZESPÓŁ DS. ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Do zadań Zespołu w 2023 roku należało:

I. Obsługa procesu przekazywania i realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej oraz wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej przez organizacje pozarządowe:

- 1) ilość zorganizowanych w 2023 roku otwartych konkursów ofert - 11, (w tym m.in.: przygotowywanie projektów ogłoszeń o otwartych konkursach ofert oraz zarządzeń na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej oraz wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, obsługa techniczno - administracyjna Komisji Konkursowej, m.in.: ustalanie terminu i miejsca posiedzenia Komisji, informowanie członków Komisji o terminie i miejscu posiedzenia Komisji, przygotowywanie dokumentacji Komisji (m.in. list obecności, oświadczeń członków Komisji, kart oceny merytorycznej i formalnej, protokołów), udział w Komisjach konkursowych, podawanie informacji o konkursie i wynikach konkursu ofert do wiadomości publicznej),
- 2) opracowanie projektów umów i aneksów do umów - 14,
- 3) przeprowadzanie działań monitorujących realizację zawartych umów - na bieżąco,
- 4) przeprowadzanie konsultacji indywidualnych z przedstawicielami organizacji realizujących zadania na podstawie zawartych umów - na bieżąco,
- 5) współpraca z Zespołem Monitoringu, Kontroli i Nadzoru w zakresie kontroli merytorycznej zadań realizowanych przez ZOP,
- 6) monitorowanie poprawności realizacji zadań, zgodnie z umowami prowadzonymi przez Zespół, analiza sprawozdań z realizacji zadań zleconych organizacjom (częściowych i końcowych) oraz zestawień miesięcznych z realizacji zadań wpływających do ZOP - 32,
- 7) przygotowywanie dyspozycji wypłaty środków - na bieżąco,
- 8) przeprowadzanie rozmów w sprawie wolontariatu oraz z wolontariuszami - 2,
- 9) Współpraca z działami merytorycznymi w zakresie realizacji zadań zleconych organizacjom pozarządowym.

II. Inne zadania z zakresu współpracy z organizacjami pozarządowymi:

- 1) Koordynacja dystrybucji żywności w Mieście Ruda Śląska w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (Podprogram 2021 Plus). W ramach Podprogramu 2021 Plus realizowanego w roku 2023, przekazano Caritas Archidiecezji Katowickiej 687 skierowań dla 1769 osób najbardziej potrzebujących. Łącznie do mieszkańców Miasta Ruda Śląska trafiło 14,2 ton artykułów spożywczych.
- 2) Współpraca z Caritas Archidiecezji Katowickiej w zakresie realizacji na terenie Miasta Ruda Śląska działań towarzyszących mających na celu wzmocnienie samodzielności i kompetencji w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego realizowanych w ramach POPŻ 2014-2020

(rekrutacja, dokumentacja, dystrybucja artykułów do realizacji warsztatów oraz nagród itp.).

- 3) Wdrożenie Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus - Podprogram 2023 (przygotowanie dokumentacji, rekrutacja itp.).
- 4) Koordynacja i realizacja Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023, Moduł II (rekrutacja, opracowanie dokumentacji i procedur, zapoznanie pracowników socjalnych realizujących projekt z dokumentacją i warunkami umowy, bieżąca współpraca z Seniorami oraz Wykonawcą m.in. przyjmowanie i realizacja reklamacji, wniosków o nadanie dostępu do dodatkowych funkcji opaski, rozliczenie programu itp.). Celem programu była poprawa bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania osób starszych w miejscu zamieszkania. W 2023 roku z Programu skorzystało łącznie 109 Seniorów.
- 5) Gromadzenie informacji na temat istniejących możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i innych ustaw, i przekazywanie danych o konkursach pracownikom Ośrodka, a także organizacjom pozarządowym realizującym zadania z zakresu pomocy społecznej i innych ustaw.
- 6) Sporządzanie sprawozdawczości i informacji z zakresu realizowanych zadań.

Zgodnie z art. 25 Ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, organy administracji rządowej i samorządowej, mogą zlecać realizację zadania z zakresu pomocy społecznej, udzielając dotacji na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zleconego zadania organizacjom pozarządowym, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 tej ustawy, prowadzącym działalność w zakresie pomocy społecznej. Zlecenie realizacji zadania z zakresu pomocy społecznej odbywa się po uprzednim przeprowadzeniu konkursu ofert. Do zlecania zadań, o których mowa wyżej stosuje się przepisy ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W roku 2023 zadania z zakresu pomocy społecznej oraz wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej realizowało łącznie 5 uprawnionych podmiotów:

- Ośrodek Święta Elżbieta, 41 - 700 Ruda Śląska, ul. Wolności 30;
- Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia Św. Karola Boromeusza 43 - 190 Mikołów ul. Okrzei 27;
- Ośrodek dla Osób Niepełnosprawnych Najświętsze Serce Jezusa w Rudzie Śląskiej, 41-706 Ruda Śląska ul. Kłodnicka 103;
- Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne z siedzibą w Kluczach 32-310, ul. Bolesławska 23;
- Caritas Diecezji Sosnowieckiej, 41-200 Sosnowiec, ul. Korczaka 5.

Łącznie w 2023 roku dotowano 13 wniosków:

1. Udzielanie schronienia osobom bezdomnym z terenu Miasta Ruda Śląska w formie schroniska dla osób bezdomnych. Termin realizacji: 01.01.2023r.-31.12.2023r. (liczba miejsc: 14; liczba osób objętych pomocą: 42 w tym :38 mężczyzn i 4 kobiety).
2. Udzielanie schronienia osobom bezdomnym z terenu Miasta Ruda Śląska w formie schroniska dla osób bezdomnych. Termin realizacji: 01.09.2023r.-31.12.2023r. (liczba miejsc: 8; liczba osób objętych pomocą: 10 mężczyzn, 0 kobiet).
3. Zapewnienie okresowego miejsca pobytu w domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży osobom z terenu Miasta Ruda Śląska - „BEZPIECZNA PRZYSTAŃ”. (liczba miejsc: 8; liczba osób objętych pomocą: 18 w tym:8 kobiet i 10 dzieci).
4. Prowadzenie placówki opiekuńczo - wychowawczej typu socjalizacyjnego dla dzieci pozbawionych częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej. Placówka socjalizacyjna nr 1 (liczba miejsc: 11; liczba osób objętych pomocą: 18).
5. Prowadzenie placówki opiekuńczo - wychowawczej typu socjalizacyjnego dla dzieci pozbawionych częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej. Placówka socjalizacyjna nr 2 (liczba miejsc: 11; liczba osób objętych pomocą: 16).
6. Zabezpieczenie jednego dodatkowego miejsca w placówce opiekuńczo - wychowawczej typu socjalizacyjnego dla dziecka pozbawionego częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej. Placówka socjalizacyjna nr 1.
7. Zabezpieczenie jednego dodatkowego miejsca w placówce opiekuńczo - wychowawczej typu socjalizacyjnego dla dziecka pozbawionego częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej. Placówka socjalizacyjna nr 2.
8. Prowadzenie domu pomocy społecznej dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie (liczba miejsc: 48; liczba osób objętych pomocą: 48).
9. Prowadzenie domu pomocy społecznej dla osób przewlekłe psychicznie chorych (liczba miejsc: 45; liczba osób objętych pomocą: 52).
10. Prowadzenie domu pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku (liczba miejsc: 90; liczba osób objętych pomocą: 123).
11. Prowadzenie domu pomocy społecznej dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie (liczba miejsc: 95; liczba osób objętych pomocą: 95).
12. Prowadzenie ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi - Środowiskowego Domu Samopomocy (liczba miejsc: 21; liczba osób objętych pomocą: 24).
13. Prowadzenie ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi - Środowiskowego Domu Samopomocy (liczba miejsc: 40; liczba osób objętych pomocą: 47).

LICZBA DOTOWANYCH WNIOSKÓW	13
LICZBA PODMIOTÓW	5
WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW FINANSOWYCH Z BUDŻETU MIASTA RUDA ŚLĄSKA PRZEKAZANYCH NA REALIZACJĘ ZADAŃ	Łączna kwota dotacji: 15 859 414,39 zł w tym: – Środki z Budżetu Miasta: 8 186 228,46 zł, – Środki Wojewody Śląskiego: 7 673 185,93.

14. DZIAŁ OBSŁUGI KLIENTA

Do zadań działu należy kompleksowa obsługa klienta w zakresie przyjmowania wniosków oraz kierowanie klientów do pracowników poszczególnych działów w związku z ich potrzebami na podstawie których ustalane jest prawo do świadczeń rodzinnych i opiekuńczych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, pomocy materialnej uczniom, świadczenia „Za życiem” i innych świadczeń wynikających z powierzonych ustawami zadań.

Dział zajmuje się również obsługą dłużników alimentacyjnych i obsługą nienależnie pobranych świadczeń.

Dział Obsługi Klienta realizuje zadania m.in. w oparciu o przepisy następujących ustaw:

- ustawa o świadczeniach rodzinnych,
- ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawa o systemie oświaty,
- ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- ustawa o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- ustawa o pomocy społecznej,
- ustawa o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023r. w związku z sytuacją na rynku gazu,
- ustawa o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej,
- ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa,
- Kodeks postępowania administracyjnego wraz z rozporządzeniami wykonawczymi.

Do podstawowych zadań Działu Obsługi Klienta należy:

- 1) przyjmowanie wniosków o ustalenie prawa do:

- zasiłku rodzinnego z dodatkami,
- jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka,
- świadczenia rodzicielskiego,
- zasiłku pielęgnacyjnego,
- świadczenia pielęgnacyjnego,
- specjalnego zasiłku opiekuńczego,
- zasiłku dla opiekuna,
- świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- stypendium szkolnego,
- zasiłku szkolnego,
- świadczenia „Za życiem”,
- refundację podatku VAT za dostarczone paliwa gazowe,
- wypłatę dodatku elektrycznego,

oraz:

- 1) przyjmowanie wszelkiej dokumentacji z wezwań, zobowiązań, pism oraz ich merytoryczna kontrola;
 - 2) prowadzenie ewidencji przyjętych wniosków;
 - 3) wprowadzanie wniosków do systemu informatycznego;
 - 4) przygotowywanie materiałów informacyjnych dla świadczeniobiorców;
 - 5) wszechstronna pomoc i udzielanie informacji klientom;
 - 6) przeprowadzanie wywiadów alimentacyjnych z dłużnikami i odbieranie od nich oświadczeń majątkowych;
 - 7) przyjmowanie wniosków z dokumentacją dotyczącą umorzeń, rozłożenia na raty, odroczenia terminu płatności nienależnie pobranych świadczeń i należności;
 - 8) przyjmowanie faktur i rachunków dokumentujących wysokość poniesionych kosztów związanych z edukacją ucznia.
- 2) przyjmowanie faktur na refundację podatku VAT za dostarczone paliwo gazowe.

W 2023 roku Dział Obsługi Klienta przyjął:

- **1 477** wniosków o zasiłek rodzinny z dodatkami,
- **303** wniosków o zasiłek rodzinny z dodatkami drogą elektroniczną,
- **113** wniosków o zasiłek rodzinny z dodatkami od Obywateli Ukrainy,
- **299** wniosków o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka,
- **177** wniosków o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka drogą elektroniczną,
- **1** wnioski o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka od Obywateli Ukrainy,
- **532** wniosków o fundusz alimentacyjny,
- **57** wniosków o fundusz alimentacyjny drogą elektroniczną,
- **165** wniosków o świadczenie rodzicielskie,

- 78 wniosków o świadczenie rodzicielskie drogą elektroniczną,
- 8 wniosków o świadczenie rodzicielskie od Obywateli Ukrainy,
- 1 153 wniosków o zasiłek pielęgnacyjny,
- 70 wniosków o zasiłek pielęgnacyjny drogą elektroniczną,
- 13 wniosków o zasiłek pielęgnacyjny od Obywateli Ukrainy,
- 301 wniosków o świadczenie pielęgnacyjne,
- 11 wniosków o świadczenie pielęgnacyjne drogą elektroniczną,
- 1 wniosków o świadczenie pielęgnacyjne od Obywateli Ukrainy,
- 46 wniosków o stypendium szkolne,
- 13 wniosków o stypendium szkolne od Obywateli Ukrainy,
- 1 wniosek o zasiłek szkolny,
- 17 wniosków „za życiem”,
- 6 wniosków „za życiem” drogą elektroniczną
- 23 wnioski do ŚUW (Śląski Urząd Wojewódzki),
- 384 wniosków elektrycznych,
- 152 wniosków elektrycznych drogą elektroniczną,
- 7 792 dostarczonych dokumentów,
- 118 przeprowadzonych wywiadów alimentacyjnych,
- 24 próśb o umorzenie/rozłożenie na raty.

W 2023r. łączna suma załatwionych spraw przez pracowników Działu Obsługi Klienta wyniosła **13 345**.

W 2023r. została wykorzystana przez mieszkańców Rudy Śląskiej możliwość złożenia dokumentów drogą internetową. Elektronicznie w 2023r. przesłano **854** wnioski, a w wersji papierowej przyjęto **4557** wniosków. Pozostałe sprawy czyli: **7 934** spraw stanowi ilość dostarczonych dokumentów, uzupełnień, faktur, pism, przeprowadzonych wywiadów alimentacyjnych, itp. W roku 2023 zostało zniesione zagrożenie epidemiologiczne co przyczyniło się do likwidacji skrzynki podawczej. W związku z tym klienci Ośrodka, którzy chcieli złożyć wniosek lub zasięgnąć informacji pojawiali się osobiście w Ośrodku, korzystali również w dalszym ciągu z możliwości złożenia wniosków drogą elektroniczną. W związku z trwającym nadal konfliktem zbrojnym w Ukrainie ta grupa klientów po raz kolejny skorzystała z możliwości ubiegania się o różnego rodzaju świadczenia.

Po stabilizacji cen węgla na rynku rząd wyraził stanowisko, że w 2023r. nie będzie dopłat do węgla i paliw węglopochodnych. W związku z powyższym został znacznie obniżony poziom przyjętych wniosków na dodatek węglowy i inne paliwa. Pozostała jedynie dotacja na energię elektryczną, której wnioski przyjmowane były do końca lutego 2023r. Rok 2023r. był rokiem, w którym kontynuowane były zadania i programy trwające od lat a dotyczące świadczeń rodzinnych, opiekuńczych i alimentacyjnych. Kryterium dochodowe do zasiłku rodzinnego od lat pozostało w tej samej kwocie, mimo podniesienia wysokości najniższej krajowej, co spowodowało, że w dużej mierze część klientów musiała zrezygnować z ponownego złożenia wniosku.

Szereg potrzebnych informacji pozyskanych zostało przez pracowników działu samodzielnie z dostępnych systemów komputerowych wzorem lat poprzednich:

- system MF (rozliczenie podatkowe),
- system pesel (dane osobowe),
- system ZUS (udostępnienie danych),
- system EKSMOoN (dane o niepełnosprawności),
- system CBB (centralna baza beneficjentów),
- system NFZ (weryfikacja danych).
- system MEN (udostępnienie danych ucznia),
- udostępnienie danych ze Straży Granicznej.

Systemy te pozwalają na szybszą weryfikację danych klienta.

15. ZESPÓŁ MONITORINGU, KONTROLI I NADZORU

Zespół Monitoringu, Kontroli i Nadzoru wykonuje zadania:

- a) związane z przeprowadzaniem kontroli,
- b) związane z przeprowadzaniem audytu wewnętrznego,
- c) związane z kontrolą zarządczą,
- d) związane z aktualizacją i obsługą Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ruda Śląska na lata 2015-2030.

W ramach zadań realizowanych przez **stanowisko ds. kontroli** przeprowadzono ogółem 8 kontroli, w tym 1 kontrolę poza planem kontroli.

Kontroli poddano:

1. Caritas Diecezji Sosnowieckiej - Diecezjalny Dom Matki i Dziecka w Sosnowcu ul. Gabrieli Zapolskiej 2.
2. Ośrodek Święta Elżbieta - Środowiskowy Dom Samopomocy w Rudzie Śląskiej ul. Wolności 30.
3. Ośrodek Święta Elżbieta w Rudzie Śląskiej ul. Wolności 30 - Placówka Socjalizacyjna nr 1 przy ul. Ściegiennego 6/2 w Rudzie Śląskiej oraz Placówka Socjalizacyjna nr 2 przy ul. Ściegiennego 6/3 w Rudzie Śląskiej.
4. Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne w Kluczach ul. Bolesławska 23.
5. Ośrodek dla Osób Niepełnosprawnych Najświętsze Serce Jezusa - Środowiskowy Dom Samopomocy w Rudzie Śląskiej ul. Kłodnicka 103.
6. Ośrodek dla Osób Niepełnosprawnych Najświętsze Serce Jezusa - Warsztat Terapii Zajęciowej w Rudzie Śląskiej ul. Kłodnicka 91.

7. Placówka Wsparcia Dziennego w Rudzie Śląskiej ul. Witolda Pileckiego 23/01.

8. Dzienny Dom „Senior - WIGOR” w Rudzie Śląskiej ul. Markowej 20a.

Sporządzono łącznie 8 protokołów kontroli. Wydano 2 zalecenia pokontrolne.

Opracowano plan kontroli na 2024r. oraz sporządzono sprawozdanie z realizacji planu kontroli za 2022r.

W niektórych kontrolach uczestniczyli upoważnieni pracownicy innych działów, zespołów celem wsparcia merytorycznego.

W roku sprawozdawczym **audytor wewnętrzny** przeprowadził trzy zadania audytowe zgodnie z Planem audytu na 2023r.:

- Przyznawanie i realizacja świadczeń „Za życiem” (Dział Świadczeń Rodzinnych),
- Postępowanie w sprawie świadczeń nienależnie pobranych (Dział Świadczeń Alimentacyjnych),
- Polityka Bezpieczeństwa Informacji (Inspektor Ochrony Danych) - zadanie przeprowadzane co roku z uwagi na obowiązek prowadzenia audytu wewnętrznego w zakresie bezpieczeństwa informacji zgodnie z § 20 ust.2 pkt 14 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych.

Z przeprowadzonych zadań audytowych sporządzono sprawozdania.

W 2023r. audytor wewnętrzny sporządził plan audytu na 2024r. oraz sprawozdanie z realizacji planu audytu wewnętrznego za rok 2022.

Dodatkowo audytor wewnętrzny sporządził sprawozdanie: Monitoring działań w ramach Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” oraz opracował ewaluację Programu „Aktywny Samorząd” za rok 2022.

W ramach realizowanych zadań związanych z ewaluacją programu „Aktywny Samorząd” w 2023r.:

- przygotowano kwestionariusz dotyczący beneficjentów programu „Aktywny Samorząd” za 2022r.,
- dokonano analizy kwestionariuszy oraz protokołów z kontroli wykorzystania dofinansowania przez beneficjentów pomocy,
- dokonano oceny jakości, skuteczności i efektywności programu „Aktywny Samorząd” za rok 2022,
- opracowano wzór ankiety ewaluacyjnej programu „Aktywny Samorząd” na 2024r.

W ramach realizowanych zadań związanych z kontrolą zarządczą w 2023 roku:

1. Koordynowano tworzenie systemu mierników pozwalających na ocenę stopnia realizacji założonych celów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej- sporządzono

2 sprawozdania z realizacji zadań, mierników i celów.

2. Koordynowano zadania związane z oceną istotności ryzyka Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej - sporządzono roczną analizę ryzyka.

W ramach realizowanych zadań związanych ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ruda Śląska na lata 2015-2030, która jest realizacją obowiązku nałożonego zgodnie z przepisami art.16b, art. 17 ust. 1 pkt 1 oraz art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej:

1. gromadzono i opracowano coroczne sprawozdanie z realizacji projektów,
2. analizowano dane w celu aktualizacji,
3. koordynowano działania związane ze zbieraniem i dostarczaniem sprawozdań z wykonania programów/projektów działań z danej przestrzeni projektowej.

16. INSPEKTOR OCHRONY DANYCH

W roku sprawozdawczym Inspektor Ochrony Danych przeprowadził 3 audyty zgodności przetwarzania danych osobowych planowe zgodnie z planem audytów na 2023r.

Audytowi poddano następujące zadania/zbiory danych osobowych MOPS:

1. Weryfikacja wdrożenia wszystkich zaleceń audytów przeprowadzonych przez Inspektora ochrony danych oraz Administratora Systemu Informatycznego w latach 2018-2022
- za dokumentację odpowiedzialni są wszyscy Kierownicy MOPS oraz podlegli im pracownicy.
2. Zbiór Jednorazowe świadczenie pieniężne przysługujące obywatelom Ukrainy
- za dokumentację odpowiedzialny jest Dział Realizacji Świadczeń MOPS.
3. Zbiór Dodatek dla gospodarstw domowych - za dokumentację odpowiedzialny jest Dział Dodatków Mieszkaniowych MOPS.

W związku z przeprowadzonymi audytami zgodności przetwarzania danych osobowych z przepisami o ochronie danych osobowych sporządzono 3 protokoły. Wszystkie audyty planowe zostały przeprowadzone wspólnie z Administratorem Systemu Informatycznego.

W 2023r. Inspektor Ochrony Danych sporządził plan audytów bezpieczeństwa informacji na 2023r. oraz sprawozdanie z realizacji audytów bezpieczeństwa informacji za rok 2022.

Ponadto Inspektor Ochrony Danych w 2023r.:

1. przeszkolił 28 osób z zakresu ochrony danych osobowych,
2. wydał 461 upoważnień do przetwarzania danych osobowych,

3. dokonał 6 aktualizacji Polityki Ochrony Danych,
4. przeprowadził 2 postępowania związane z incydentami bezpieczeństwa informacji.

W ramach realizowanych zadań związanych z kontrolą zarządczą w 2023 roku:

1. Koordynowano tworzenie systemu mierników pozwalających na ocenę stopnia realizacji założonych celów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej - sporządzono 2 sprawozdania z realizacji zadań, mierników i celów.
2. Koordynowano zadania związane z oceną istotności ryzyka Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej - sporządzono roczną analizę ryzyka.

W ramach realizowanych zadań związanych ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ruda Śląska na lata 2015-2030, która jest realizacją obowiązku nałożonego zgodnie z przepisami art.16b, art. 17 ust. 1 pkt 1 oraz art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej:

1. gromadzono i opracowano coroczne sprawozdanie z realizacji projektów,
 2. analizowano dane w celu aktualizacji,
- koordynowano działania związane ze zbieraniem i dostarczaniem sprawozdań z wykonania programów/projektów działań z danej przestrzeni projektowej.

17. STANOWISKO ds. ANALIZ SPOŁECZNYCH

W 2023 roku zrealizowano następujące zadania:

1. „Analiza powodów ubiegania się o pomoc społeczną w 2022 roku”, którą opracowano na podstawie:
 - danych zawartych w systemie informatycznym Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,
 - danych Głównego Urzędu Statystycznego,
 - danych Powiatowego Urzędu Pracy.
4. „Ocena zasobów pomocy społecznej” za 2022 rok:
 - pozyskano i gromadzono dane niezbędne do opracowania „Oceny zasobów pomocy społecznej”,
 - analizowano otrzymane dane,
 - opracowano „Ocenę zasobów pomocy społecznej”.

18. DZIAŁ TECHNICZNO - GOSPODARCZY z KANCELARIĄ

W roku 2023 Dział Techniczno - Gospodarczy z Kancelarią wykonywał następujące zadania:

1. Przeprowadził postępowania zgodnie z ustawą Prawo Zamówień Publicznych oraz zgodnie z przepisami o zamówieniach na:
 - 1) świadczenie usług pocztowych oraz realizację doręczeń przekazów pocztowych;
 - 2) realizację talonów dla osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych;
 - 3) kompleksową obsługę prawną Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej;
 - 4) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla mieszkańców Rudy Śląskiej w miejscu ich zamieszkania;
 - 5) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu ich zamieszkania;
 - 6) świadczenie usług opieki wytchnieniowej;
 - 7) świadczenie usług asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej.
2. Na podstawie rozeznania rynku udzielono następujących zamówień o wartości nie przekraczającej kwoty 130.000 złotych, których realizacja miała miejsce na podstawie przygotowanych umów:
 - 1) przygotowanie, dostarczenie i wydanie gorącego posiłku osobom potrzebującym z terenu Miasta Ruda Śląska;
 - 2) zakup i dostawa materiałów biurowych;
 - 3) zakup i dostawa materiałów eksploatacyjnych do drukarek oraz akcesoriów komputerowych;
 - 4) zakup i dostawa materiałów eksploatacyjnych do kserokopiarek;
 - 5) zakup i dostawa środków czystości,
 - 6) konserwacja i naprawy kserokopiarek i telefaksów,
 - 7) usługi monitorowania i konserwacji systemów alarmowych,
 - 8) udzielenie schronienia osobom bezdomnym z terenu miasta Ruda Śląska w formie schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi;
 - 9) zakup i dostawa biletów komunikacji miejskiej - bilety jednorazowe i okresowe dla niektórych działów,
 - 10) świadczenie usług serwisowych systemu kolejkowego;
 - 11) świadczenie usług dostępu do sieci Internet, utrzymanie sieci VPN;
 - 12) wykonywanie usług przewozu sanitarnego (zabezpieczenia dzieci i przewóz osób dorosłych do domów pomocy społecznej),
 - 13) wykonywanie usług przewozu osób wykonujących prace społecznie użyteczne,
 - 14) świadczenie usług pogrzebowych,
 - 15) wykonanie i dostawa druków wniosków, wywiadów, oświadczeń, itp.
3. Na podstawie zebranych ofert i jednorazowych zamówień dokonano zakupu towarów i usług:
 - konserwacja i naprawa gaśnic w obiektach MOPS,

- zakup niszczarek,
 - konserwacja urządzeń klimatyzacji w budynku przy ul. Markowej 20,
 - konserwacje i naprawy kotłów gazowych dwufunkcyjnych,
 - naprawy drukarek,
 - drobne zakupy na potrzeby bieżącej działalności Ośrodka - materiały do napraw, narzędzia, doposażenie pomieszczeń w telefony, czajniki, itp., zakup mebli i wyposażenia wnętrz biurowych,
 - przeglądy instalacji gazowych w wyposażonych w nie pomieszczeniach, przegląd sprawności instalacji hydrantowej w budynku przy ul. Markowej 20,
 - montaż klimatyzacji w 2 pomieszczeniach na III piętrze budynku przy ul. Markowej 20,
 - remont instalacji teleinformatycznej w pomieszczeniach przy ul. Markowej 22.
4. Sporządzono umowy na wykorzystanie samochodów prywatnych do celów służbowych.
 5. W ciągu minionego roku pracownicy działającej w ramach Działu Kancelarii zarejestrowali i nadali za pośrednictwem Poczty Polskiej 48.636 sztuk różnego rodzaju przesyłek. Równocześnie zajmowali się obsługą zwrotów i rozdziałem potwierdzeń odbioru, a ponadto obsługiwali pocztę elektroniczną, platformę ePuap oraz centralę telefoniczną, skaner i fax. Pracownicy Działu doręczali też korespondencję do Sądu Rejonowego, Urzędu Miasta, MPGM TBS Sp. o.o. oraz instytucji zlokalizowanych w budynku przy ul. Ballestremów 16.
 6. Pracownicy działu zajmujący się obsługą przesyłek wychodzących rozpoczęli wysyłanie korespondencji z wykorzystaniem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego oraz publicznej usługi hybrydowej

Pracownicy Działu Techniczno - Gospodarczego z Kancelarią wykonywali również zadania, takie jak:

1. Przyjmowanie z innych działów materiałów do archiwum zakładowego, jak również udostępnianie na wniosek dokumentacji przechowywanej w archiwum.
2. Wyznaczanie zadań i nadzorowanie pracy osób skierowanych przez Sąd Rejonowy do odpracowania orzeczonych kar.
3. Wykonywanie drobnych napraw i prac konserwacyjnych w siedzibie MOPS, Lokalnych Punktach Pracowników Socjalnych i mieszkaniach treningowych i wspomaganych, w tym:
 - naprawy urządzeń sanitarnych;
 - wymiany żarówek i świetlówek;
 - naprawy mebli biurowych, czajników, zamków, żaluzji, itp.;
 - wiercenie otworów, osadzanie kołków, montaż tablic, półek, itp..
4. Obsługa mieszkań chronionych / wspomaganych i treningowych przez comiesięczne doładowywanie energii elektrycznej w mieszkaniach wyposażonych w liczniki przedpłatowe, rozliczanie faktur za użytkowanie mieszkań.
5. Przekazywanie we współpracy z pracownikami socjalnymi adresów do dystrybucji drewna pochodzącego z wycinek prowadzonych na terenie Miasta, z przeznaczeniem dla osób korzystających z pomocy Ośrodka.

6. Wykonywanie szeregu działań związanych z codzienną działalnością Ośrodka oraz powiązanych pośrednio z działalnością MOPS, w tym:
 - a) prowadzenie i aktualizacja Biuletynu Informacji Publicznej,
 - b) prowadzenie rejestru umów zawieranych przez MOPS,
 - c) przygotowanie i edycja informacji i ogłoszeń dotyczących działalności bieżącej MOPS oraz rozmieszczanie tych ogłoszeń w ustalonych miejscach;
 - d) kontrola wydatków na połączenia telefoniczne stacjonarne i komórkowe;
 - e) miesięczne rozliczenia mediów, usług telekomunikacyjnych i innych usług wykorzystywanych na potrzeby Działów zajmujących się wypłatą świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych;
 - f) aktualizacja list telefonów służbowych - komórkowych i stacjonarnych;
 - g) zamawianie pieczętek, tablic i druków;
 - h) zapewnienie ubezpieczenia pomieszczeń biurowych i sprzętu komputerowego;
 - i) współpraca z Działem Finansowo - Księgowym w zakresie rozliczeń i płatności;
 - j) zastępstwa w sekretariacie;
 - k) sprzątanie pomieszczeń biurowych i powierzchni użytkowych MOPS;
 - l) współpraca z Działem Finansowo - Księgowym w zakresie rozliczeń z właścicielami i zarządcami budynków, w których znajdują się mieszkania MOPS, itp.;
 - m) przygotowanie sali konferencyjnej do spotkań, szkoleń, udział w przygotowaniu konferencji, itp.
 - n) udział w przygotowaniu i obsłudze uroczystości z okazji I Rudzkiego Święta Pracowników Służb Społecznych.
7. Obsługa techniczna Gminnego Punktu Konsultacyjno - Informacyjnego Programu „Czyste Powietrze”, w tym zakup tablicy informacyjnej z wyświetlaczami LED oraz materiałów promocyjnych i informacyjnych.
8. Przygotowanie pod względem technicznym realizacji dodatków osłonowych, węglowych oraz dodatków dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła.
9. Udział w realizacji dodatku osłonowego, o którym mowa w ustawie z dnia 17 grudnia 2021 roku o dodatku osłonowym oraz w realizacji dodatku węglowego, o którym mowa w ustawie z dnia 5 sierpnia 2022 roku o dodatku węglowym, a także w realizacji dodatku dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła, o którym mowa w ustawie z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw.

VI. ZASOBY KADROWE MOPS

Wykaz pracowników zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej wg stanowisk na **dzień 31.12.2023r.** (stan zatrudnienia łącznie 262 osoby), co stanowiło 256,50 etatu w tym 4 osoby (3,50 etatu) przebywało na urloпах wychowawczych.

L.p.	Stanowisko	osoby
1.	Dyrektor	1
2.	Zastępca dyrektora	1
3.	Audytór wewnętrzny	1
4.	Główny księgowy	1
5.	Zastępca głównego księgowego	1
6.	Kierownik działu	16
7.	Zastępca kierownika działu	6
8.	Kierownik sekcji	1
9.	Główny specjalista	5
10.	Starszy specjalista	2
11.	Starszy specjalista ds. BHP	1
12.	Specjalista	21
13.	Konsultant	8
14.	Psycholog	4
15.	Terapeuta	1
16.	Kierownik Lokalnego Punktu Pracowników Socjalnych	6
17.	Starszy specjalista pracy socjalnej -koordynator	2
18.	Starszy specjalista pracy socjalnej	4
19.	Specjalista pracy socjalnej	33
20.	Starszy pracownik socjalny	18
21.	Pracownik socjalny	7
22.	Aspirant pracy socjalnej	2
23.	Starszy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	6
24.	Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	2
25.	Młodszy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	1
26.	Starszy specjalista pracy z rodziną	1
27.	Starszy asystent rodziny	3
28.	Asystent rodziny	2
29.	Młodszy asystent rodziny	8
30.	Starsza księgowa	4
31.	Księgowa	5

32.	Informatyk	2
33.	Starszy inspektor	18
34.	Inspektor	20
35.	Podinspektor	20
36.	Referent	2
37.	Pomoc administracyjna	6
38.	Sprzątaczk	12
39.	Konserwator	1
40.	Starszy robotnik	1
41.	Robotnik	1
42.	Specjalista reintegracji zawodowej	1
43.	Instruktor reintegracji zawodowej	3
44.	Inspektor Ochrony Danych	1
	RAZEM	262

W roku 2023 (stan na 31.12.2023) na podstawie umów na czas określony zatrudnionych było łącznie **12 osób**, w tym w ciągu roku po naborze na wolne stanowisko urzędnicze zatrudniono **11 osób**.

Wykształcenie pracowników Ośrodka:

- wyższe - 203 osób,
- średnie - 49 osób (19 średnie zawodowe i 12 ogólnokształcące + 18 policealne),
- zasadnicze zawodowe - 6 osób,
- podstawowe - 4 osoby.

Szkolenia pracowników

Ilość odbytych szkoleń ogółem - 157

W tym:

- szkolenia płatne - 14
- szkolenia bezpłatne - 143

W 2023 r. pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej uczestniczyli m.in. w następujących szkoleniach, webinarach i konferencjach:

1. dot. Czyste Powietrze.
2. Autozapis w ramach PPK.
3. Webinar: Jakie zmiany w prawie pracy czekają nas w 2023r.?
4. Webinar: Nowe formularze PIT 2 i PIT 11-obowiązki po stronie płatnika składek.
5. Webinar: Kontrola trzeźwości pracowników-obowiązki i możliwości po stronie pracodawcy.

6. Webinar: Kontrola ZUS- jej zakres i najczęstsze nieprawidłowości ustalone przez kontrolę.
7. Webinar: Nowe uregulowania w zakresie prawa pracy i pracy zdalnej w 2023r.
8. Webinar: Zmiany w umowach zlecenie w 2023r.
9. Webinar: 2. Zmiana wysokości wynagrodzenia albo zmiana wymiaru czasu pracy.
10. Kurs online: e-zamowienia.gov.pl START.
11. Program „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023r.
12. Wdrażanie programu „Czyste powietrze”.
13. Webinar dot. refundacji poniesionych kosztów podatku VAT dla gospodarstw domowych ogrzewających się gazem.
14. Webinar dot. stosowania przepisów w zakresie wniosków i wypłat dodatku elektrycznego.
15. OTI „Dodatki mieszkaniowe 2023 - aktualne problemy”.
16. Badanie trzeźwości pracowników oraz na zawartość narkotyków.
17. Nowe zasady pracy zdalnej.
18. ROPS „CUS - nowe spojrzenie na usługi społeczne”.
19. OTI „Kodeks postępowania administracyjnego w Ośrodku Pomocy Społecznej - aktualności 2023”.
20. „Lokalny plan rozwoju usług społecznych - liderzy deinstytucjonalizacji”.
21. OTI „Systemy Pieczy Zastępczej 2023”.
22. Webinar: Szczegółowe informacje o warunkach zatrudnienia - Kodeks Pracy 2023.
23. Webinar: Kluczowe zmiany w Kodeksie Pracy o których musisz wiedzieć w 2023 roku.
24. „Gminy w programie Czyste Powietrze”.
25. Szczegółowe informacje o warunkach zatrudnienia w 2023 - nowe obowiązki pracodawców.
Zmiany przepisów dotyczące nowych zasad informowania pracowników
26. Webinar: Jakie dokumenty należy przygotować lub zaktualizować w związku ze zmianami w KP?
27. Webinar: Ocena ryzyka zawodowego i wypadki przy pracy zdalnej.
28. Webinar: Urlopy rodzicielskie i inne uprawnienia rodzicielskie po zmianach w 2023 roku.
29. Webinar: Zmiany w zatrudnieniu cudzoziemców w 2023 roku.
30. Webinar: Nawiązywanie i rozwiązywanie stosunku pracy - nowy wzór umowy o pracę.
31. Webinar: Dokumentacja pracownicza po zmianach w Kodeksie Pracy w 2023 roku.
32. Webinar: Naliczanie podstaw zasiłków.
33. Webinar: Jak przygotować się do kontroli PIP w 2023 roku?
34. Webinar: Umowy zlecenie z własnym pracodawcą lub na jego rzecz.
35. ROPS Kraków „Sami-Dzielni! - Nowe standardy mieszkalnictwa wspomagane dla osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi”.
36. Szkolenie dot. obsługi bankowej ING Bank Śląski.
37. Spotkanie informacyjne dot. możliwości pozyskania środków w ramach EFS.
38. „Interdyscyplinarność warunkiem skutecznej pomocy - przemoc w rodzinie z problemem alkoholowym”.

39. OTI „Usługi opiekuńcze w pomocy społecznej - NOWELIZACJA SUO!!!”.
40. ROPS „Kooperacje 3D - model wielosektorowy współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin” edycja 2023r.
41. Przeciwdziałanie przemocy domowej - rewolucyjne zmiany 2023.
42. MRiPS „Wsparcie ofiar handlu ludźmi”.
43. Webinar w ramach Akademii Czystego Powietrza.
44. ROPS „Zmiany w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 07.10.2022 oraz innych ustaw” - spotkanie sieciujące.
45. „Społeczne Śląskie - włącz się! W stronę niezależnego życia”, „Deinstytucjonalizacja - chcę mieć wybór!”, Warsztat - „Europejski Fundusz Społeczny Plus- wsparcie rodzin”.
46. „Społeczne Śląskie - włącz się! W stronę niezależnego życia”, „Akcja - Transformacja”, Warsztat „Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji - włączenie społeczne - wzmocnienie procesu sprawiedliwej transformacji”.
47. „Społeczne Śląskie - włącz się! W stronę niezależnego życia”, „Ekonomia Społeczna - czyli pieniądze to nie wszystko”, Warsztat „Europejski Fundusz Społeczny Plus - Aktywna Integracja”.
48. „Społeczne Śląskie - włącz się! W stronę niezależnego życia”, „NGO - Zaangażowanie to wyzwanie”, Warsztat „Budowanie społeczeństwa obywatelskiego - dialog i wsparcie organizacji pozarządowych”.
49. Nowe urlopy rodzicielskie i inne zwolnienia od pracy.
50. Wybrane problemy stosowania KPA w działalności jednostek organizacyjnych pomocy społecznej.
51. Tworzenie i funkcjonowanie Społecznych Agencji Najmu oraz adaptacja pustostanów na cele mieszkaniowe.
52. Nowa długość urlopu rodzicielskiego oraz wysokość zasiłku macierzyńskiego.
53. ROPS „Organizowanie społeczności lokalnej - podejmowanie inicjatyw społecznych w środowisku lokalnym”.
54. Webinar: Nowy wymiar urlopu rodzicielskie dla pracowników, którzy na tym urlopie przebywali.
55. Webinar: Nowe wnioski pracowników po zmianach przepisów Kodeksu Pracy 2023.
56. Webinar: Zmiany w regulaminie pracy po zmianach Kodeksu Pracy 2023.
57. Webinar: Ewidencja czasu pracy, nowe świadectwa pracy i inne dokumenty po zmianach KP.
58. Webinar: Planowanie czasu pracy po zmianach Kodeksu Pracy 2023.
59. Webinar: Zatrudnienie i rozwiązywanie umowy o pracę - kluczowe kwestie w 2023 roku.
60. Warsztaty stacjonarne dot. Czystego Powietrza.
61. ROPS Kraków: wizyta studyjna w ramach projektu „Sami-Dzielni! - Nowe standardy mieszkalnictwa wspieranego dla osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi”.
62. Przygotowanie urzędu do wdrożenia systemu klasy EZD.
63. Szkolenie dotyczące ZONE i CEEB.

64. ROPS - spotkanie sieciujące.
65. Szkolenie podstawowe dla nowych pracowników PCPR (PFRON).
66. Zamówienia publiczne do 130 tys. zł w projektach współfinansowanych z FE SL 2021-2027.
67. „Dialog w rodzinie czy rodzina w dialogu”.
68. Szkolenie PCPR - turnusy rehabilitacyjne.
69. ROPS „Spotkanie informacyjno-edukacyjne w zakresie rozwoju usług społecznych oraz procesu deinstytucjonalizacji”.
70. Współczesne problemy migracyjne w Polsce - wyzwania i zagrożenia.
71. ROPS Kraków webinarium w ramach projektu „Sami-Dzielni! - Nowe standardy mieszkalnictwa wspomagane dla osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi”.
72. Konferencja „Usługi społeczne - przeszłość - teraźniejszość - przyszłość”.
73. Wizyta studyjna dot. realizacji usług społecznych.
74. Forum Pieczy Zastępczej - działania niebędące formami wsparcia.
75. Świadczenia opiekuńcze w świetle nowelizacji ustawy o świadczeniach rodzinnych.
76. Zmiany w wynagrodzeniach pracowników samorządowych od 1 lipca 2023.
77. Na co można otrzymać dofinansowanie w programie "Czyste Powietrze" - zakres przedsięwzięcia oraz zalety jego realizacji.
78. Webinar: „Utracony” składnik wynagrodzenia - sposób postępowania.
79. Kwalifikowalność wydatków w FE SL 2021-2027
80. Poczuj i zrozum - o tym jak powiedzieć nie dyskryminacji, jak pokonywać bariery i nie dać się stereotypom.
81. Prawo pracy po zmianach.
82. Prawidłowa ewidencja majątku kluczem do sprawnie prowadzonej inwentaryzacji.
83. Webinar: Mała-Duża, nowelizacja KPA.
84. Webinar: Zmiany w wynagrodzeniach pracowników samorządowych a ich wpływ na regulaminy.
85. Webinar: Lista płac pracowników samorządowych w 2023 roku.
86. Obowiązki informacyjno-promocyjne w ramach programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 .
87. Webinar: Problemy praktyczne w zakresie PIT-2.
88. Uproszczone metody rozliczania wydatków.
89. Zatrudnienie cudzoziemców 2023 roku - aspekty praktyczne.
90. Webinar: zmiany w regulaminach pracy po nowelizacji Kodeksu Pracy w 2023 roku.
91. Webinar: wpływ zapisów w regulaminach/przepisach o wynagrodzeniach na wysokość zasiłków.
92. Webinar: Optymalizacja zatrudnienia w 2023 roku.
93. Webinar: RODO w Kadrach po zmianach Kodeksu Pracy w 2023 roku.

94. Wsparcie powiatów w zapewnieniu opieki nad dziećmi niepełnosprawnymi i chorymi - zadania regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych na terenie województwa śląskiego.
95. Zmiany w Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych od 1 lipca 2023.
96. Szkolenie online z Centralnego Systemu Teleinformatycznego 2021.
97. CEEB - nowe zadanie dla OPS-ów.
98. Aktualizacja i tworzenie regulaminów pracy w 2023 roku.
99. Obowiązek naliczania składek za osoby na zasiłkach macierzyńskich i urlopach wychowawczych.
100. X Pomorskie Obchody Światowego Dnia FAS/FASD.
101. Stres i przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu dla pracowników instytucji, które obejmuje praktyczne techniki pozwalające na funkcjonowanie ze zjawiskiem stresu wywołanego konfliktem zbrojnym i falą uchodźców ze Wschodu.
102. Śląski Inkubator Przedsiębiorczości "Budowanie efektywnego zespołu opartego na współpracy, pozytywnych relacjach oraz skutecznej komunikacji".
103. ROPS "Aspekty społeczne w zamówieniach publicznych".
104. ROPS "Organizacja społeczności lokalnej".
105. SOA "(Nie)bezpieczna sieć".
106. ŚUW-Spotkanie Kierowników JOPS z przedstawicielami MRiPS.
107. Webinar: wpływ zapisów w regulaminach/przepisach o wynagrodzeniach na wysokość zasiłków.
108. Webinar: Umowy cywilnoprawne w 2023 roku - zagadnienia praktyczne.
109. Webinar: Tworzenie Regulaminu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w 2023 roku.
110. FE: Szkolenie online z Centralnego Systemu Teleinformatycznego 2021.
111. Webinar: Rekompensata za koszty odzyskiwania należności.
112. Webinar: Lista płac od brutto do netto.
113. Webinar: Jak prawidłowo zatrudniać i zwalniać pracowników po zmianach w 2023 roku?
114. Webinar: ZFŚS - jak naliczyć odpis z uwzględnieniem zmian od 01.07.2023?
115. Webinar: Okres zasiłkowy - czy okoliczności jak wypadek przy pracy.
116. Webinar: Pracownik - sygnalista w praktyce - najnowsza ustawa.
117. Webinar: Akta osobowe 2023 - wykaz dokumentów.
118. Webinar: Czas pracy 2023r. - rozliczenia w wpływ zmian w kp? - problemy praktyczne.
119. Webinar: Uprawnienia rodziców dziecka (do 3,4,8 i 14 r.ż) - kompletna lista praw.
120. FE: Spotkanie informacyjne dla potencjalnych beneficjentów w ramach naboru z działania 10.24 Włączenie społeczne - wzmocnienie procesu sprawiedliwej transformacji.
121. Nowelizacja ustawy o pomocy społecznej z 28.07.2023r. - kluczowe zmiany.
122. Praktyczne wykorzystanie Legalis Administracja w pracy urzędnika.
123. WFOSiGW - szkolenie dla gmin zaangażowanych w obsługę Programu Czyste Powietrze.

124. Warsztaty dot. Legitymowania, zatrzymywania i doprowadzeń do PDOZ osób w stanie po użyciu substancji psychoaktywnych.
125. Ku trzeźwości narodu - wezwani do działania. Odpowiedzialność samorządu lokalnego.
126. ROPS: wizyta studyjna.
127. Konferencja #NoweNarkotyki #NoweZagrożenia - jak nie wpaść w sieć uzależnień?
128. Ochrona sygnalistów 2023 - najnowsze zmiany w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii oraz przeciwdziałaniu praniu brudnych pieniędzy.
129. Praktyczne wykorzystanie Legalis Administracja w pracy urzędnika.
130. Wdrażanie i monitorowanie dostępności w instytucjach publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami.
131. Nastolatek z FASD w szkole - cz. 2.
132. Dialog dla zdrowia - dobrostan psychiczny osób starszych.
133. Poczuj, żeby zrozumieć - Budujemy międzypokoleniowe mosty.
134. Jakość życia a nowoczesne technologie wspomagające dla osób z niepełnosprawnością.
135. Procesy ekonomiczne a starzenie się - wiek poprodukcyjny - aktywizacja zawodowa i społeczna.
136. I Konferencja Regionalna dla powiatów Model Wsparcia Międzysektorowego w Praktyce Powiatów woj. Śląskiego.
137. Zatrudnienie i zwalnianie pracowników po zmianach w 2023 r.
138. Prawidłowy regulamin pracy po kontroli PIP.
139. PIT - 0 Zasady stosowania nowych zwolnień podatkowych przez płatnika w praktyce.
140. Standardy pomocy interdyscyplinarnej świadczonej osobom pokrzywdzonym przestępstwem.
141. Rola pracodawcy w procesie ubiegania się o emeryturę.
142. Urlop z powodu działania siły wyższej.
143. Regulaminy ZFŚS - na co zwrócić uwagę tworząc prawidłowy regulamin ZFŚS.
144. "Deinstytucjonalizacja woj. pieczy zastępczej" - spotkanie sieciujące.
145. Rodzicielstwo, wychowanie i tworzenie środowisk skoncentrowanych na rozwiązaniach.
146. OTI E - doręczenia w jednostkach pomocy społecznej.
147. OTI Świadczenie wspierające a świadczenie pielęgnacyjne.
148. Samorządy nie marnują - konferencja.
149. Praktyczne wykorzystanie Legalis Administracja w pracy urzędnika.
150. Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej jako warunek korzystania z funduszy europejskich.
151. "Przemoc i uzależnienia - jak przeciwdziałać i pomagać?"
152. Opieka długoterminowa w Polsce - dzisiaj i jutro.
153. Jakość życia uwarunkowana niepełnosprawnością.
154. TOP 7 najbardziej przydatnych funkcji w pracy urzędnika.
155. Udostępnienie informacji publicznej w trybie wnioskowym.

156. Forum Jednostek Organizacyjnych Pomocy Społecznej.

157. Praca z rodziną w oparciu o procedurę Niebieskie Karty - zmiany w ustawodawstwie.

Szkolenia, na które kierowani są pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej obejmują szeroki zakres zagadnień merytorycznie adekwatny do wykonywanych działań oraz poszerzają już posiadaną wiedzę i podnoszą kwalifikacje uczestniczących w nich osób. Poszerzanie kwalifikacji i zdobywanie wiedzy ma bezpośrednie przełożenie na przekazywanie zdobytej wiedzy innym pracownikom Ośrodka wykonującym poszczególne zadania.

VII. DZIAŁANIA PODEJMOWANE W ZWIĄZKU Z ZAPOBIEGANIEM ROZPRZESTRZENIANIA SIĘ COVID - 19

W 2023 roku w związku z trwającym stanem zagrożenia epidemicznego COVID-19, nadal podejmowane były odpowiednie działania dotyczące zabezpieczenia zarówno życia i zdrowia pracowników, jak i klientów Ośrodka, a także zachowania ciągłości działalności jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, jaką jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej.

Podejmowano m.in. następujące działania:

- podczas narad z pracownikami (wraz ze specjalistą ds. BHP) przypominano o konieczności zachowania ostrożności i zasad sanitarno - epidemiologicznych,
- w razie potrzeby pracownicy korzystali ze środków ochrony indywidualnej,
- zapewniano środki dezynfekcyjne do dezynfekcji powierzchni oraz do dezynfekcji rąk,
- we wszystkich pomieszczeniach sanitarnych oraz na korytarzach Ośrodka, w widocznych miejscach, umieszczone były instrukcje o prawidłowym myciu i dezynfekcji rąk oraz o prawidłowym nakładaniu i zdejmowaniu rękawiczek i maseczek,
- wszystkie pomieszczenia Ośrodka oraz Lokalnych Puntów Pracowników Socjalnych profilaktycznie czyszczone były przy użyciu odpowiednich środków dezynfekcyjnych,
- na terenie Ośrodka znajduje się termometr stacjonarny, z którego korzystali klienci MOPS,
- dostępne były termometry dla pracowników,
- na niektórych stanowiskach (szczególnie tam, gdzie jest bezpośredni kontakt z klientem) nadal stosowane były płyty z plexi jako ekrany ochronne.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej podejmuje działania zabezpieczające zdrowie i życie zarówno pracowników, jak i klientów Ośrodka, niejednokrotnie wyprzedzając ogólnie zalecenia.

VIII. PLAN POTRZEB MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ NA 2024 ROK

1. Realizacja świadczeń z zakresu pomocy społecznej uzależniona jest od przyznanych środków finansowych. Są to środki zarówno samorządowe, jak i z budżetu państwa, w zależności od realizowanego zadania. W planie budżetu na 2024 rok zabezpieczono m.in.
 - środki na realizację programu „Posiłek w szkole i domu” na lata 2024-2028, gdzie gmina zobowiązana jest do zabezpieczenia 40% kosztów tego zadania,
 - środki z budżetu gminy na realizację zasiłków celowych i gminnych programów osłonowych z zakresu pomocy społecznej,
 - środki na realizację zasiłków okresowych, w wysokości 50% różnicy między dochodem osoby czy rodziny, a kryterium dochodowym oraz środki na realizację zasiłków stałych, a także opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne, w całości finansowane są z budżetu państwa. W przypadku zmian związanych ze wzrostem lub zmniejszeniem potrzeb środki te mogą być weryfikowane w trakcie roku.
2. Wykaz potrzeb w związanych z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny zawarty jest w załączniku nr 1 do niniejszego sprawozdania.
3. Wykaz potrzeb w zakresie pieczy zastępczej zawarty jest w załączniku nr 2 do niniejszego sprawozdania.
4. Każdego roku na wysokim poziomie utrzymuje się liczba mieszkańców Rudy Śląskiej, którzy ze względu na wiek, stan zdrowia, sytuację osobistą wymagają pomocy całodobowej w formie umieszczenia w domach pomocy społecznej. Duża liczba osób na „nowych zasadach” wymagających tej formy pomocy oraz wzrastające koszty utrzymania mieszkańców w domach pomocy społecznej z roku na rok wymagają większych środków samorządowych niezbędnych do realizacji zadania. Ponadto konieczne jest także kierowanie mieszkańców Miasta do domów pomocy społecznej poza naszym Miastem, gdyż na terenie Miasta Ruda Śląska nie ma niektórych typów domów pomocy społecznej oraz wydłuża się okres oczekiwania na umieszczenie.
5. Konieczność zapewnienia wkładu własnego na realizację programów ministerialnych finansowanych ze środków Funduszu Solidarnościowego: Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnościami oraz Opieka Wytchnieniowa, powoduje wydatki po stronie samorządu. Nie zapewnienie wkładu własnego może spowodować brak ofert w postępowaniu przetargowym, a w konsekwencji brak realizacji zadania. Ponadto istnieje ryzyko wystąpienia problemów z kadrą bezpośrednio świadczącymi usługi w ramach ww. programów.

6. Wzrasta liczba mieszkańców Miasta składających wnioski o dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych a kwota środków otrzymywanych z PFRON na ich realizację jest niewystarczająca.
7. Zmiany w ustawie o pomocy społecznej dotyczące osób bezdomnych spowodowały, że osoby, które posiadają dochód wyższy niż ustawowe kryterium również nie płacą nic za pobyt w noclegowni. Taka sytuacja wpływa demoralizująco na osoby bezdomne, nie motywuje do zmiany swojej sytuacji życiowej ani do wzmacniania poczucia odpowiedzialności za swoje życie. Ponadto zmiany w przepisach spowodowały, że pobyt w ogrzewalni czy noclegowni nie wymaga wydania decyzji administracyjnych co z kolei powoduje brak możliwości wpływu pracownika socjalnego na osobę bezdomną i udzielenia skutecznej pomocy tym osobom. Wskazany jest powrót do skierowań do noclegowni w formie decyzji administracyjnych. Niestety taki stan prawny funkcjonuje już od kilku lat.
8. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 30 października 2023 r. w sprawie mieszkań treningowych i wspomaganych określa standard tych mieszkań m.in. wyposażenie w komputery z dostępem do internetu lub telewizor w części wspólnej mieszkania lub w każdym pomieszczeniu mieszkalnym, co skutkuje koniecznością opłaty abonamentu RTV ponieważ katalog instytucji i placówek zwolnionych z konieczności regulowania tych opłat nie przewiduje mieszkań treningowych i wspomaganych. Są to kwoty, które stanowią poważne obciążenie dla podmiotów prowadzących takie mieszkania, co nie sprzyja procesowi deinstytucjonalizacji.
9. Wytyczne Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej z kwietnia 2017 roku wskazywały, że w przypadku gdy gmina nie prowadzi samodzielnie placówki dla osób pozbawionych schronienia, to najlepszą i niebudzącą wątpliwości formą wywiązywania się przez gminę z ustawowego obowiązku udzielania schronienia osobom tego pozbawionym jest zlecenie zadania podmiotowi uprawnionemu w drodze konkursu ofert lub zawarcie odpowiedniego porozumienia administracyjno - prawnego z innymi gminami. Jednak wyjaśnienia przekazane przez Ministerstwo DPS-IV.0211.1.15.2021 KS mówią, że bezdomny, którego ostatnie miejsce stałego zameldowania była Ruda Śląska, może wybrać sobie placówkę i wówczas Miasto może zawrzeć porozumienie z gminą, jeśli to jej placówka lub wykupić usługę bezpośrednio od placówki. Takie wytyczne negatywnie wpływają na proces usamodzielniania osób bezdomnych i mogą powodować wzrost kosztów finansowych dla gminy.
10. Środki na wypłatę świadczeń rodzinnych, zasiłków dla opiekunów, jednorazowego świadczenia „Za życiem” pozyskujemy w całości z budżetu państwa. Pomoc materialna dla uczniów natomiast finansowana jest w 80% z budżetu państwa, a pozostałe 20% finansowania stanowią środki własne gminy. Podkreślić należy, że środki te nie są wykorzystywane w 100%, gdyż w ostatnich latach zauważyć można znaczny spadek zainteresowania pomocą materialną

uczniom, a ponadto niektóre osoby, które są uprawnione do stypendium szkolnego zarówno w pierwszym, jak i/lub drugim okresie stypendialnym ubiegłego roku szkolnego, okazywały dokumenty potwierdzające poniesienie kosztów o charakterze edukacyjnym na kwotę niższą niż wskazana w decyzji przyznającej świadczenie. W tych przypadkach, mimo przysługującego prawa do stypendium szkolnego, świadczenie to nie zostało wypłacone w pełnej wysokości. Dlatego też, po zakończeniu roku budżetowego, niewykorzystana kwota pomocy materialnej uczniom zostaje zwrócona do Budżetu Państwa.

11. Środki wydatkowane na wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego pozyskujemy w całości z Budżetu Państwa. Ponadto część dokonanych przez dłużników alimentacyjnych zwrotów stanowi dochód naszej gminy i przekazywana jest na pokrycie części podejmowanych przez Dział Świadczeń Alimentacyjnych działań. W roku 2023 była to kwota 474 204,75 zł. Szczególnym wyzwaniem w systemie pracy działu jest zapewnienie terminowego ustalania prawa do świadczeń, zgodnego z ustawowymi wymogami. Wiąże się to, szczególnie w okresie zakończenia jednego okresu i rozpoczęcia następnego okresu świadczeniowego, z koniecznością wzmocnienia pracy i zintensyfikowania działań, co wymaga w razie konieczności podejmowania pracy w godzinach nadliczbowych lub w soboty.
12. Z roku na rok zwiększa się liczba zadań realizowanych przez tut. Ośrodek. Nowym zadaniem realizowanym w 2023 roku jest ustawa z dnia 15 grudnia 2022 roku o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu. Świadczenie to przysługuje gospodarstwu domowemu którego głównym źródłem ogrzewania jest urządzenie grzewcze zasilane paliwami gazowymi a wypłacane jest w postaci refundacji podatku VAT za dostarczone paliwa gazowe w 2023 roku po spełnieniu kryterium dochodowego uprawniającego do jego otrzymania.
Ponadto na 2023 rok przeszły zadania wprowadzone w roku ubiegłym w ramach tarczy antyinflacyjnej. Realizowane jest m.in. zadanie wprowadzone ustawą z dnia 17 grudnia 2021 roku o dodatku ośłonowym, które jest świadczeniem jednorazowym skierowanym do osób spełniających kryterium dochodowe oraz ustawą z dnia 5 sierpnia 2022 roku o dodatku węglowym, które również jest świadczeniem jednorazowym skierowanym do gospodarstw domowych ogrzewanych urządzeniem opalanym węglem lub paliwami węglopochodnymi. Ogromnym wyzwaniem przy realizacji tych zadań była duża liczba osób, do których skierowane zostały te programy.
13. Nakładanie z dnia na dzień nowych obowiązków na Ośrodek, a następnie przenoszenie ich na innych realizatorów np. do ZUS, powoduje brak planów perspektywicznych oraz niepewność wykwalifikowanych pracowników co do trwałości zatrudnienia i konieczność znajdowania przez pracodawcę dodatkowych środków samorządowych na utrzymanie w gotowości niezbędnego stanu zatrudnienia.

14. Tutejszy Ośrodek oprócz zadań realizowanych w ramach polityki społecznej podjął się również prowadzenia Gminnego Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego w ramach Programu Priorytetowego „Czyste powietrze” finansowanego z Polskiego Funduszu Rozwoju (FPR), który finansuje inwestycje zgłoszone do Krajowego Planu Odbudowy (KPO), w tym program „Czyste Powietrze”. Ten dotacyjny program cieszy się dużym zainteresowaniem wśród mieszkańców naszego Miasta, którzy mogą za pośrednictwem Punktu złożyć wnioski o dofinansowanie na wymianę starych i nieefektywnych źródeł ciepła na paliwo stałe (tzw. kopciuchy) na urządzenia ekologiczne, łącznie z pompami ciepła i fotowoltaiką, jak i na kompleksową termomodernizację budynku. Ponadto w Punkcie można skorzystać z fachowej pomocy przy rozliczeniu przedsięwzięcia oraz złożyć za jego pośrednictwem wnioski o jego końcową płatność. Program „Czyste Powietrze” jest impulsem dla rozwiązań problemu smogu dając jednocześnie gospodarstwom domowym możliwość znaczącego obniżenia rachunków za ogrzewanie. Efektywne wdrażanie programu wpływa również korzystnie na bezpieczeństwo energetyczne kraju, gdyż zmniejszenie zużycia energii ograniczy konieczność importu paliw kopalnianych. W związku z powyższym w 2024 roku pracownicy Punktu planują poczynić dodatkowe kroki mające na celu jeszcze szersze promowanie Programu wśród mieszkańców Rudy Śląskiej, aby dotrzeć do jak największej liczby potencjalnych Beneficjentów, co w przyszłości przełoży się na poprawę jakości powietrza oraz życia w naszym Mieście.
15. Wzrost inflacji to problem globalny. Aby powstrzymać wzrost cen i złagodzić skutki inflacji a przez to zmniejszyć jej koszty dla rodzin utworzono rządowy program walki z inflacją tzw. Rządową Tarczę Antyinflacyjną. W jej ramach powstał pakiet rozwiązań, który ma zrekompensować wzrost kosztów energii elektrycznej, cen paliw i żywności. Takim wsparciem dla gospodarstw domowych jest m.in. dodatek osłonowy za pierwsze półrocze 2024 roku oraz rekompensata podatku VAT za dostarczone paliwa gazowe w 2023 roku oraz w 2024 roku realizowane przez tut. Ośrodek, a finansowane w całości z środków budżetu państwa. Szczególnym wyzwaniem przy realizacji tego typu zadań jest zachowanie terminowości ogromnej ilości spraw przy zachowaniu ustawowych warunków, niejednokrotnie niedoprecyzowanych przepisów prawa w tym zakresie. Mnogość regulacji prawnych wymusza konieczność ciągłego monitorowania zmian, aktualnych interpretacji przepisów, czy też ciągłego doszkalania pracowników dostosowując ich pracę do aktualnych wytycznych. Programy z kategorii jednorazowych świadczeń niosą ze sobą również bardzo wysokie ryzyko spiętrzenia obowiązków służbowych w krótkim czasookresie co powoduje konieczność podejmowania przez pracowników pracy w godzinach nadliczbowych czy też w soboty.
16. W związku ze zmianami wprowadzonymi do ustawy o dodatkach mieszkaniowych w 2021r., między innymi zmiana definicji dochodu, a także kryterium dochodowe, obliczane od zmiany, w oparciu o przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej obowiązujące w dniu złożenia

wniosku (przed zmianą było w oparciu o najniższą emeryturę), a także w związku z dynamicznymi zmianami w cenach czynszu, energii, opłat za wodę i kanalizację, śmieci (istotne składniki przy obliczaniu dodatku mieszkaniowego) zauważamy znaczny wzrost wydatków na dodatki mieszkaniowe. Pojawia się wielu nowych klientów, dotychczas nie korzystających z tej formy pomocy z uwagi na pojawiające się problemy w regulowaniu opłat za mieszkanie, ale przede wszystkim wzrosła średnia wysokość samego dodatku mieszkaniowego. Niestety w związku ze wzrostem wysokości zmiennych wpływających na obliczenia dodatku mieszkaniowego (wymienionych powyżej) przewidujemy dalszy wzrost wydatków na dodatki mieszkaniowe, a jest to zadanie obowiązkowe Gminy.

17. Stałą koniecznością jest podnoszenie poziomu wiedzy pracowników poprzez zakup stosownej literatury przedmiotu, komentarzy tematycznych, zbiorów orzecznictwa itd. Istotnym elementem pracy pracowników Ośrodka jest również możliwość uczestniczenia w szkoleniach obejmujących poszczególne obszary zadań realizowanych przez Ośrodek, a to pociąga za sobą dodatkowe koszty, dlatego staramy się korzystać głównie ze szkoleń bezpłatnych, szkoleń finansowanych lub współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej i innych źródeł, niemniej jednak niektóre niezbędne szkolenia są płatne, a ich ceny rosną.
18. Dodatkowo znaleźliśmy się w nowej sytuacji związanej z wojną na Ukrainie. W związku z powyższym pracownicy Ośrodka są angażowani do kolejnych, nowych zadań. Za każdym razem konieczne jest dodatkowe przeszkolenie, a nawet przekwalifikowanie.
19. Przyjęła się zasada zarówno ze strony zadań zleconych jak i własnych, przekazywania zadań do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Taka sytuacja wymaga zatrudnienia fachowców gotowych w krótkim czasie wziąć na siebie nowe obowiązki i właściwie obsłużyć mieszkańców. Tacy pracownicy muszą być odpowiednio opłacani, dlatego fundusz płac Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej również musi być utrzymywany na odpowiednim poziomie.
20. Chętnie angażujemy się w dodatkowe działania, takie jak np. Wigilie czy Śniadania Wielkanocne dla osób potrzebujących, które chcemy kontynuować. Wymaga to podejmowania działań poza godzinami pracy i zaangażowania pracowników jako wolontariuszy.
21. Podjęliśmy działania w kierunku przekształcenia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Centrum Usług Społecznych. Wymaga to przeprowadzenia zmian organizacyjnych jednostki, rozszerzenia zakresu zadań i umiejętności pracowników oraz zakresu świadczonych usług, a także poniesienia nakładów finansowych związanych z działaniami informacyjno - promocyjnymi dotyczącymi działalności CUS.